

158.9445

158.9445

158

การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สายวิชาบริหารธุรกิจ โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
จากบุคลิกภาพนักธุรกิจ และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ปริญญานิพนธ์

ของ

ทัศนีย์ แสนพลพัฒน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

158.9445

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ส. วาสนา ประवालพฤษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ส. วาสนา ประवालพฤษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิน)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วัน 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รศ.ดร. วาสนา ประวาลพฤกษ์ อาจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช ประธาน และกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ได้กรุณาช่วยชี้แนะแนวทางในการแก้ปัญหา เป็นที่ปรึกษา ให้ความเมตตา และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร. วาสนา ประวาลพฤกษ์ วังศ์รัตน์ และอาจารย์ชวลิต วยอาจิ้น ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชาวนา ชวลิตธำรง อาจารย์ยุพา มานะจิตต์ อาจารย์วาสนา ดาราสุวรรณศรี อาจารย์จารุวรรณ พุทธิบัณฑิต และอาจารย์วินัย เจริญสุข ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ อาจารย์ และนักศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณพัชรินทร์ อภิชาติมานนท์ และคุณทัศนัย แสนพลพัฒน์ ที่ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนเครื่องคอมพิวเตอร์ในการทำวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่ เพื่อน และน้อง ทุกคนที่ให้กำลังใจ สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณแม่ยุกหยุน แซ่ลือ ที่ให้กำลังใจ กำลังทรัพย์ ในการสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้สนใจทางการศึกษาทั้งหมด

ทัศนีย์ แสนพลพัฒน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	6
ความหมายของบุคลิกภาพ	8
การวัดบุคลิกภาพ	10
ทฤษฎีบุคลิกภาพ	11
การสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพ	16
บุคลิกภาพนักธุรกิจและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
การวิเคราะห์องค์ประกอบ	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยสะสม กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	35
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพยากรณ์	36
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	38
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	39
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	39
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	39
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	40
วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	41
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
วิธีดำเนินการจัดกระทำข้อมูล	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	64
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	64
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	64
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	64
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	77
ประวัติย่อของผู้วิจัย	95

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ความดีคุณลักษณะบุคลิกภาพนักธุรกิจ	28
2 สรุปความดีคุณลักษณะบุคลิกภาพนักธุรกิจ	29
3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	40
4 คำสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำแนกตามสาขาวิชา	51
5 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี	53
6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชีเป็นเกณฑ์	54
7 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี	54
8 คำนำนัยสำคัญของพยากรณ์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี โดยวิธี Stepwise	55
9 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาด	56
10 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาดเป็นเกณฑ์	57
11 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาด	58
12 คำนำนัยสำคัญของพยากรณ์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาด โดยวิธี Stepwise	59
13 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	60
14 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจเป็นเกณฑ์	61

ตาราง	หน้า
15 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	62
16 คำนำนักความสำคัญของการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยวิธี Stepwise	62

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างของบุคลิกภาพซึ่งแสดงระดับชั้นของลักษณะในระดับที่แตกต่างกัน	15
2 ลำดับขั้นการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ	41

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ก้าวสู่ศตวรรษใหม่ที่ต้องแข่งขันกับนานาประเทศจะต้องอาศัยความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2540:18-20) เพราะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคพาณิชย์กรรมและบริการ (วัลลภ สุระกำพลธร. 2539:12-14) ซึ่งสอดคล้องกับองค์การยูเนสโกที่กล่าวว่า หากประเทศกำลังพัฒนามีความสามารถในการกำหนดนโยบายและแผนงาน เพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เหมาะสมแล้วก็จะมีโอกาสพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนา (ศัลักษณ์ ทรรพนันท์. 2539:34)

การพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวหน้าเป็นการสร้างโอกาสทางธุรกิจที่มุ่งเน้นอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออก โดยอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและพึ่งตนเอง (สมชอบ ไชยเวช. 2538:58) คือ ต้องพัฒนาการผลิตทางอุตสาหกรรมและธุรกิจการค้าของประเทศเป็นสำคัญ (เย็นใจ เลาหวณิช. 2529:39) การพัฒนาแต่ละด้านจะต้องเริ่มกันที่เยาวชน เพราะเยาวชน คือ อนาคตที่สำคัญของชาติในการสืบทอดวัฒนธรรม และพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้ายั่งยืนสืบไปในอนาคต ดังนั้นเยาวชนจึงเปรียบเสมือนผู้ซื้ออนาคตของประเทศ หากประเทศใดทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ต่อการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพก็เท่ากับประเทศนั้นจะต้องสูญเสียโอกาสที่สำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตได้ (เดช กาญจนางกูร. 2539:84-88) ดังนั้นรัฐบาลต้องตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญในการพัฒนาเยาวชนไทยให้มีทั้งความรู้ และคุณภาพ ตลอดจนสามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วของโลกปัจจุบัน (สื่อธุรกิจ. 2539:31-33; อ้างอิงมาจาก บรรหาร ศิลปอาชา. 2539) ด้วยเหตุนี้จะเห็นว่าการศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะเยาวชนตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ที่กำหนดให้สถานศึกษาเน้นการฝึกปฏิบัติในการจัดการศึกษาวิชาชีพควบคู่กับการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อใช้ประกอบอาชีพในอนาคต และปลูกฝังทักษะการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎิกมนตรี. ม.ป.ป.:70)

จากผลการสำรวจตลาดแรงงานในช่วงปี 2534-2536 ของอุทุมพร จามรมาน (2536:13-25) พบว่าประเทศไทยยังมีความต้องการช่างฝีมืออยู่ในระดับสูง งานช่างบางด้านขาดแคลนคนทำงาน ความต้องการกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอยู่ในระดับสูง และยังมีความต้องการบุคลากรสนับสนุนด้านอื่น เช่น ด้านบัญชี เลขานุการ และอื่น ๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลมาจากการพัฒนาคุณภาพของคนที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงาน

เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีศักยภาพ มีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้ทันกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ และมีปริมาณเพียงพอที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีศักยภาพ และบุคลิกภาพนักธุรกิจที่สมบูรณ์สามารถที่จะตัดสินใจในการทำงานให้สำเร็จลุล่วง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และยอมรับความสามารถของผู้อื่น (ดนัย เทียมพุฒ. 2530:17; อ้างอิงมาจาก อำนวย วีวรรณ. ม.ป.ป.) เพื่อที่จะได้ไปรับใช้สังคมได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ซึ่งการที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพได้มากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้น

อยู่กับความสามารถและบุคลิกภาพเฉพาะตัวของบุคคลนั้นด้วย (กันยา สุวรรณแสง, 2533 ก:1) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเดโซ สวานานท์ (2523:22) ที่ว่าการประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลวของบุคคลทั้งด้านการศึกษา การดำรงชีวิตในสังคม การประกอบอาชีพ ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถ และบุคลิกภาพของบุคคลนั้นด้วย เพราะบุคลิกภาพ คือ คุณลักษณะที่ทำให้บุคคลเป็นที่สะดุดตา และมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น

การจัดการศึกษาวิชาชีพในโรงเรียนมีความจำเป็น เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของประเทศ แต่จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถานศึกษา สายบริหารธุรกิจบางแห่ง เช่น วิทยาลัยพณิชยการบางนา พบว่าการคัดเลือกนักศึกษา โดยใช้คะแนนจากแบบทดสอบวิชาทั่วไป คือ วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และความรู้ทั่วไปทางพณิชยกรรม ไม่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในอนาคตได้ดี เพราะในการเรียนการสอนจะมีนักศึกษาออกกลางคันในอัตราที่ค่อนข้างสูงถึงร้อยละ 80 ของนักศึกษาที่ออกกลางคันทั้งหมด โดยมีสาเหตุมาจากคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงเกณฑ์ จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่าคะแนนจากแบบทดสอบวิชาทั่วไปไม่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ (สุริยะ เจียมประชากร, 2535:31)

จากการสำรวจวิธีการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อของโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา สายบริหารธุรกิจ พบว่าสถานศึกษาดำเนินการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อด้วยวิธีทดสอบนักศึกษาเฉพาะวิชาสามัญเท่านั้น ไม่ได้ทำการทดสอบความถนัด หรือบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งมีงานวิจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น งานวิจัยของอรพิน หงวนศิริ (2533:87-91) พบว่าบุคลิกภาพของนักวิทยาศาสตร์ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ความรับผิดชอบ ความอยากรู้อยากเห็น ความมีวินัยในตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความเชื่อมั่นในตนเอง และความใจกว้างมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัสเซล (Russel, 1971:137) พบว่าองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการชอบออกสังคม อารมณ์มั่นคง การถือตนเองเป็นใหญ่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นจะเห็นว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในการศึกษานั้น จะต้องมีความบุคลิกภาพบางประการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เลือกเรียน นอกจากบุคลิกภาพบางประการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เลือกเรียนแล้ว บลุ่มและแฟรงค์ยังได้ศึกษาพบว่า เกรดเฉลี่ยในระดับมัธยมมีความสัมพันธ์กันสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับวิทยาลัย (Bloom and Frank, 1961:8-9)

จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในการศึกษานั้น นอกจากจะมีบุคลิกภาพบางประการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสาขาวิชาที่นักศึกษาเลือกเรียนแล้ว ยังขึ้นอยู่กับวิธีการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อของสถานศึกษานั้น ๆ ด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการทดสอบบุคลิกภาพบางประการ และคะแนนเฉลี่ยสะสมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสาขาวิชาในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เพื่อช่วยลดความสูญเสียทางการศึกษา และเป็นแนวทางให้นักศึกษาเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เหมาะสมกับลักษณะของบุคลิกภาพของตน นอกจากนี้การศึกษายังในลักษณะนี้ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายบริหารธุรกิจ โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จากบุคลิกภาพนักธุรกิจ และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อได้ทราบคุณลักษณะของบุคลิกภาพนักธุรกิจที่ดี และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ และทำให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพ และ

บุคลิกภาพอันพึงประสงค์ของตลาดแรงงานต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ แยกตามสาขาวิชา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาเป็นแนวทางให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาสายบริหารธุรกิจ เช่น ผู้บริหาร ครูใหญ่ ครูประจำชั้น และครูแนะแนว นำไปพัฒนาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ สำหรับการสอบคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อตามสาขาวิชาที่นักศึกษาถนัด
2. ได้ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ เพื่อประโยชน์ในการแนะแนวให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และเป็นแนวทางในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
3. เป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาประกอบผลการวิจัยอื่น ๆ เพื่อหาทางส่งเสริมให้นักศึกษาในระดับเดียวกันประสบความสำเร็จทางการเรียนมากที่สุดตามความสามารถของตน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สายวิชาบริหารธุรกิจ 3 สาขาวิชา คือ การบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 31 โรงเรียน มีนักศึกษาทั้งสิ้น 14,841 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สายวิชาบริหารธุรกิจ 3 สาขาวิชา คือ การบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 731 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-stage Random Sampling)
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีดังนี้
 - 3.1 ตัวพยากรณ์ (Predictor) ประกอบด้วย
 - 3.1.1 ตัวพยากรณ์ด้านคุณลักษณะของบุคลิกภาพนักธุรกิจ 7 ด้าน ได้แก่
 - 1) ความมุ่งมั่น
 - 2) ความกระตือรือร้น
 - 3) ความกล้าเสี่ยง
 - 4) ความกล้าแสดงตัว
 - 5) ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 6) การมองโลกในแง่ดี
 - 7) การพึ่งตนเอง
 - 3.1.2 ตัวพยากรณ์ด้านคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 - 3.2 ตัวเกณฑ์ (Criteria) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่คณะบุคคล องค์กร หรือมูลนิธิ ลงทุนจัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 เป็นโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา และอยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ โดยเปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2. บุคลิกภาพนักธุรกิจ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีลักษณะนิสัยมีความมุ่งมั่น กระตือรือร้น กล้าเสี่ยง กล้าแสดงตัว มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี และรู้จักพึ่งตนเอง ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะสามารถศึกษา หรือประกอบอาชีพในด้านธุรกิจการค้าได้อย่างประสบความสำเร็จ (บุคลิกภาพนี้เป็นผลมาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ)

3. แบบทดสอบบุคลิกภาพนักธุรกิจ หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

3.1 ความมุ่งมั่น หมายถึง ลักษณะนิสัยความขยันหมั่นเพียร มานะพยายาม บากบั่นในการทำงาน มีความอดทน ไม่ท้อแท้ ต้องการให้คนอื่นรู้จักตนด้วยผลงาน ต้องการความก้าวหน้าในการทำงาน ต้องการให้ผลงานของตนสำเร็จในระดับสูง ต้องการให้ผลงานของตนมีประสิทธิภาพ และมีความซื่อสัตย์ สุจริตในงานของตน

3.2 ความกระตือรือร้น หมายถึง ลักษณะนิสัยเอาใจใส่ในการทำงาน ตั้งใจทำงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ชอบผลัดวันประกันพรุ่ง เมื่อมีโอกาสจะทำตามแผนที่วางไว้ทันที มีพฤติกรรมและกิริยาคล่องแคล่วว่องไว

3.3 ความกล้าเสี่ยง หมายถึง ลักษณะนิสัยชอบการผจญภัยเพื่อหาประสบการณ์ใหม่ๆ กล้าตัดสินใจในสิ่งที่คิดว่าดี ชอบคาดการณ์ล่วงหน้า กล้าริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบทำสิ่งที่ยากท้าทายความสามารถ และกล้าลงทุนเพื่อหวังผลกำไร

3.4 ความกล้าแสดงตัว หมายถึง ลักษณะนิสัย กล้าพูด กล้าซักถาม กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ชอบเป็นผู้นำ ชอบพบปะสังสรรค์กับผู้อื่น ชอบการรวมกลุ่มเป็นหมู่คณะ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

3.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ลักษณะนิสัยพร้อมที่จะกระทำสิ่งที่ตนเห็นว่าถูกต้อง กล้าเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ไม่หวั่นไหวต่อคำพูดหรือความรู้สึกของคนอื่น มีจิตใจมั่นคง และไม่ยอมแพ้ต่อปัญหาใดๆ

3.6 การมองโลกในแง่ดี หมายถึง ลักษณะนิสัยมีความไว้วางใจผู้อื่น ให้อภัยผู้อื่น ไม่ผูกใจเจ็บ เชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นต้องมีเหตุผลอธิบายได้ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีจิตใจโอบอ้อมอารี

3.7 การพึ่งตนเอง หมายถึง ลักษณะนิสัยเฝ้าหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ใช้ความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ และทำงานสำเร็จด้วยตนเอง

แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบประเมินตนเอง วัดความรู้สึก ความคิดเห็น หรือการกระทำบางอย่างของผู้ตอบในคุณลักษณะ (Trait) ของบุคลิกภาพนักธุรกิจ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ช่วงคะแนน โดยมีข้อคำถามอยู่ในรูปข้อความ และตัวเลือกอยู่ในรูปคำตอบ 4 คำตอบ โดยมีคำตอบจริงมากที่สุดเป็นคำตอบเริ่มต้น กับจริงน้อยที่สุดเป็นคำตอบสิ้นสุด

4. คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาที่เรียนตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งเป็นหลักสูตรก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยนำเอาระดับคะแนนที่นักศึกษาได้ในแต่ละวิชาคูณกับหน่วยกิตในวิชานั้นนำมารวมกันหารด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมด

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักศึกษาที่ได้รับมาจากการเรียนการสอนจนจบบทเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งสามารถวัดได้จากคะแนนเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชา โดยนำระดับคะแนนที่นักศึกษาเรียนทุกวิชาในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 มาคิดค่าเฉลี่ย โดยนำระดับคะแนนที่นักศึกษาได้ในแต่ละวิชาคูณกับหน่วยกิตในวิชานั้นนำมารวมกันหารด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมด

6. คุณภาพของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านต่างๆ ดังนี้

6.1 ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง ประสิทธิภาพของแบบทดสอบที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หาความเที่ยงตรง 2 ประเภท ดังนี้คือ

6.1.1 ความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) หมายถึง คุณสมบัติของข้อความในแบบทดสอบแต่ละข้อคำถามที่สามารถวัดพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกได้ตรงในแต่ละองค์ประกอบซึ่งหาได้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาข้อความว่าสามารถวัดได้ตรงตามนิยามที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าผู้เชี่ยวชาญ 3 ใน 5 ท่าน เห็นว่าข้อความนั้นสามารถวัดได้ตรงตามนิยามถือว่าใช้ได้

6.1.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตามลักษณะของโครงสร้างนั้น หาโดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

6.2 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง คุณสมบัติของข้อคำถามที่สามารถจำแนกหรือแยกผู้ตอบออกเป็นกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจสูง และกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจต่ำ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)

6.3 ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจของนักศึกษาได้คงที่แน่นอน ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient)

7. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีคุณวุฒีน้อยปริญญาโท สาขาการวัดผลการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 ท่าน และผู้ที่มีคุณวุฒีน้อยปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำงานทางการศึกษา ด้านบริหารธุรกิจมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
2. ความหมายของบุคลิกภาพ
3. การวัดบุคลิกภาพ
4. ทฤษฎีบุคลิกภาพ
5. การสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพ
6. บุคลิกภาพนักธุรกิจและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. การวิเคราะห์องค์ประกอบ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยสะสมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
11. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพยากรณ์

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ และทักษะวิชาชีพให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งในการประกอบอาชีพอิสระ และรับจ้าง รวมทั้งสามารถ ดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2535:14-15)

ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2536 สายวิชา บริหารธุรกิจ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2536:1-11) มีวัตถุประสงค์ให้วิทยาเขตต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาทาง ด้านบริหารธุรกิจในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ได้มีรูปแบบและระบบการจัดการศึกษาไปในทิศทาง เดียวกันและมีนโยบายเดียวกัน โดยคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน นอกจากนี้หลักสูตร นี้ยังมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาการเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ อันประกอบด้วยพุทธิพิสัย (Cognitive domain) จิตพิสัย (Affective domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor domain) ทั้ง ยังกล่าวถึงความมุ่งหมายของหลักสูตร และโครงสร้างของหลักสูตร ดังนี้คือ

ความมุ่งหมายของหลักสูตร

ความมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ มีรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อพัฒนากำลังคนระดับกลางด้านบริหารธุรกิจ ให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ และให้มีความชำนาญในการปฏิบัติงานเฉพาะสาขา
2. เพื่อฝึกอบรมให้มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการในการค้นคว้า ปรับปรุงตนเอง ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ สามารถแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล ปฏิบัติงานด้วยหลักวิชาการที่มีการวางแผน และควบคุม อย่างรอบคอบที่จะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างประหยัด รวดเร็ว ตรงต่อเวลา และมีคุณภาพ

3. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความสำนึกในจรรยาอาชีพ ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และสังคม

4. เพื่อนำความรู้ความชำนาญที่ได้รับไปประกอบกิจการของตนเอง และประกอบสัมมาอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างของหลักสูตร

ความมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ได้พัฒนาให้สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในการที่จะพัฒนากำลังคนระดับกลางด้านบริหารธุรกิจ โดยมุ่งที่จะให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพทางด้านบริหารธุรกิจ โดยแบ่งเป็นสาขาวิชาต่างๆ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถในสาขาวิชานั้นๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้หลักสูตรยังได้วางแนวทางของแต่ละสาขาวิชาไว้ 2 แนวทาง คือ

1. แนวทางกว้าง เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้มีความรู้ความสามารถนำไปประกอบอาชีพได้มากกว่าหนึ่งสาขาวิชา โดยเลือกสาขาวิชาอื่นเป็นวิชาโท หรืออาจเลือกรายวิชาต่าง ๆ ในลักษณะทั่วไปก็ได้

2. แนวทางเฉพาะงาน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญเฉพาะงาน เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้อย่างดีในสาขาวิชานั้น ๆ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ แบ่งออกเป็น 10 สาขาวิชา ดังนี้

1. การตลาด
2. การโฆษณา
3. การเลขานุการ
4. การจัดการ
5. การบัญชี
6. การเงิน
7. คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
8. ภาษาธุรกิจ
9. การโรงแรม
10. การท่องเที่ยว

หลักสูตรนี้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าศึกษาได้เลือกแผนการเรียนต่าง ๆ ได้ 10 สาขาวิชา และอาจเลือกแนวทางกว้างหรือเฉพาะงาน ตามโครงสร้างหลักสูตรดังนี้

1. วิชาพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต
2. วิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 63 หน่วยกิต แบ่งเป็น
 - 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
 - 2.2 วิชาชีพเฉพาะสาขา ไม่น้อยกว่า 27 หน่วยกิต
 - 2.3 วิชาชีพเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
3. วิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 86 หน่วยกิต

ความหมายของบุคลิกภาพ

คำว่า "บุคลิกภาพ" ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารในประเทศ

เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์ (2520:3) บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมกันเป็นแบบเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

บุญลือ ทองอยู่ (2521:166) บุคลิกภาพ หมายถึง กระบวนการของอุปนิสัย (Characteristics) และแนวทางที่อุปนิสัยเหล่านั้นแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้า ทำให้พฤติกรรมตอบสนองนั้นเป็นเอกลักษณ์ และกลายเป็นโครงสร้างของบุคลิกภาพเฉพาะตัว

วัชร ทรัพย์มี (2521:64) บุคลิกภาพ หมายถึง พฤติกรรมรวมของบุคคลซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล พฤติกรรมของบุคคลนี้ หมายถึง สถานการณ์ที่บุคคลนั้นปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม แสดงถึงสภาพอารมณ์ การมองโลก ความเชื่อมั่นในตนเอง ลักษณะการแก้ปัญหา ความต้องการ ความหวังในอนาคต ตลอดจนความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองและผู้อื่น

เอนกกุล กริแสง (2521:166) บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของคุณลักษณะ และกระบวนการแสดงพฤติกรรมของบุคคล อันเป็นผลรวมของคุณสมบัติที่ได้สร้างสมมาตั้งแต่ต้น และแสดงออกมาทางความรู้สึกรู้สึกนึกคิด เจตคติ พฤติกรรม ตลอดจนลักษณะท่าทางต่าง ๆ

สุชา จันท์ธอม (2522:121) บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ ที่รวมกันในตัวบุคคล และวิธีการแสดงออกทางพฤติกรรมไม่จำเป็นว่าพฤติกรรม หรือคุณลักษณะเหล่านั้นจะดีหรือไม่ดี ผิด หรือถูก

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2524:260) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของความคิด ทำที่ นิสัย ซึ่งสร้างสมจากมูลฐานองค์ประกอบทางจิต และทางกายภาพของบุคคลอันถ่ายทอดมาทางชีววิทยาส่วนหนึ่ง และจากแบบอย่างวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมาทางสังคมอีกส่วนหนึ่ง รวมถึงการปรับตัว เหตุจูงใจ ความปรารถนา และความมุ่งประสงค์ของบุคคลนั้นให้เข้ากับความต้องการ และวิสัยแห่งสภาพแวดล้อมทั้งทางสังคมและไม่เกี่ยวกับสังคม

บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ (2524:4) ได้สรุปความหมายของบุคลิกภาพไว้ คือ ทุกสิ่งทุกอย่าง ได้แก่ ลักษณะท่าที การแสดงออก รูปร่าง ความรู้สึก ฯลฯ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออก ต้องมีความคงตัวสำหรับเป็นพฤติกรรมเฉพาะตัว อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้บ้างแต่ต้องใช้เวลาพอสมควร

วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2528:ไม่มีเลขหน้า) บุคลิกภาพ คือผลรวมของลักษณะนิสัยต่าง ๆ อันเกิดจากรูปแบบของพฤติกรรมของบุคคลที่ได้สร้างมาตั้งแต่ต้น ได้แก่ ลักษณะที่สังเกตได้ไม่ชัดเจน เช่น เจตคติ และลักษณะที่สังเกตได้ชัดเจน เช่น ท่าทางพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก รวมทั้งลักษณะเฉพาะคน

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2531:5) บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนภายนอก และส่วนภายใน ดังนี้

1. ส่วนภายนอก คือ ส่วนที่มองเห็นชัดเจน เช่น รูปร่าง หน้าตา กิริยามารยาท การแต่งตัว วิถีพูด การนั่ง การยืน

2. ส่วนภายใน คือ ส่วนที่มองเห็นได้ยาก แต่อาจทราบได้โดยการอนุมาน เช่น สติปัญญา ความถนัด ลักษณะอารมณ์ประจำตัว ความใฝ่ฝัน ปรัชญาชีวิต ค่านิยม และความสนใจ

ลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพ ไม่สามารถแยกเป็นส่วน ๆ ออกจากกันโดยเด็ดขาด ทุก ๆ ลักษณะของบุคลิกภาพต่างก็มีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน ซึ่งมีผลกระทบต่อกันประจักษ์ชัด

กันยา สุวรรณแสง (2533 :3) บุคลิกภาพ หมายถึง การรับรู้พฤติกรรมรวมทั้งหมดของบุคคล โดยบุคคลหนึ่ง ทั้งในสิ่งที่มองเห็นได้ เช่น พฤติกรรม และสิ่งที่มองไม่เห็น เช่น ความคิด ความสนใจ ซึ่งจะทำให้คนอื่นสามารถเข้าใจและแยกแยะความแตกต่างของบุคคลนั้นจากคนทั่วไปได้

จุฑา บุรีภักดี (2533:11) ให้ความหมายบุคลิกภาพ คือ ลักษณะส่วนรวมของแต่ละบุคคล ซึ่งประกอบด้วยระบบทางร่างกายและจิตใจ ที่กำหนดให้บุคคลนั้นมีการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างจากบุคคลอื่น พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาทั้งลักษณะภายนอกที่มองเห็น และลักษณะภายในที่แสดงออกทางด้านสติปัญญา อารมณ์และจิตใจ

วิมลพร พันธมนตรี (2534:9) บุคลิกภาพ หมายถึง ผลของพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคล ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้น ได้แก่ ลักษณะท่าที การแสดงออก รูปร่างหน้าตา ความรู้สึกนึกคิด ฯลฯ ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกนั้นจะต้องมีลักษณะเฉพาะในแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นเหตุให้แต่ละบุคคลมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

รชรินทร์ ฉายแก้ว (2536:10) บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่รวมกันเป็นแบบฉบับเฉพาะแต่ละบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ที่แสดงออกหรือตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม

เอกสารต่างประเทศ

กัทรี (Guthrie. 1944:58) บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยและระบบลักษณะนิสัยที่มีความสำคัญต่อสังคม อันมีสภาพคงตัวและยากที่จะเปลี่ยนแปลง

นอลล์ (Noll. 1957:277) บุคลิกภาพ คือ คุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่ทำให้บุคคลอื่นสามารถบอกได้ว่าเขาเป็นใคร อย่างไร ซึ่งมีความหมายรวมถึงอุปนิสัยและพฤติกรรม ได้แก่ สติปัญญา ความรู้ ทักษะ ความสนใจ และปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่แสดงออก เพื่อตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม

กิลฟอร์ด (Guilford. 1959:5) บุคลิกภาพ หมายถึง แบบแผนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของคุณลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้น ๆ

แอลพอร์ต (Allport. 1961; อ้างอิงมาจาก Lanzarus. 1959:59) ให้นิยามบุคลิกภาพเป็นหน่วยรวมที่ทรงพลังของระบบทางกายและจิตภายในตัวบุคคล ซึ่งกำหนดลักษณะพฤติกรรมและความคิดของเขา

กอร์ดอน (Gordon. 1963:14) ให้ความหมายบุคลิกภาพว่าเป็นผลรวมของพฤติกรรมทั้งหมดที่เป็นลักษณะเฉพาะในแต่ละบุคคล

มันน์ (Munn. 1966:38) บุคลิกภาพของบุคคลแต่ละคนเป็นผลรวมของลักษณะทางพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และผลของบุคลิกภาพเป็นการปะทะกันระหว่างสถานการณ์ทางชีวภาพ สถานภาพทางสังคม และอิทธิพลทางวัฒนธรรม

ฮิลการ์ด (Hillgard. 1967:462) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ คือ ลักษณะของบุคลิกภาพ และวิธีการแสดงออก ซึ่งกำหนดการปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล

มิเชล (Mischel. 1967:2) บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะพิเศษของแบบแผนพฤติกรรม (รวมทั้งความคิดและอารมณ์) ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว

อนาสตาซี (Anastasi.1968A:111) บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรม กับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเดียวกันแต่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกันอาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกัน หรือแม้แต่ในสภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกันก็อาจทำให้เกิดบุคลิกภาพต่างกัน

แคทเทล (Cattell.1970:2-3) ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่าเป็นผลรวมของพฤติกรรมทั้งหมด ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้น

กู๊ด (Good. 1973:417) บุคลิกภาพ คือ ผลรวมของพันธุกรรมและประสบการณ์ทั้งหมดของบุคคล

แมคแคนแนล (McCannell. 1974:610) บุคลิกภาพเป็นลักษณะนิสัยที่บุคคลคิด และแสดงพฤติกรรมออกมาเป็นแบบแผน เพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ลักษณะนิสัยที่กล่าวนี้ หมายถึง ค่านิยม แรงจูงใจ เจตคติ อารมณ์ ความสามารถด้านต่าง ๆ ในภาพแห่งตนรวมทั้งสติปัญญา

แซมมวล (Samuel. 1981:3) บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะทางจิตวิทยาเฉพาะตัวของบุคคลแต่ละคน ซึ่งแสดงออกมาให้เห็นทางพฤติกรรมและความคิด

เพอวิน (Pervin. 1989:4-5) ให้ความหมายบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลที่แสดงถึงรูปแบบของพฤติกรรม ดังนี้

1. เป็นลักษณะทางจิตวิทยาที่สามารถสังเกตเห็นและวัดออกมาได้
2. เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลแต่ละคน ซึ่งอาจจะมีความคล้ายคลึงกันได้ในหมู่คนทั่วไป เป็นคุณสมบัติที่ชัดเจนทำให้ลักษณะของบุคคลไม่เหมือนคนอื่น
3. เป็นระบบหนึ่งของร่างกายที่ทำให้บุคคลแตกต่างจากบุคคลอื่น
4. เป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านความคิด อารมณ์ รวมทั้งพฤติกรรมภายนอก โดยจะเป็นลักษณะร่วมกันของบุคคล มีส่วนสัมพันธ์กันทั้งความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมภายนอก
5. เป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเร้าด้วยสิ่งแวดล้อม และบุคคลรอบ ๆ ตัว

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า บุคลิกภาพมิได้หมายถึง สิ่งที่บุคคลแสดงออกเท่านั้น แต่หมายถึงผลรวมของพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายใน ตลอดจนทัศนคติ ค่านิยม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะนิสัยเฉพาะตัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ตลอดจนลักษณะที่บอกถึงสภาพจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่แสดงออกทางการกระทำทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้น อันเป็นผลมาจากพันธุกรรม การเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

จึงกล่าวได้ว่าบุคลิกภาพมีความสำคัญ ทำให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป มีความสำเร็จในอาชีพ เป็นที่รัก เป็นที่ศรัทธาของบุคคลรอบข้าง สามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้อง และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น

การวัดบุคลิกภาพ

การวัดบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและวัดได้ยาก เมื่อเทียบกับการวัดสิ่งอื่น ๆ แต่นักจิตวิทยาและนักวัดผลการศึกษา ได้พยายามศึกษาค้นคว้าเนื้อหา วิธีวัดและสร้างเครื่องมือขึ้นมา เพื่อวัดบุคลิกภาพให้ได้ผลที่เป็นมาตรฐาน ถูกต้องแม่นยำ และเชื่อถือได้ วิธีการวัดบุคลิกภาพมีหลายวิธีด้วยกัน

จิตรียา ไชยศรีพรหม (2527:10) กล่าวว่า วิธีการวัดบุคลิกภาพที่ใช้กันแพร่หลาย คือ การใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นการรายงานตนเอง

ทวี ท่อแก้ว และอภรณ์ สันภิบาล (2517:121-122) กล่าวว่า ถ้าจะให้การวัดได้ผล มีความเที่ยงตรงสูง ก็ควรจะใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน

วิธีการวัดบุคลิกภาพทั่วไปมี 5 วิธี ดังนี้

1. วิธีการสังเกต การสังเกตเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์ทุกแขนง การสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป็นสิ่งที่ต้องสังเกตพิจารณาให้ได้เรื่องราวละเอียดถี่ถ้วน จะต้องเลือกสังเกตเพียงปฏิกริยาอันใดอันหนึ่งเป็นคราว ๆ ไป ดังนั้นการสังเกตพฤติกรรมและลักษณะทั่วไปที่บุคคลแสดงออกมีอยู่ 2 แบบ คือ

1.1 การสังเกตแบบควบคุม เป็นการสังเกตการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่จัดไว้โดยเฉพาะ

1.2 การสังเกตทั่วไปในชีวิตประจำวันที่บุคคลแสดงออก

การสังเกตทั้งสองแบบนี้ต้องมีการบันทึกผลตรงตามที่เห็น โดยไม่นำความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง และผู้สังเกตจะต้องฝึกฝนเป็นพิเศษจึงจะได้ผลดี

2. วิธีการใช้แบบทดสอบ เป็นวิธีการที่นิยมใช้กันมาก โดยมีการสร้างแบบทดสอบ ซึ่งประกอบด้วยคำถามหรือข้อความหลายสิบข้อ ซึ่งผู้ทดสอบสร้างขึ้นโดยถือเอาปกติวิสัยของคนทั่ว ๆ ไปเป็นมาตรฐาน และหัวข้อคำถามหรือสถานการณ์ที่สร้างขึ้นมักจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่เกี่ยวกับผู้ถูกทดสอบเอง หรือสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมที่ท่ายู่เสมอ ๆ เมื่อตกอยู่ในสภาพนั้น ๆ เช่น คำถามเกี่ยวกับความกลัว ความวิตกกังวล ความนิยมในลัทธิการเมืองหรือเศรษฐกิจ ความสนใจในสิ่งต่าง ๆ หรือปฏิกิริยาที่คนท่ายู่เสมอ เป็นต้น ผู้ถูกทดสอบต้องร่วมมือร่วมใจกับผู้ทดสอบในการตอบแบบทดสอบ เพื่อให้การทดสอบได้ผลตามวัตถุประสงค์

3. วิธีการวิเคราะห์ตนเอง เป็นการให้บุคคลประมาณค่าตนเอง คำถามเป็นแบบปรนัยที่เป็นนามธรรมแล้วแปลผลเข้าสู่มาตรวัด วิธีการวิเคราะห์ตนเอง มีประโยชน์ในการเลือกอาชีพ ให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ

4. วิธีการสัมภาษณ์ หมายถึง การสนทนาระหว่างบุคคลสองคนอย่างมีจุดหมาย โดยผู้สัมภาษณ์เตรียมคำถามมา และจดบันทึกประมาณค่า ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่รู้ตัวว่าถูกทดสอบบุคลิกภาพ การสัมภาษณ์นี้มีหลักการคล้ายๆ กับการวิเคราะห์ตนเองต่างกันที่ผู้สัมภาษณ์ตั้งคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คิดตาม เพื่อวิเคราะห์ตนเอง ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้จดบันทึกและประมาณค่าบุคลิกภาพ

5. วิธีให้สร้างจินตนาการ เป็นวิธีที่ผู้วัดได้จัดสิ่งเร้าขึ้นมาให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนอง เช่น เล่าเรื่องจากรูปที่นำมาให้ดู ตัวอย่างได้แก่ แบบทดสอบโรชาร์ท และรูปภาพที่เกิดจากหยดหมึก ให้สร้างความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากคำที่กำหนดไว้ ให้เติมข้อความที่ไม่สมบูรณ์ ให้แสดงออกโดยการวาดรูป เป็นต้น แต่ต้องใช้ผู้ทดสอบที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี

จะเห็นว่า การวัดบุคลิกภาพทำได้หลายวิธี แต่ละวิธีขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ความเหมาะสมของผู้วัด และสิ่งที่วัดหรือศึกษา สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกวิธีการใช้แบบทดสอบที่เป็นข้อความเพื่อใช้วัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ เพราะเป็นวิธีที่เป็นปรนัยมากกว่าวิธีอื่น การนำไปใช้สะดวก ประหยัดทั้งแรงงาน และเวลา

ทฤษฎีบุคลิกภาพ

การศึกษาทฤษฎีบุคลิกภาพของผู้วิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพนักธุรกิจ เนื่องจากบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นทางพฤติกรรมของมนุษย์ ฉะนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการสังเกต หรือวัดจากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป และอาจศึกษาได้ด้วยการสอบถามบุคคลนั้น ๆ ถึงพฤติกรรมที่ปรากฏในอดีต (นวลละออง สุภาผล. 2527: 1-2) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาทฤษฎีบุคลิกภาพที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและลักษณะนิสัยของบุคคลดังนี้

1. ทฤษฎีแบ่งประเภท (Type Theory)

ทฤษฎีแบ่งประเภทนี้จะขึ้นอยู่กับวิธีการสังเกตโดยทั่ว ๆ ไป เพื่อมุ่งพิจารณาเกี่ยวกับตัวบุคคล นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับกรอบเกี่ยวกับลักษณะ หรือบุคลิกภาพภายนอก นักจิตวิทยากลุ่มนี้ ได้แก่ จุง (Jung) และเชลดัน (Sheldon) โดย

1.1 จุง (Jung) ได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพไว้ 2 ประเภท คือ

1.1.1 บุคคลที่มีลักษณะเด่นและชอบสังคม (Extrovert) เป็นคนที่สร้างความเชื่อมั่นบนรากฐานของความเป็นจริง มีอุปนิสัยที่เปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม เป็นบุคคลที่เปิดเผยไม่ชอบเก็บตัว

1.1.2 บุคคลที่มีลักษณะที่เก็บตัว (Introvert) เป็นคนที่มีมาตรการ และกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในการควบคุมอุปนิสัยของตนเอง เป็นคนที่เชื่อตนเอง การกระทำทุกอย่างมักจะขึ้นอยู่กับตนเองเป็นใหญ่

1.2 เซลตัน (Sheldon) แบ่งบุคลิกภาพของคนตามลักษณะทางร่างกาย เป็น 3 ประเภท คือ

1.2.1 บุคคลที่มีลักษณะอ้วนกลม (Endomorph) เป็นคนที่มีลักษณะรูปร่างอ้วนเตี้ยกลม ป้อม รักชอบความสบาย ชอบกิน ชอบการเข้าสังคม ชอบสนุกสนานรื่นเริง ไกรซ่ายหายเร็ว กินจุ และขี้บ่น

1.2.2 บุคคลที่มีลักษณะมีกล้ามเนื้อ (Mesomorphy) เป็นคนที่มีร่างกายสูงใหญ่สมส่วน ไหล่กว้าง สะโพกเล็ก ร่างกายเต็มไปด้วยกล้ามเนื้อที่แข็งแรง ชอบออกกำลังกาย มีพละกำลังดี คล่องแคล่วว่องไว มีน้ำใจเป็นนักกีฬา

1.2.3 บุคคลที่มีลักษณะผอมบาง (Ectomorphy) เป็นคนที่มีร่างกายบอบบาง ผอมสูง ไหล่ห่อ มีลักษณะเคร่งขรึม เอาจานเอากการ ความรู้สึกไว ไม่ชอบสังคม ขาดการออกกำลังกาย ไม่ทนทานอ่อนแอ

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะนิสัย (Trait Theory)

ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะนิสัยมุ่งอธิบายลักษณะบุคลิกภาพตามตำแหน่งในตาราง ซึ่งแทนแต่ละลักษณะนิสัยของบุคลิกภาพ เช่น กำหนดบุคคลใดบุคคลหนึ่งลงในตารางของความเชื่อมั่นในตนเองเป็นลักษณะนิสัยหนึ่งของบุคลิกภาพ หรืออาจกำหนดลงในตารางของอารมณ์อ่อนไหวเป็นอีกลักษณะของบุคลิกภาพก็ได้ ซึ่งแต่ละตารางนี้เรียกว่า มิติ (Dimension) นักจิตวิทยาทางด้านลักษณะนิสัยพยายามที่จะเสาะหารายชื่อลักษณะนิสัยที่สั้น ๆ ที่จะสามารถใช้อธิบายนิสัยคนทั่วไป

ในการตั้งชื่อลักษณะนิสัยทำได้โดยวิธีการที่เรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) นักจิตวิทยากลุ่มนี้ ได้แก่ แอลพอร์ต (Allport) และแคทเทล (Cattell)

2.1 แอลพอร์ต (Allport) ได้แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1.1 ลักษณะสามัญ (Common Traits) คือ ลักษณะที่อาจนำมาเปรียบเทียบได้ในบุคคลทุกคน เช่น ค่านิยมทางสังคม ความเชื่อทางศาสนา เป็นต้น

2.1.2 ลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Disposition) คือ ลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ ทำให้แต่ละคนมีบุคลิกภาพที่ต่างกันออกไป แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

1) ลักษณะร่วมธรรมดา (Coordinal Traits) เป็นลักษณะเด่นของบุคคล มีลักษณะเหนือลักษณะอื่นทั้งหมด

2) ลักษณะศูนย์กลางร่วม (Central Traits) เป็นลักษณะที่หลายคนมีร่วมกับคนอื่น

3) ลักษณะการตอบสนอง (Secondary Traits) เป็นทัศนคติของบุคคลในการตอบโต้สถานการณ์ต่าง ๆ กัน

2.2 แคทเทล (Cattell B. 1957:33) ได้จัดแบ่งบุคลิกภาพไว้หลายแบบ ตามลักษณะของบุคคล การหาลักษณะที่ดีและเหมาะสมที่สุดเพื่อนิยามลักษณะของคนเรานั้นทำได้ยาก เพราะแต่ละคนมี

ลักษณะแตกต่างกันไป แคทเทอรีนมีความเห็นว่าบุคลิกภาพเปรียบเสมือนโครงสร้างที่สลับซับซ้อน เช่นเดียวกับโครงสร้างของสมอง ซึ่งจะก่อให้เกิดลักษณะต่าง ๆ (Trait) เป็น 2 ประเภท คือ

2.2.1 ลักษณะทั่วไป (Common Traits)

2.2.2 ลักษณะเฉพาะตัว (Unique Traits)

3. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Dynamic Theory)

ทฤษฎีนี้เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพในลักษณะเชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อมทางด้านร่างกาย (Physical) และทางด้านสังคม (Social) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งในใจ ซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบันไม่คำนึงถึงสาเหตุจากในอดีต เป็นความขัดแย้งในใจที่เกิดขึ้นจากแนวโน้มทางบุคลิกภาพของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาที่มองบุคลิกภาพในแง่นี้ คือ ฟรอยด์ (Freud)

3.1 ฟรอยด์ (Freud) เชื่อว่าจิตใมนุษย์แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

3.1.1 อิด (Id) คือ สภาวะของจิตใจที่ต้องการแสวงหาความสุข ความพอใจ โดยปราศจากขอบเขตใด ๆ ทั้งสิ้น

3.1.2 อีโก้ (Ego) คือ การรู้จักตนเอง รู้ว่าตัวเองคือใคร เริ่มแยกตัวเองจากโลกภายนอกได้

3.1.3 ซุปเปอร์อีโก้ (Superego) คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เมื่อเด็กโตขึ้นจะได้รับการอบรมสั่งสอนให้ประพฤติตามวัฒนธรรมอันดี

4. ทฤษฎีที่เน้นสังคมและสิ่งแวดล้อมของสังคม (Social Determinants)

นักจิตวิทยากลุ่มนี้เชื่อว่าประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพโดยตรง นักจิตวิทยาที่สำคัญคือ แอลเลอร์ (Adler) ฟรอมม์ (Fromm) และสปริงเกอร์ (Spranger)

4.1 แอลเลอร์ (Adler) เชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม การกระทำของบุคลิกภาพเกิดจากจิตสำนึกและสังคมมีอิทธิพลต่อมนุษย์ การดำเนินชีวิตของบุคคลจะต้องเกี่ยวข้องกับสังคมตลอดเวลา มนุษย์มีแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างชีวิตให้สมบูรณ์เอาชนะปมด้อยของตนเอง เช่น เด็กที่เรียนไม่เก่ง เอาชนะปมด้อยด้วยการเป็นนักกีฬาเป็นการทดแทน

4.2 ฟรอมม์ (Fromm) เชื่อว่าสังคมเป็นตัวกำหนดแนวทางปฏิบัติของบุคคล และการพัฒนาบุคลิกภาพขึ้นอยู่กับโอกาสที่สังคมเปิดให้ และได้แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 5 ประเภท คือ

4.2.1 บุคคลประเภทยอมรับ (The Receptive Person) หมายถึง ชอบรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นกันเอง ชอบสมาคม

4.2.2 บุคคลประเภทแสวงหา (The Exploitative) หมายถึง พวกแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น ชอบฉวยโอกาส

4.2.3 บุคคลประเภทคล้อยตามสังคม (The Agreeable Person) หมายถึง พวกที่ชอบทำตามสังคม ทำตัวให้มีค่าต่อสังคม

4.2.4 บุคคลประเภทเคร่งครัด (The Hoarding) หมายถึง พวกที่เป็นคนประหยัด จู้จี้พิถีพิถัน

4.2.5 บุคคลประเภทคิดค้น (The Productive) หมายถึง พวกที่ชอบคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ชอบการเปลี่ยนแปลง

4.3 สปริงเกอร์ (Spranger) แบ่งบุคลิกภาพของคนตามความนิยมด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ

4.3.1 บุคคลประเภทยึดทฤษฎี หมายถึง พวกที่ทำอะไรไม่มีเหตุผล มีหลักการ มีระเบียบแบบแผน

4.3.2 บุคคลประเภทพึ่งเศรษฐกิจ หมายถึง พวกที่คิดเล็กคิดน้อย ถือเอาความถูกต้อง ความมั่งคั่ง ความมั่งคั่งในการเงิน

4.3.3 บุคคลประเภทนิยมการเมือง หมายถึง พวกที่แสวงหาอำนาจ ยอมเสียสละเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ

4.3.4 บุคคลประเภทมีศิลปะ หมายถึง พวกที่ถือเอาความงดงาม ความราบรื่นเป็นอุดมคติสูงสุดในการประกอบกิจการงาน

4.3.5 บุคคลประเภทนิยมสังคม หมายถึง พวกที่ชอบอยู่ในหมู่เพื่อนฝูง ชอบเข้าสังคม

4.3.6 บุคคลประเภทเคร่งศาสนา หมายถึง พวกที่ถือคำสอนของศาสนาอย่างเคร่งครัด ยึดคติทางศาสนาในการดำเนินชีวิต (โสภา ชูพิกุลชัย. 2521:100-105)

5. ทฤษฎีส่วนรวมทั้งร่างกายและจิตใจ (Organismic Theory)

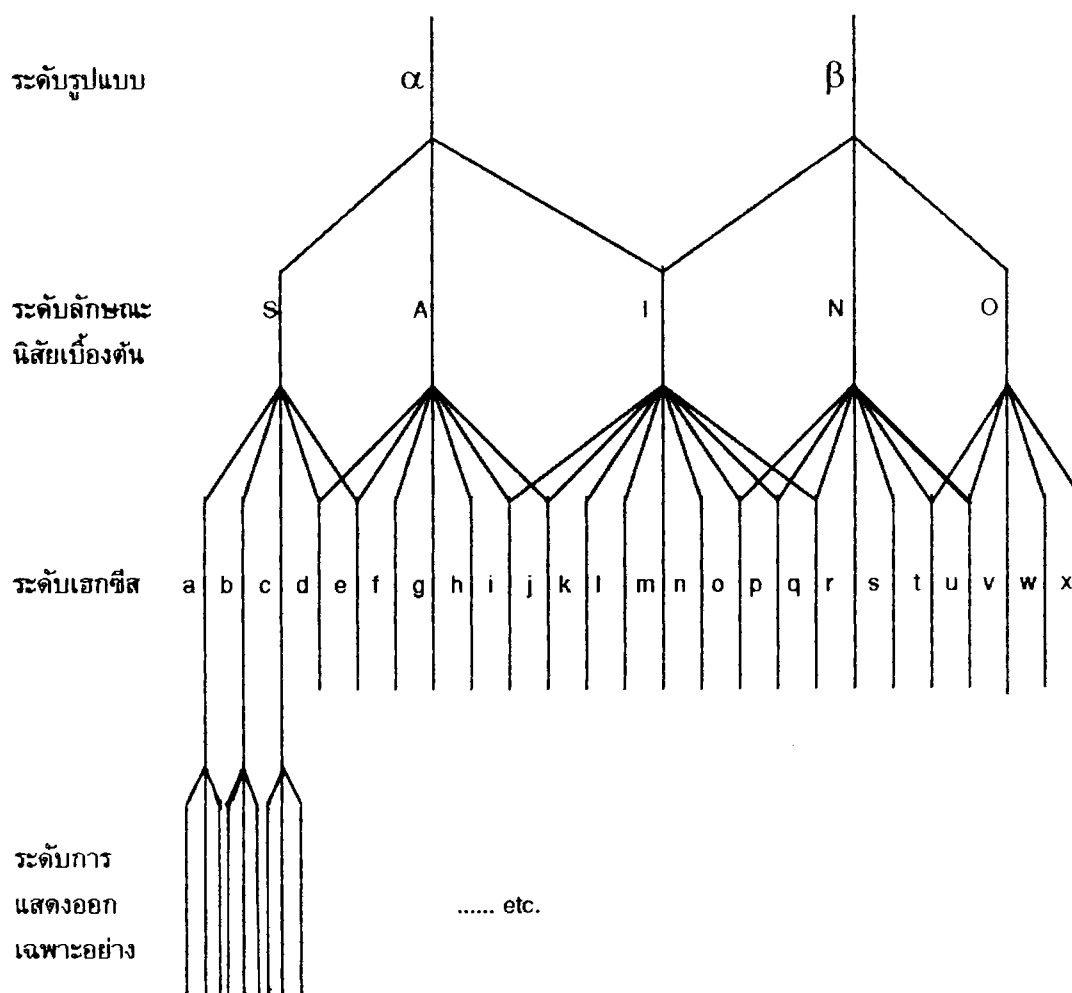
ทฤษฎีนี้มุ่งจุดสนใจที่การเข้าใจบุคลิกลักษณะจะต้องเข้าใจส่วนรวมแยกส่วนไม่ได้ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ (Potential) ที่จะพัฒนาไปในทางที่ดี นักจิตวิทยาที่สำคัญ คือ โรเจอร์ (Rogers) และมาสโลว์ (Maslow)

5.1 โรเจอร์ (Rogers) กล่าวว่า คนจะมีปฏิกริยาโต้ตอบต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว ตามความรู้สึกและการรับรู้ ซึ่งแตกต่างกันตามทัศนะของแต่ละบุคคล โรเจอร์ เชื่อว่าการกระทำทุกอย่างของมนุษย์เป็นไปเพื่อรักษาภาพพจน์ของ "ตน" และพัฒนา "ตน" ให้สมบูรณ์

5.2 มาสโลว์ (Maslow) กล่าวว่า มนุษย์ต้องการที่จะสนอง "ตน" ในด้านความต้องการขั้นต่ำจนถึงความต้องการสูงขึ้นตามลำดับ การที่มนุษย์จะพัฒนา "ตน" ให้สมบูรณ์นั้น จะต้องสนองความต้องการตามลำดับขั้น จนถึงขั้นที่สามารถเข้าใจตนเองและโลกอย่างถ่องแท้ (Self-Actualization) ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญข้อหนึ่งของบุคลิกลักษณะที่ดี อันเป็นผลให้บุคคลเป็นผู้ที่ยอมรับตนเอง เข้าใจตนเอง มองโลกในแง่ดี และพร้อมที่จะเผชิญปัญหาในชีวิต นอกจากนี้ มาสโลว์ยังเชื่อว่าการพัฒนา "ตน" ให้สมบูรณ์ไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีสติปัญญาเลิศก็จริง แต่ความเฉลียวฉลาด และความมีสติปัญญา ก็เป็นปัจจัยที่จะช่วยในการพัฒนา "ตน" ให้สมบูรณ์มากขึ้น (นิภา นิธิยานน. 2530:63-64)

6. ทฤษฎีโครงสร้างของบุคลิกลักษณะของกิลฟอร์ด (Guilford. 1959:99-103)

ทฤษฎีนี้มีความคิดเห็นว่าบุคลิกลักษณะมีโครงสร้างตามระดับชั้น กิลฟอร์ดเชื่อว่าแบบจำลองของโครงสร้างบุคลิกลักษณะสามารถนำแบบจำลองขององค์ประกอบ (Factor Model) มาใช้อธิบายได้ ทฤษฎีของกิลฟอร์ดสรุปได้ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างของบุคลิกภาพซึ่งแสดงระดับชั้นของลักษณะในระดับที่แตกต่างกัน

จากภาพประกอบแสดงให้เห็นว่าบุคลิกภาพมีโครงสร้างตามระดับชั้น ประกอบด้วยลักษณะนิสัยในระดับของการสรุปที่แตกต่างกัน 4 ระดับ มีรายละเอียดดังนี้

6.1 ระดับการแสดงผลเฉพาะอย่าง (Specification) กิลฟอร์ด ได้อธิบายรายละเอียดของลักษณะนิสัย เขาเพียงแต่อธิบายว่าเป็นระดับที่สูงกว่าระดับเฮกซิส และเป็นเครื่องหมายชี้บ่ง (Trait Indicator) ของเฮกซิส

6.2 ระดับเฮกซิส (Hexis) เฮกซิสเป็นลักษณะนิสัยในระดับของการสรุปที่ต่ำที่สุด กิลฟอร์ด อธิบายว่าการที่ใช้คำว่า เฮกซิส แทนคำว่านิสัย เพราะคำว่านิสัย หมายถึง สิ่งเรียนรู้ แต่เฮกซิส มีความหมายกว้างกว่า เฮกซิส คือ ความโน้มเอียงที่จะประพฤติอย่างคงเส้นคงวาในสถานการณ์ที่มีขอบเขตจำกัด เฮกซิสได้มาจากการสังเกตพฤติกรรม โดยมีการแสดงผลเฉพาะอย่างเป็นเครื่องหมายชี้บ่ง

6.3 ระดับลักษณะนิสัยเบื้องต้น (Primary-Trait) ลักษณะนิสัยเบื้องต้นเป็นตัวกำหนดเฮกซิส ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน และในขณะเดียวกันก็เป็นตัวกำหนดการแสดงผลเฉพาะอย่างด้วย กิลฟอร์ดมีความคิดว่าองค์ประกอบในความหมายของนักวิเคราะห์องค์ประกอบควรจะอยู่ในระดับนี้

6.4 ระดับรูปแบบบุคลิกภาพ (Type) รูปแบบบุคลิกภาพเป็นลักษณะนิสัยที่อยู่ในระดับของการสรุปที่สูงกว่าระดับลักษณะนิสัยเบื้องต้น

การสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพ

ประเภทของแบบทดสอบบุคลิกภาพ

การสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพของนักจิตวิทยา และนักวัดผลการศึกษสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท แต่ละประเภทมีรายละเอียดดังนี้ (สกิด วงษ์สวรรค์. 2523:263)

1. แบบทดสอบให้รายงานตัวเอง (Self Report Test of Questionnaires) หรือเรียกว่าแบบทดสอบบุคลิกภาพ ประกอบด้วยชุดของข้อคำถาม หรือมีข้อความให้ผู้รับการทดสอบต้องอ่านแล้วเขียนข้อความเพื่อแสดงบุคลิกภาพของตนออกมา เป็นการรายงานลักษณะของตนเอง จำแนกออกเป็นชนิดต่าง ๆ ตามรูปแบบของการถาม ดังนี้

1.1 แบบสำรวจรายการ (Checklists) เป็นชุดของข้อความที่ทำเป็นบัญชีรายการเกี่ยวกับบุคลิกภาพหรือการกระทำของบุคคล เรียงเอาไว้ให้ผู้ถูกทดสอบตรวจสอบตัวเองดูว่าลักษณะตรงกับข้อใดในรายการนั้นบ้าง ถ้ามีความรู้สึกว่าย่อความใดตรงกับบุคลิกภาพลักษณะของตน ก็กาเครื่องหมายลงที่ข้อความนั้น เช่น แบบตรวจสอบปัญหาโมนนี่ (The Mooney Problem Checklists)

1.2 แบบสำรวจ (Inventory) เป็นชุดของข้อความที่มีคำตอบให้เลือกตอบได้ 2 ตัวเลือก เช่น จริง-ไม่จริง ใช่-ไม่ใช่ อาจจะมี 3 ตัวเลือก โดยเพิ่มคำว่า ตัดสินใจไม่ได้ และในบางแบบสำรวจสร้างในรูปของการบังคับให้ตอบ (Forced Choice) โดยจัดข้อความไว้เป็นคู่ๆ เพื่อให้ผู้ตอบพิจารณา ข้อความแต่ละคู่ว่าข้อความใดตรงกับลักษณะของตนมากที่สุด ซึ่งผู้ตอบต้องเลือกเอาข้อความใดข้อความหนึ่ง ถึงแม้ว่าข้อความทั้งคู่ไม่ตรงกับลักษณะของตน ผู้ถูกทดสอบต้องเลือกข้อความที่ไม่ตรงกับตนน้อยที่สุด ตัวอย่างของแบบสำรวจ เช่น MMPI (Minnesota Multiphasic Personality Inventory)

1.3 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นแบบที่ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจ โดยดัดแปลงรูปแบบคำตอบที่ให้ตอบเพียง ใช่-ไม่ใช่ ชอบ-ไม่ชอบ จริง-ไม่จริง มาเป็นคำตอบที่มีน้ำหนักของการตอบ โดยมีการจำแนกความมากน้อยในการแสดงพฤติกรรมของตนได้ เช่น แบบมาตราส่วนประมาณค่าลักษณะนิสัยและเจตคติทางการเรียนของบราวน์และโฮลล์แมน (Brown and Holtzman) หรือ SSKA (The Survey of Study Habits and Attitude)

2. แบบทดสอบประเภทการฉายภาพหรือกลวิธีให้บุคคลระบายความในใจ (Projective Technique) เป็นกลวิธีทดสอบ เพื่อหารายละเอียดเกี่ยวกับบุคลิกภาพของบุคคล โดยใช้เครื่องมือกระตุ้น หรือเร้า ทำให้บุคคลระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมาแล้วแปลความหมายจากคำตอบ จำแนกได้ 3 ประเภท คือ

2.1 ประเภทที่ใช้รูปภาพ (Pictorial Technique) คือ สมมุติสถานการณ์ขึ้นให้ผู้ถูกทดสอบอธิบายออกตามที่ตนเห็น รูปภาพเป็นสิ่งที่เร้าที่ไม่ให้ความหมายแจ่มแจ้งอาจจะจินตนาการไปได้นานาประการ อาจจะแปลความหมายได้มากกว่าหนึ่งอย่าง (Ambiguous) จึงเป็นโอกาสให้ผู้ถูกทดสอบแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่แสดงออกนั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะของเขา เช่น แบบทดสอบภาพหยดหมึกของโรชาร์ท (The Rorschach Ink Blot Test) และแบบทดสอบการเล่าเรื่อง หรือการบรรยายภาพที่มองเห็นของเมอร์เรย์ (Murray) ที่เรียกอย่อว่า TAT (Thematic Apperception Test)

2.2 ประเภทที่ใช้ภาษา (Verbal Technique) เป็นแบบทดสอบที่ใช้การเขียนตอบ และตอบปากเปล่าที่ใช้ภาษาโดยตรง มี 2 ชนิด คือ

2.2.1 ชนิดของคำสัมพันธ์ (Free Association) คือ การให้คำมา 1 คำ และให้ผู้ตอบหาคำมาสัมพันธ์กับคำ ๆ นั้น เช่น ต้นไม้ เพื่อน เป็นต้น

2.2.2 ชนิดเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion) เป็นการเขียนประโยคที่ยังไม่ครบข้อความให้ได้ใจความสมบูรณ์

2.3 ประเภทที่ใช้การแสดงออก (Expression Technique) คือ การให้ผู้ถูกทดสอบแสดงออกในรูปของการวาดรูป การเล่น หรือการแสดงละคร

3. แบบทดสอบประเภทให้พิจารณาจากสถานการณ์ต่าง ๆ (Situation Test) แบบทดสอบประเภทนี้นักจิตวิทยาหลายท่านจัดรวมไว้ในแบบทดสอบประเภทฉายภาพ (Projective Technique) แต่นักจิตวิทยา และนักวัดผลหลายท่านให้เหตุผลว่า แบบทดสอบประเภทฉายภาพเป็นกลวิธีที่ให้ผู้ถูกทดสอบบรรยายภาพที่ไม่มี ความหมายชัดเจน หรือข้อความที่คลุมเครือ ผู้ถูกทดสอบต้องจินตนาการ และสามารถแปลความหมายได้มากกว่าหนึ่งอย่าง (Ambiguous) แต่แบบทดสอบประเภทให้พิจารณาจากสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการกำหนดสถานการณ์ และตัวละครให้ผู้ถูกทดสอบอ่าน แล้ววัดโดยให้ผู้ถูกทดสอบแสดงความรู้สึกออกมาว่าภายใต้สถานการณ์นั้นผู้ถูกทดสอบมีความรู้สึกอย่างไร โดยให้เขาตอบในฐานะบุคคลที่ปรากฏในเรื่อง แบบทดสอบให้พิจารณาจากสถานการณ์ต่าง ๆ แบ่งเป็น 2 ชนิด ดังนี้

3.1 สถานการณ์แบบรูปภาพ เป็นการกำหนดตัวละครในรูปภาพ อาจมีคำพูด หรือการบรรยายภาพประกอบบ้างเล็กน้อย แต่จะไม่เล่าเรื่อง หรือบรรยายภาพทั้งหมด

3.2 สถานการณ์แบบข้อความ เป็นการกำหนดตัวละคร โดยการเขียนบรรยาย หรือเขียนเล่าเรื่องอย่างสั้น ๆ เป็นการให้ภาษาเขียนหรือตัวหนังสือ

จากประเภทของการทดสอบวัดลักษณะนิสัยทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว ทางด้านจิตวิทยานิยมใช้วิธีการฉายภาพ (Projective Technique) ส่วนทางด้านการศึกษา นิยมใช้วิธีให้รายงานตัว (Self Report Test of Questionnaires) และแบบทดสอบให้พิจารณาจากสถานการณ์ต่าง ๆ (Situation Test)

หลักการสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพ

ในการสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพ วิธีการสำคัญที่ใช้กันมากในปัจจุบันมีอยู่หลายวิธี วิธีการเหล่านี้ไม่ใช่เทคนิคที่จะแทนกันได้ หรือไม่ใช่เทคนิคเฉพาะเลยทีเดียว อาจนำวิธีเหล่านี้มาผสมกันในการสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพได้ วิธีการสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพสามารถปฏิบัติได้หลายวิธีดังนี้

1. แบบทดสอบที่สร้างตามความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validation) เป็นแบบทดสอบที่ต้องการวัดคุณลักษณะของบุคคลในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ข้อคำถามจึงจำเป็นต้องเอาเนื้อหาหรือลักษณะเด่นที่ครอบคลุมพฤติกรรม หรือคุณลักษณะในด้านนั้นทั้งหมด ซึ่งได้จากการสังเกตลักษณะอาการของบุคคลโดยตรง หรือจากตำราวิชาการจิตเวช (Kleinmuntz. 1967:16)

2. แบบทดสอบที่สร้างตามเกณฑ์ (Empirical Criterion Keying) เป็นแบบทดสอบที่ใช้เกณฑ์ (Criterion) เป็นสมมุติฐานในการสร้างแบบทดสอบ โดยเริ่มจากคำถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพจำนวนมากที่ได้มาจากผู้มีประสบการณ์เป็นผู้กำหนดพฤติกรรม หรือตามหลักวิชา แล้วนำมาหาความสัมพันธ์กับคะแนนบุคลิกภาพในแต่ละด้านของบุคคลนั้นจริง ๆ (Kleinmuntz. 1967:188)

3. แบบทดสอบที่สร้างโดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ในการจำแนกประเภทของลักษณะบุคลิกภาพอย่างมีระบบ นักจิตวิทยาจำนวนมากได้หันมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิจัยชุดหนึ่งของกิลฟอร์ดและคนอื่น ๆ ที่ถือว่าเป็นผลงานชิ้นแรกทางด้านนี้ โดยแทนที่จะหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนระหว่างรายการสำรวจบุคลิกภาพที่มีอยู่ กลับใช้วิธีการคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่มาจากรายการสำรวจบุคลิกภาพจำนวนมาก ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 3

ฉบับ แล้วนำมารวมกันเป็น กิลฟอร์ด-ซิมเมอร์แมน เทมเพอราเมนต์ เซอร์เวย์ (Guilford-Zimmerman Temperament Survey) แบบทดสอบนี้จะแยกคะแนนออกเป็นลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ (Anastasi. 1968 A: 449-450)

- 1) กิจกรรมทั่วไป (G-General Activity) ได้แก่ ความฉับไว การชอบความรวดเร็ว ความร่าเริง กระฉับกระเฉง ประสิทธิภาพ ตรงข้ามกับไม่รีบร้อน เฉื่อยชา เหน็ดเหนื่อยง่าย ไม่มีประสิทธิภาพ
 - 2) การเคร่งครัด (R-Restraint) ได้แก่ เอาจริงเอาจัง สุขุมรอบคอบ มุ่งมั่น ตรงข้ามกับไม่มีทุกข์ร้อน วู่วาม ชอบความตื่นเต้น
 - 3) การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (A-Ascendancy) ได้แก่ การปกป้องตนเอง การเป็นผู้นำ ชอบพูดในที่สาธารณะ ชอบพูดขู่ ตรงข้ามกับการยอมจำนน ลังเล หลีกเสี่ยงการตกเป็นเป้าสายตาแก่ผู้อื่น
 - 4) การเข้าสมาคม (S-Sociability) ได้แก่ การมีเพื่อนมาก ชอบสังสรรค์ และชอบทำตัวเด่น ตรงข้ามกับการมีเพื่อนน้อย ซ้ำง่าย
 - 5) ความมั่นคงทางอารมณ์ (E-Emotional Stability) ได้แก่ ความสม่ำเสมอทางอารมณ์ มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์เย็น ตรงข้ามกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ง่าย มองโลกในแง่ร้าย เพ้อฝัน ตื่นเต้นง่าย มีความรู้สึกผิด กังวล ว้าวุ่น และมีสุขภาพไม่ดี
 - 6) ความเป็นปรนัย (O-Objectivity) ได้แก่ การไม่หวั่นไหวง่าย ตรงข้ามกับมีความรู้สึกไว คิดแต่เรื่องของตน ช่างสงสัย ช่างคิด และมักมีปัญหา
 - 7) การมีไมตรี (F-Friendliness) ได้แก่ ความอดทนต่อปฏิกริยาที่เป็นปรปักษ์ ยอมจำนน นับถือผู้อื่น ตรงข้ามกับการชอบทะเลาะวิวาท มุ่งร้าย ชุนเคือง และดูถูกผู้อื่น
 - 8) การมีความคิด (T-Thoughtfulness) ได้แก่ การรู้จักใช้ความคิดไตร่ตรอง รู้จักสังเกต รู้จักใช้ปัญญา ตรงข้ามกับสนใจกิจกรรมรอบข้าง มีความคิดที่สับสน
 - 9) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (P-Personal Relations) ได้แก่ มีความอดทนกับผู้อื่น ศรัทธาในสถาบันสังคม ตรงข้ามกับวิพากษ์วิจารณ์ ช่างสงสัย และสงสารตัวเอง
 - 10) ความเป็นชาย (M-Masculinity) ได้แก่ สนใจในกิจกรรมของชาย ไม่รู้สึกเบื่อง่าย ไม่โกรธง่าย รู้จักยับยั้งการแสดงออกทางอารมณ์ สนใจเกี่ยวกับเรื่องเสื้อผ้าและแฟชั่นเล็กน้อย ตรงข้ามกับสนใจในกิจกรรมและอาชีพของผู้หญิง เบื่อง่าย ขลาดกลัว ชอบเคลิ้มฝัน และชอบแสดงออกทางอารมณ์
- ข้อความในแบบทดสอบฉบับนี้จะเป็นประโยคบอกเล่า ข้อคำถามทั้งหมดเกี่ยวกับ ผู้ถูกทดสอบโดยตรงมีน้อยมากที่เกี่ยวกับผู้อื่น ดังตัวอย่าง

- ท่านมักจะเริ่มโครงการใหม่ด้วยความกระปรี้กระเปร่า..... ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
- ท่านมีอารมณ์ขันน้อย..... ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

4. แบบทดสอบที่สร้างตามแนวทฤษฎีบุคลิกภาพ มีจุดเริ่มต้นมาจากสภาพการณ์คลินิค มีการทดลอง เพื่อพิสูจน์ทฤษฎีแตกต่างกันไปในแต่ละทฤษฎี ตัวอย่างแบบทดสอบที่สร้างตามวิธีนี้ ได้แก่ เอ็ดเวิร์ดส เพอร์ซันนอล พรีเฟอเรนซ์ สเกทูล (Edwards Personal Preference Schedule) เป็นแบบทดสอบที่สร้างจากลักษณะความต้องการของบุคคลตามทฤษฎีของเมอร์เรย์ (Murray) เอ็ดเวิร์ดสได้นำมาเขียนเป็นข้อความ 210 คู่ ซึ่งมีการจับคู่ข้อความในแต่ละมาตรารวม 15 มาตรา กับข้อความในมาตราอื่นอีก 14 มาตรา ในแต่ละคู่ผู้ตอบจะต้องเลือกข้อความหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับตนมากกว่าอีกข้อความหนึ่ง เช่น

- ฉันชอบพูดเรื่องเกี่ยวกับตัวฉันเองกับผู้อื่น
- ฉันชอบทำงานตามความมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้สำหรับตนเอง

5. แบบทดสอบที่สร้างตามลักษณะการบังคับให้เลือกตอบ แบบทดสอบบุคลิกภาพประเภทให้รายงานตนเอง มักจะมีการเสแสร้งตอบ ข้อความส่วนมากในแบบทดสอบ จะเห็นว่ามีลักษณะเป็นทั้งพึงปรารถนา หรือเป็นที่ยอมรับทางสังคมมากกว่า ผู้ตอบอาจมีแรงจูงใจให้เสแสร้งทำดี (Fake Good) หรือเลือกคำตอบที่ก่อให้เกิดความประทับใจ เช่น ในเวลาสมัครงานหรือสมัครเข้าเรียนในสถาบันการศึกษา แต่ในสถานการณ์อื่น เขาอาจมีแรงจูงใจให้เสแสร้งทำเลว (Fake Bad) เพื่อให้ดูว่ามีอาการผิดปกติทางจิตมากกว่าที่เป็นอยู่ กรณีเช่นนี้มักพบในการสอบสวนอาชญากร ผู้ที่ถูกกล่าวหา หรือในการคัดเลือกทหาร ดังนั้นจึงมีการนำเอาวิธีการหลายอย่างไปปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาการเสแสร้งตอบ ในสถานการณ์จำนวนไม่น้อยที่คำสั่งในแบบทดสอบ และความรู้สึกเป็นกันเองอาจจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้ตอบตอบอย่างตรง ๆ ได้ ถ้าหากสามารถทำให้ผู้ถูกทดสอบเชื่อว่าการทำเช่นนั้นจะให้ประโยชน์ต่อตนเอง วิธีการนี้อาจจะไม่มีผลต่อการตอบที่มีลักษณะเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม ถ้าผู้ถูกทดสอบนั้นไม่รู้ตัว วิธีการแก้ปัญหาอื่นๆ คือ มีค่าเฉลี่ยที่จะช่วยตรวจสอบการเสแสร้งตอบ หรือตรวจสอบการตอบ ดังเช่น มาตรฐาน L และ F ของ MMPI และใช้สำหรับตรวจหาดังเช่น มาตรฐาน K ใน MMPI ซึ่งมีหลักฐานแสดงว่ามาตรฐานดังกล่าว มีประสิทธิภาพในการตรวจหาการเสแสร้งตอบ หรือวิธีการป้องกัน คือ การใช้เทคนิคการบังคับให้เลือกตอบ โดยกำหนดให้ผู้ตอบเลือกระหว่างข้อความ 2 ข้อความ ซึ่งอาจเป็นที่พึงปรารถนาทั้งคู่ หรือไม่พึงปรารถนาทั้งคู่ก็ได้ ข้อความชนิดบังคับให้เลือกตอบนี้อาจจะมีตัวเลือกสาม สี่ หรือห้าตัวก็ได้ (Anastasi, 1968 B:456-460)

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพ

การสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวัดเป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าตนเอง (Rating Scale) กำหนดน้ำหนักไว้ 4 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกเพียงระดับใดระดับหนึ่ง โดยขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ แบบมาตราส่วนประมาณค่ามีรายละเอียดดังนี้ (รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์, 2533:83-96)

1. กำหนดเรื่องที่จะศึกษาว่ามีโครงสร้างลักษณะใด ศึกษาพยายามในสิ่งนั้นอย่างชัดเจน
2. สร้างข้อความให้ครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง 2 ทาง คือ ทางบวก และทางลบ
3. ตรวจสอบข้อความโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนั้น พิจารณาว่าข้อความที่สร้างครอบคลุมลักษณะเรื่องที่ศึกษา ภาษาที่ใช้มีความหมายทางเดียวและสอดคล้องกับลักษณะการตอบหรือไม่
4. การทดลองขั้นต้น (Try out) ก่อนที่จะนำไปใช้จริง เพื่อให้ได้ข้อความที่ชัดเจน และมีคำอ่านง่ายแก่ที่อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้
5. กำหนดน้ำหนักคะแนนว่าตัวเลือกในแต่ละข้อความควรมีน้ำหนักเท่าใด เช่น กรณีมี 4 ช่วงคะแนน ให้คะแนน 4, 3, 2, 1 หรือ 1, 2, 3, 4

คุณภาพของแบบทดสอบ

คุณภาพของแบบทดสอบนั้น ส่วนใหญ่แล้วมักจะคำนึงถึงคุณภาพในด้านต่อไปนี้ (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2533:163-189)

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง แบบทดสอบนั้นสามารถวัดได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการจะวัด
2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ความคงที่แน่นอน (Stability) ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบ ไม่ว่าจะสอบกี่ครั้งก็ตามของเครื่องมือชิ้นนั้น
3. ความเป็นปรนัย (Objectivity) หมายถึง แบบทดสอบนั้นมีความชัดเจนในตัวเอง

กลุ่มตัวอย่างตอบสนองได้ตามความต้องการของผู้สร้างแบบทดสอบ ตลอดจนระบบของการให้คะแนน หรือ สัญลักษณ์ที่จะแทนความเข้มของคุณลักษณะเป็นที่น่าเชื่อถือ และนำไปใช้ทั่วไป มีความชัดเจนในการแปลความหมาย

4. อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง แบบทดสอบนั้นสามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความรู้สึกคล้ายตามกับกลุ่มที่มีความรู้สึกไม่คล้ายตาม

บุคลิกภาพนักธุรกิจและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ได้รวบรวมคุณลักษณะของบุคลิกภาพนักธุรกิจ จากทัศนะของบุคคลต่าง ๆ ทั้งผู้ที่ประสบความสำเร็จทางด้านธุรกิจ และนักวิชาการ ผลงาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

เอกสารในประเทศ

บุญรอด เศรษฐบุตร (สิริ เปรมจิต. 2505:20) เจ้าของบริษัทบุญรอด บริวเวอรี่ จำกัด มีทัศนะว่านักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จมีลักษณะดังนี้คือ

1. กล้าเสี่ยงอันตราย
2. กล้าแสดงออก
3. แคล่วคล่องว่องไว
4. รักความก้าวหน้า
5. ชอบสนุกสนาน
6. กล้าซักถาม
7. เชื่อมั่นในตนเอง
8. ไม่ยอมแพ้
9. ไม่ถือตัว
10. ชอบสังสรรค์
11. พึ่งตัวเอง

สัทท มหาคุณ (สิริ เปรมจิต. 2505:23) เจ้าของบริษัทมหาคุณ จำกัด มีทัศนะว่านักธุรกิจมีลักษณะดังนี้คือ

1. โอบอ้อมอารี
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มานะพยายาม
4. บากบั่นในการทำงาน
5. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
6. ไม่ท้อถอย
7. ขยันหมั่นเพียร
8. ไม่อยู่นิ่งเฉย
9. มินิสัยเป็นนักกีฬา
10. ไม่เห็นแก่ตัว
11. สังคมกับบุคคลทุกชั้น
12. กล้าได้กล้าเสีย

เลิศ เศรษฐบุตร (สิริ เปรมจิต. 2505:30) เจ้าของบริษัทนายเลิศ จำกัด กล่าวว่านักธุรกิจมีลักษณะนิสัย ดังนี้คือ

1. ชอบค้าขาย
2. ชี้อัตย์สุจริต
3. ไม่ยอมแพ้
4. ช่างพูด ช่างคุย (นักพูด)
5. ชอบสนุกสนาน
6. กล้าแสดงออก
7. อดทน
8. คล่องแคล่วว่องไว
9. กล้าได้กล้าเสีย
10. พุดแล้วต้องทำ
11. รู้จักแบ่งเวลา
12. ชอบท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน
13. นิยมกีฬา

สุริยา ประศาสน์วินิจัย (ม.ป.ป.:125-126) กล่าวถึงบุคลิกภาพของพนักงานขายอันเป็นบุคลิกภาพลักษณะเดียวกับนักธุรกิจ มีลักษณะดังนี้

1. มีความทะเยอทะยาน
2. มีความสามารถในการติดต่อกับคน
3. มีความพึงพอใจที่จะติดต่อกับคน
4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
5. มีกิริยามารยาทดี

สำอางค์ งามวิชา (2525:110-114) กล่าวถึงบุคลิกภาพของพนักงานขายว่าต้องประกอบด้วยลักษณะดังนี้

1. มองโลกในแง่ดี
2. ความกระตือรือร้น
3. ความเชื่อมั่นในตนเอง
4. ความจริงใจ
5. ความตั้งใจจริง
6. มีความน่าเชื่อถือและฟังพาได้
7. มีความคิดริเริ่ม
8. มีจินตนาการสูง
9. ความปราดเปรื่องทางสมอง
10. การรู้จักการควบคุมตนเอง
11. ความกล้า

อารีรัตน์ อุตสาหวิริยกิจ (2526:2) กล่าวว่าบุคลิกภาพที่ดีของนักบริหารธุรกิจต้องประกอบด้วยลักษณะดังนี้คือ

1. ความซื่อสัตย์

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ความขยัน
4. มีไหวพริบ
5. มีมนุษยสัมพันธ์
6. ความรับผิดชอบ
7. รู้จักไตร่ตรอง
8. ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ

ไพบุลย์ สำราญภูมิ (2529:10-14) กล่าวถึงพนักงานขายที่จะประสบความสำเร็จอันเป็นบุคลิกภาพลักษณะเดียวกับนักธุรกิจมีคุณลักษณะดังนี้

1. กระตือรือร้น
2. ขยันขันแข็ง
3. มีวิธีการ
4. รายงานละเอียด
5. ไม่รังเกียจคำขอร้อง
6. เพื่อนพ้องรักใคร่
7. ใฝ่ใจทำงาน
8. ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกษม จาติกวณิช (คณีย เทียนพูน. 2530:9; อ้างอิงมาจาก เกษม จาติกวณิช. ม.ป.ป.) มีทัศนะว่า ผู้ที่มีความสามารถในการจัดการควรมีลักษณะดังนี้

1. ตั้งเป้าหมายได้ถูกต้อง โดยไม่ตั้งเป้าหมายไว้สูงจนเกิดความวิตกกังวล
2. รู้จักวางแผนดำเนินงานในระยะยาว แต่ก็พร้อมที่จะปรับปรุงแผนระยะยาวนั้นให้

สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3. ทำให้ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยดูลำดับความเร่งด่วนของงาน
4. ดูแลกิจการอย่างทั่วถึง
5. ใกล้ชิดลูกน้อง

คุชฎี สวัสดิ์-ชูโต (คณีย เทียมพูน. 2530:11; อ้างอิงมาจาก คุชฎี สวัสดิ์-ชูโต. ม.ป.ป.) ให้ความเห็นว่าผู้จัดการควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีการริเริ่ม
2. ทำงานด้วยความตั้งใจอย่างดีที่สุด
3. ต้องเข้าถึงพนักงานเพื่อรู้และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างทันท่วงที
4. เป็นผู้ที่สนุกสนานกับการทำงาน

บัญชา ลำข้า (คณีย เทียมพูน. 2530:12-13; อ้างอิงมาจาก บัญชา ลำข้า. ม.ป.ป.) กล่าวว่านักบริหารมืออาชีพควรมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความตั้งใจเด็ดเดี่ยว
2. มีทีมงานที่ดี และจะต้องฝึกให้ทุกคนมี “การตลาดอยู่ในจิตใจ” ธุรกิจจึงจะอยู่รอด
3. มีความซื่อสัตย์และจริงใจ
4. ให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น
5. มีความคิดก้าวหน้าอยู่เสมอในการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ

บุญชู โรจนเสถียร (คณัย เทียนพุม. 2530:14-15; อ้างอิงมาจาก บุญชู โรจนเสถียร. ม.ป.ป.) เสนอความเห็นว่าคุณลักษณะที่ผู้จัดการธุรกิจควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง
2. รู้จักวิธีการถ่ายทอด มอบหมายงาน มอบอำนาจ และติดตามผลของการทำงาน
3. รู้จักกระตุ้นให้คนมีความกระตือรือร้นที่จะใช้ความรู้ความสามารถสร้างความก้าวหน้าให้กับงาน
4. ต้องรู้จักใช้คนให้ทำงานแทนตนได้
5. ต้องฝ่าฟันอุปสรรคให้เกิดผลสำเร็จ

มีชัย วีระไวทยะ (คณัย เทียนพุม. 2530:16; อ้างอิงมาจาก มีชัย วีระไวทยะ. ม.ป.ป.) กล่าวว่าผู้บริหารควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ต้องรู้จักสร้างทีมงาน
2. ต้องรู้จักบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง
3. ต้องรู้จักกระจายอำนาจหน้าที่ตามความเหมาะสม
4. มีความแม่นยำในการคิด
5. รู้จักใช้โอกาสและศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์

อำนาจ วีรวรรณ (คณัย เทียนพุม. 2530:17; อ้างอิงมาจาก อำนาจ วีรวรรณ. ม.ป.ป.) กล่าวว่าผู้จัดการควรมีลักษณะดังนี้

1. กล้าตัดสินใจ
2. เป็นคนที่ทำงานจริง
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. เป็นผู้สื่อข้อความได้ดี
5. ยอมรับความสามารถของผู้ร่วมงานด้วยการรับฟังและสนับสนุน
6. ต้องวางตนให้เหมาะกับตำแหน่งหน้าที่การงาน

ชิน โสภณพานิช (2531:67-70) เป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยของตนไว้ดังนี้

1. กล้าเสี่ยง
2. วิริยอุตสาหะ
3. ซื่อสัตย์สุจริต
4. ขยันหมั่นเพียร
5. ทำงานด้วยความรักและเอาใจใส่
6. ตั้งใจสร้างสิ่งใหม่ ๆ
7. ไม่ทอดทิ้ง
8. กตัญญู

สุธี เอกะทิศานนท์ (ไพสิน ผ่องใส. 2531:125; อ้างอิงมาจาก สุธี เอกะทิศานนท์. 2525) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีทักษะหรือความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความสามารถในเรื่องทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของธุรกิจที่ตนดำเนินการอยู่
2. มีความรู้ความสามารถในเรื่องคน เป็นความสามารถที่จะชักจูงให้คนทำงาน
3. มีความรู้ความสามารถในด้านรายละเอียดของงานและเทคนิคต่าง ๆ

ไพบูลย์ ดำรงชัยธรรม (2532:161-169) มีทัศนะว่า ผู้จัดการทางธุรกิจที่ประสบความสำเร็จควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. จะต้องมีความสามารถในการสื่อสาร
2. จะต้องมีความสามารถในการวางแผน
3. มีความซื่อสัตย์ เพื่อให้ลูกจ้างไว้วางใจ ไม่ค้ำก้ำไรเกินควร
4. ต้องใจกว้าง มีความรักและไว้วางใจลูกน้อง
5. ต้องสร้างทีมงาน เพราะถ้ามีทีมงานดีจะช่วยผลักดันให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมายได้ง่ายขึ้น
6. ต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหา

สมเกียรติ กิพยทัศน์ (2533:37-41) มีทัศนะว่าผู้บริหารที่สมบูรณ์แบบนั้นคงหาไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารที่จะนำกลุ่มไปสู่ความสำเร็จได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ 3 ประการ คือ

1. มีความรู้ในการวางแผน การปฏิบัติงานและติดตามผล
2. มีเทคนิคการจูงใจและการเสริมแรง
3. มีเทคนิคในการเผชิญปัญหาและแก้ปัญหา

ปิติ ภิรมย์ภักดี (ดนัย เทียมพุฒ. 2536:82; อ้างอิงมาจาก ปิติ ภิรมย์ภักดี. ม.ป.ป.) ประธานกรรมการบริหารบริษัทบุญรอด บริวเวอรี่ จำกัด กล่าวว่าผู้บริหารนั้นต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีความจริงใจ
2. มีความรับผิดชอบ
3. พร้อมที่จะรับฟังข้อเสนอแนะของผู้อื่น

กฤษณ นาคพรหม (ดนัย เทียมพุฒ. 2536:121; อ้างอิงมาจาก กฤษณ นาคพรหม. ม.ป.ป.) ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการธนาคารนคราทร จำกัด มีทัศนะว่าผู้บริหารที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์สุจริต
2. จะต้องรอบคอบระมัดระวัง
3. สามารถผลักดันงานให้ออกไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารต่างประเทศ

รอกกีเฟลเลอร์ (สิริ เปรมจิต. 2505:105; อ้างอิงมาจาก Rockefeller. n.d.) เศรษฐีชาวอเมริกา กล่าวว่านักธุรกิจควรมีลักษณะดังนี้

1. ไม่ท้อถอย
2. ขยัน
3. ประหยัด
4. กล้าเสี่ยง
5. สุขุมรอบคอบ
6. ใจเย็น

โกกิชิ มิกิโมโต (สิริ เปรมจิต. 2505:201; อ้างอิงมาจาก โกกิชิ มิกิโมโต. ม.ป.ป.) เศรษฐีชาวญี่ปุ่น เป็นผู้ผลิตไข่มุกเลี้ยงคนแรกของโลก กล่าวว่านักธุรกิจควรมีลักษณะนิสัยดังนี้

1. ทะเยอทะยาน
2. รักความก้าวหน้า
3. ไม่ยอมแพ้
4. มานะพยายาม

เจมส์ เอช. เฮเวอร์ริช (สิริ เปรมจิต. 2505:205; อ้างอิงมาจาก Jeffrey Heverich. n.d.)
ชาวอังกฤษ เจ้าของบริษัทเลฟเวอร์ บราเธอร์ จำกัด ให้ทัศนะถึงลักษณะของนักธุรกิจดังนี้

1. กล้าคิดกล้าทำ
2. ไม่ยอมแพ้

วิลเลอร์ (2526:19) กล่าวถึงบุคลิกภาพของพนักงานขายที่ประสบความสำเร็จอันเป็น
บุคลิกภาพลักษณะเดียวกับนักธุรกิจไว้ดังนี้

1. แสดงความเป็นมิตรอย่างจริงใจ
2. ซื่อสัตย์
3. อุตุนและมานะบากบั่น
4. ไม่หวั่นกลัวหรือย่อท้อต่ออุปสรรค

แลง (2531:9) กล่าวว่าบุคลิกภาพของพนักงานขายที่ประสบความสำเร็จมีลักษณะดังนี้

1. มองโลกในแง่ดี
2. มีปณิธานที่จะทำงานอย่างจริงจัง
3. เป็นนักงูใจที่เชี่ยวชาญ
4. ไว้วางใจได้
5. กระตือรือร้น

เวียร์ (2531:30) กล่าวถึงผู้จัดการที่ประสบความสำเร็จควรมีลักษณะดังนี้

1. สุขภาพดี
2. มีคุณนามความดี
3. มีความซื่อสัตย์สูง
4. เฉลียวฉลาด
5. มานะอดสาหะอย่างแรงกล้า
6. ประสบการณ์กว้างไกล
7. จิตใจใฝ่หาความรู้
8. พึ่งตนเอง
9. ปรับตัวได้ง่าย
10. มีขันติ
11. มีอารมณ์ขัน

นาบิซิมะ อีเคยูกิ (2534:100) ให้ทัศนะว่า ผู้จัดการควรมีความสามารถในการจัดการธุรกิจ
ดังต่อไปนี้

1. วางแผนงานล่วงหน้า
2. การทำงานเป็นทีม

ฮอลแลนด์ (Holland. 1966:32-33) ได้กล่าวถึงผู้ที่ประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจ โดย
การประกอบอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย (Enterprising) ไว้ว่าเป็นบุคคลที่มีลักษณะดังนี้

1. ชอบการผจญภัย
2. ชอบเป็นจุดเด่น
3. มีความกระตือรือร้น
4. มีความมุ่งหวังในความสำเร็จ

5. ชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น
6. ชักชวนเก่ง
7. พุดเก่ง
8. ชอบแสดงตัว
9. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
10. ก้าวร้าว
11. ชอบเล่นกีฬา
12. ชอบพูดในที่สาธารณะ
13. เข้าสังคมได้ดี
14. อารมณ์แจ่มใส
15. อารมณ์มั่นคง
16. กล้าซักถาม
17. กระปรี้กระเปร่า
18. คล่องแคล่วว่องไว

งานวิจัยในประเทศ

สุจิตรา เหลืองรังสรรค์ (2516:166-175) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูและนักธุรกิจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ในวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 55 คน และนักธุรกิจประจำบริษัทห้างร้านต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 55 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ Sixteen Personality Factor Questionnaire 16 PF. Form B. ของ Raymond B. Cattell ซึ่ง ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ ดร.นวลเพ็ญ วิเชียรโชติและคณะ ได้แปลเป็นภาษาไทย และแบบทดสอบวัดความเกรงใจของ ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติและคณะ ปรากฏผลว่าในด้านความวิตกกังวล นักธุรกิจมีประสาหมั่นคง ผ่อนคลาย อารมณ์มั่นคง กล้าสังคม มากกว่าครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการเก็บตัว แสดงตัวนักธุรกิจชอบออกสังคม ทำตามสบาย กล้าสังคม อาศัยกลุ่มมากกว่าครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการใช้อารมณ์ นักธุรกิจมีอารมณ์มั่นคง ทำตามสบาย มีเหลี่ยม ชอบเข้าสังคม จิตใจกล้า แข็งมากกว่าครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 ในด้านความคล้อยตามผู้อื่น ความอิสระจากผู้อื่น นักธุรกิจอาศัยกลุ่ม ชอบเข้าสังคมมากกว่าครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านสติปัญญา ครูและนักธุรกิจมีสติปัญญาไม่แตกต่างกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532:93-101) ได้ศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีส่วนเกื้อหนุนให้ผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยพื้นฐานที่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของบุคคลที่จะประสบความสำเร็จในงานอาชีพ ได้แก่ ความขยัน อดทน ประหยัด ฉลาด มีไหวพริบ ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ มีสุขภาพดี มีความสามารถ และความถนัดในงานอาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ทำอยู่ การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย ใฝ่หาความรู้ และหาประสบการณ์เพิ่มเติมอยู่เสมอ

ธีรเดช โมลิสกุลมงคล (2533:128) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นนักธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการ คือ ความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตัวเอง ความกล้าแสดงตัว ความมุ่งมั่น และการพึ่งตนเอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครนายก จำนวน 630 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .910 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

โยเดอร์ (สุจิตรา เหลืองรังสรรค์. 2516:33; อ้างอิงมาจาก Yoder. 1961:89) ได้ศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะ 13 ประการของนักธุรกิจ จำนวน 240 คน กับนักศึกษาชายระดับวิทยาลัย พบว่านักธุรกิจมีบุคลิกภาพสูงกว่านักศึกษาในด้านความมีอำนาจ ความเชื่อมั่นในตนเอง บุคลิกท่าทางดี ผ่อนคลาย ความทะเยอทะยาน ความรับผิดชอบ มีขันติ ความสามารถทางสังคม พลังเผชิญหน้า ความร่วมมือ อนุรักษ์นิยม เฉลียวฉลาด และมีบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นต่ำกว่านักศึกษา

กิลฟอร์ด (สุจิตรา เหลืองรังสรรค์. 2516:34; อ้างอิงมาจาก Guilford. 1961:102) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของนักธุรกิจ จำนวน 208 คน กับผู้ไม่ทำงาน จำนวน 143 คน พบว่านักธุรกิจมีคุณลักษณะสูงกว่าผู้ไม่ทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการแสดงตัว กล้าสังคม เต็มใจยอมรับสภาพแวดล้อม อารมณ์ร่าเริง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกระตือรือร้นในงานทุกอย่าง โลกทัศน์กว้าง สุขุม

แรนเดล (Randle. 1956:122-134) ได้ศึกษานักธุรกิจฝ่ายผลิตกลุ่มที่มีคุณสมบัติควรได้รับการส่งเสริมเป็นผู้จัดการฝ่ายผลิต และกลุ่มที่มีคุณสมบัติไม่เพียงพอที่จะได้รับการส่งเสริมเป็นผู้จัดการฝ่ายผลิต พบว่ากลุ่มควรได้รับการส่งเสริม มีบุคลิกภาพสูงกว่ากลุ่มที่มีคุณสมบัติไม่เพียงพอที่จะได้รับการส่งเสริมในด้านพลังขับเคลื่อน ความเป็นผู้นำ ความคิดริเริ่ม การยอมรับ พลังจูงใจสูง และลักษณะความยืดหยุ่นสูง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคุณลักษณะของบุคลิกภาพนักธุรกิจ จากแนวคิดของ บัญรอด เศรษฐบุตร, สหส มหาคุณ, เลิศ เศรษฐบุตร, สุปรีดา ประศาสน์วินิจนัย, สำอางค์ งามวิชา, อารีรัตน์ อุตสาหวิริยกิจ, ไพบุลย์ สำราญภูมิ, เกษม จาติกวณิช, คุชฎี สวัสดิ์-ชูโต, บัญชา ลำช้า, บุญชู ไรจนเสถียร, อำนวย วีรวรรณ, มีชัย วีระไวทยะ, ชิน ไสภณพานิช, สุธี เอกะหิตานนท์, ไพบุลย์ ดำรงชัยธรรม, สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์, ปิติ ภิรมย์ภักดี, กุณฑล นาคพรหม, รอคกีเฟลเลอร์, โกกิชี มิกิโมโต, เจมฟรีย์ เฮร์เวอร์ส, ฮอลแลนด์ (Holland), วิลเลอร์, แลง, เวียร์รา, นามิชิบะ โดยการนำคุณลักษณะดังกล่าวมาแจกแจง เพื่อหาคุณลักษณะรวมที่เหมือนๆ กันไว้ในกลุ่มเดียวกัน ดังตาราง 1 ถึง ตาราง 2

ตาราง 1 ความถี่คุณลักษณะบุคลิกภาพนักธุรกิจ

คุณลักษณะ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
ความมุ่งมั่น	/	/	/	/		/	/	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ความกระตือรือร้น	/	/	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/						/		/	/	/
กล้าเสี่ยง	/	/	/		/				/	/		/		/						/		/	/				
กล้าแสดงตัว	/	/	/	/	/	/		/				/				/						/					/
เชื่อมั่นในตนเอง	/			/	/	/					/					/	/				/	/	/	/			
มองโลกในแง่ดี		/			/				/	/		/						/		/			/	/	/	/	
พึ่งตนเอง	/				/			/					/				/			/					/	/	/
ชอบกีฬา		/	/																			/					
สนุกสนาน	/		/																								
ไม่เห็นแก่ตัว		/																									
มีไหวพริบ					/																						
ชอบค้าขาย			/																								
รู้จักแบ่งเวลา			/																								
ชอบท่องเที่ยว			/																								
มีกิจกรรมร่ายรำ				/																							
ความฉลาด					/																						
ไม่รังเกียจคำขอร้อง						/																					
แม่นยำในความคิด													/														

1 บุญรอด เศรษฐบุตร	6 อาวีรัตน์ อุตสาหวิริยกิจ	11 บุญชู ไธสงเสถียร	16 ไพบุลย์ ดำรงชัยธรรม	21 โกกิช มิโกโมโต	26 เวียซ่า
2 สหส มหาคุณ	7 ไพบุลย์ สาธุบุญญ	12 อำนาจ วิราวรรณ	17 สมเกียรติ กิพยทัศน์	22 เจมพีรย์ เซร์เวอร์	27 นามิชิบะ
3 เลิศ เศรษฐบุตร	8 เกษม จาติภาณิช	13 มีชัย วีระไวทยะ	18 ปิติ ภิรมย์ภักดี	23 ฮอดแลนด์	
4 สุปรียา ประศาสน์วิณีจัน	9 คุณวิ สุวัธน์-ชูโต	14 ชิน ไสภณพณิช	19 กุณฑล นาคพรหม	24 วิลเลอรี่	
5 สาอังก์ งามวิชา	10 บัญชา ลำชา	15 สุทธิ เอกะหิตานนท์	20 รอคกีเฟลเดอร์	25 แลง	

ตาราง 2 สรุปความถี่คุณลักษณะบุคลิกภาพนักธุรกิจ

คุณลักษณะ	จำนวนความถี่
ความมุ่งมั่น	23
ความกระตือรือร้น	20
กล้าเสี่ยง	11
กล้าแสดงตัว	11
เชื่อมั่นในตนเอง	11
มองโลกในแง่ดี	10
พึ่งตนเอง	8
ชอบกีฬา	3
สนุกสนาน	2
ไม่เห็นแก่ตัว	1
มีไหวพริบ	1
ชอบค้าขาย	1
รู้จักแบ่งเวลา	1
ชอบท่องเที่ยว	1
มีกิริยามารยาทดี	1
ความปรารถนาเรื่องทางสมอง	1
ไม่รังเกียจคำขอร้อง	1
แม่นยำในความคิด	1

จากตาราง 2 ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นคุณลักษณะบุคลิกภาพนักธุรกิจของเยาวชนไทย ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่มีความถี่สูง ๆ และใช้เป็นคุณลักษณะในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยได้ 7 ประการ ดังนี้

1. ความมุ่งมั่น
2. ความกระตือรือร้น
3. ความกล้าเสี่ยง
4. ความกล้าแสดงตัว
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง
6. การมองโลกในแง่ดี
7. การพึ่งตนเอง

การวิเคราะห์องค์ประกอบ

ความหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบ หมายถึง การค้นหารูปแบบของความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือความสัมพันธ์ระหว่างคนหรือวัตถุ เพื่อให้ได้เนื้อแท้ที่ซ่อนอยู่หรือให้ได้ตัวประกอบแยกออกจากกันเป็นกลุ่ม

จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

1. Exploratory Analysis Model คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อบรรยาย หรือค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อให้ได้สิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์เหล่านั้น

2. Confirmatory Factor Analysis Model คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อพิสูจน์สนับสนุน ตรวจสอบสมมติฐานหรือข้อค้นพบของผู้อื่น (อุทุมพร จามรมาน. 2523:1-105)

ขั้นตอนในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ส. วาสนา ประมวลพฤกษ์ (2535:1-56) กล่าวถึงขั้นตอนในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังนี้

1. การเตรียมข้อมูล
2. การสร้างเมตริกสหสัมพันธ์ หรือเมตริกความแปรปรวน และความแปรปรวนร่วม
3. การสกัดตัวประกอบ
4. การหมุนแกน
5. การสร้างมาตรวัดองค์ประกอบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ

งานวิจัยในประเทศ

เสริม ทศศรี (2522:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบความพร้อมทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสงขลา จำนวน 253 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน 12 ฉบับ พบว่าความสามารถทางการเรียนวิทยาศาสตร์มี 3 องค์ประกอบ คือ ด้านทักษะในการนำไปใช้ ด้านทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา และด้านทักษะในการแก้ปัญหาโดยการทดลอง

ลือชัย ชื่นอ้อม (2525:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบความสามารถด้านเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาล ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 247 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถด้านเหตุผล จำนวน 8 ฉบับ พบว่านักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความสามารถด้านเหตุผลในแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุภาพร เลาสถิตย์ (2525:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 800 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามทัศนคติ 7 ด้าน คือ ด้านครู ด้านการเรียนการสอน ด้านการปกครอง ด้านกิจกรรม ด้านเพื่อน ด้านบริการ และด้านอาคารสถานที่ พบว่าทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนทั้ง 7 ด้านนั้นวัดองค์ประกอบเดียวกัน และนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันมีทัศนคติต่อโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประชา ผ่องใส (2530:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 887 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพความเป็นไทย แบบมาตราส่วนประมาณค่า พบว่าองค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียนชายมี 30

องค์ประกอบ นักเรียนหญิงมี 31 องค์ประกอบ นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธมี 30 องค์ประกอบ นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามมี 30 องค์ประกอบ บุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัจฉรา ลักขณาสันต์ (2535:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบของความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดอยุธยา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1,334 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 มาตรา พบว่าองค์ประกอบของความสามัคคีมี 8 องค์ประกอบ คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นผู้สร้างความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี การมีมนุษยสัมพันธ์ รับผิดชอบต่อส่วนรวม เคารพในเหตุผลของคนส่วนใหญ่ รักหมู่คณะ และไม่แบ่งพวกเขาพวกเรา

นัตตา นาคศรีเจริญสุข (2536:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นนักอ่านที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 924 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างเข้าใจ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ และแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นนักอ่านที่ดี พบว่าองค์ประกอบความเป็นนักอ่านที่ดีมี 5 องค์ประกอบ คือ การเก็บรวบรวมสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน มีเจตคติที่ดีในการอ่าน มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้จากการอ่าน มีลักษณะท่าทางที่ถูกต้องในการอ่าน และมีวิจารณ์ญาณในการอ่าน

จรงค์ศักดิ์ บุญฤทธิ์ (2536:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบความสนใจตามหลักพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 870 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดความสนใจ พบว่าองค์ประกอบความสนใจมี 3 องค์ประกอบ คือ มีความพอใจตามที่ได้ มีความพอใจตามสมควรแก่กำลัง และมีความพอใจตามสมควรแก่ฐานะ

คามพ์ สุขสุวรรณนท์ (2536:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบแบบทดสอบทักษะบาสเกตบอล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดชุมพร พบว่าองค์ประกอบของแบบทดสอบทักษะบาสเกตบอลประกอบด้วย องค์ประกอบด้านความแม่นยำในการยิงประตูเร็ว องค์ประกอบด้านการเลี้ยงลูกบาสเกตบอลเร็ว องค์ประกอบด้านการเคลื่อนที่เปลี่ยนทิศทางเร็ว

กัลยา สุวรรณรอด (2537:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 1,077 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าเท่ากับ .9198 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองมี 6 องค์ประกอบ คือ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา ความเป็นผู้นำ และความอดทน ความมีวินัยของนักเรียนชายมี 5 องค์ประกอบ ส่วนของนักเรียนหญิงมี 3 องค์ประกอบ

จุรีรัตน์ นันทยทวิกุล (2538:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าความรับผิดชอบของนักเรียนไม่ว่าจะพิจารณาโดยรวมหรือแยกตามเพศ มีองค์ประกอบของความรับผิดชอบ 7 องค์ประกอบ คือ ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน

ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสังคม และความรับผิดชอบต่อตนเอง

สมกิจ กิจพูนวงศ์ (2538:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพชีวิตของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบคุณภาพชีวิต จำนวน 78 ข้อ แต่ละข้อกำหนดค่าน้ำหนักไว้ 4 ระดับ แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9265 จากการวิจัยพบว่าจากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีเทคนิคแกนสำคัญ และหมุนแกนแบบบอโรกอนอล วิธีแวนนิแมกซ์ ได้องค์ประกอบที่ชัดเจน 7 องค์ประกอบ ความแปรปรวนสะสมเท่ากับร้อยละ 44.5 ชื่อองค์ประกอบมีดังนี้ บริการของชุมชน บริการของรัฐ สุขภาพ บ้านและครอบครัว ชีวิตการทำงาน ความเชื่อและศาสนา และทัศนคติเกี่ยวกับตนเอง มีจำนวนตัวแปร 54 ตัวแปร เมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนองค์ประกอบคุณภาพชีวิตระหว่างครูชายและครูหญิง พบว่าคะแนนองค์ประกอบคุณภาพชีวิต ด้านบริการของชุมชน ด้านสุขภาพ และด้านชีวิตการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับคะแนนองค์ประกอบโดยรวมทุกด้าน พบว่าครูชายกับครูหญิงมีคะแนนองค์ประกอบคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคะแนนองค์ประกอบของครูที่มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกันกับครูที่มีสถานภาพโสดและอื่น ๆ พบว่าด้านบริการของชุมชน ด้านสุขภาพ ด้านชีวิตการทำงาน และด้านทัศนคติเกี่ยวกับตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาคะแนนองค์ประกอบโดยรวมทุกด้าน พบว่าคะแนนองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของครูที่มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกันกับครูที่มีสถานภาพโสดและอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

แอปสเดน และแมคพาร์ทแลนด์ (Epstein and McPartland:1976) ได้ศึกษาเรื่องมโนทัศน์และการวัดคุณภาพชีวิตในโรงเรียน โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนในรัฐแมรี่แลนด์ จำนวน 4,266 คน แบ่งเป็นระดับการศึกษา 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยในครั้งแรกศึกษากับนักเรียนเกรด 4, 5, 6, 8 และ 11 หลังจากนั้น 1 ปี ศึกษา กับนักเรียนเกรด 5, 6, 7, 9 และ 12 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม 3 รูปแบบ คือ แบบถูกผิด แบบปรนัยเลือกตอบ และแบบประมาณค่าห้าระดับ โดยจะสอบถามในเรื่องข้อมูลทางเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ บุคลิกภาพ พื้นฐานทางครอบครัว และข้อมูลทางด้านสังคม ซึ่งผู้ให้ข้อมูลจะเป็นตัวนักเรียน กลุ่มเพื่อน และครู จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่าคุณภาพชีวิตในโรงเรียนมี 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความพอใจในโรงเรียน มี 4 ตัวแปร ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การมาเรียน ความพอใจเกี่ยวกับประวัติของโรงเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสังคมในโรงเรียน

2. การมอบหมายงานในห้องเรียน มี 7 ตัวแปร ได้แก่ เวลาในการทำการบ้าน การวางแผนงานในโรงเรียน การใช้เวลาในการวางแผนงาน การตัดสินใจความรู้ที่ต่ำกว่าความเป็นจริง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ความมุ่งมั่นในการทำงาน การประเมินความอิสระจากการรับรู้ของครู

3. ปฏิกริยาต่อครู มี 6 ตัวแปร ได้แก่ การเสนอปัญหาของครู รูปแบบการสอน ความยุติธรรมในการให้เกรดของครู การให้ความสำคัญในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สภาพแวดล้อมของห้องเรียน โอกาสของการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยในประเทศ

วันเพ็ญ อายุการ (2512:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพเก็บตัว แสดงออก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่นชายจำนวน 184 คน และนักเรียนวัยรุ่นหญิง จำนวน 123 คน อายุระหว่าง 13-20 ปี ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ และมาตราส่วนประมาณค่าการยอมรับตนเอง ผลปรากฏว่านักเรียนวัยรุ่นชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่านักเรียนวัยรุ่นหญิง และผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ง่ายและเป็นผู้นำที่ดี

ภัทรา นิคมานนท์ (2517:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลหาความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2516 จำนวน 336 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีลหา แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ แบบทดสอบวัดวินัยในตนเอง แบบทดสอบวัดความเกรงใจ ผลการวิจัยพบว่าความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2517:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาลักษณะบุคลิกภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไป ของโรงเรียนรัฐบาลสหศึกษา 6 โรงเรียน ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ CPI และใช้คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนตลอดปีเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลปรากฏว่าบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนในส่วนกลางมีบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถาพ การมีอำนาจเหนือผู้อื่น การยอมรับตนเอง และการเป็นตัวของตัวเอง และสำหรับนักเรียนในส่วนภูมิภาคมีบุคลิกภาพด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น การทำตามผู้อื่น และความรับผิดชอบ

อุไร สิงห์โต (2521:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแสดงตัว กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย และหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล 2 แห่ง จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบทดสอบ MPI (The Maudsley Personality Inventory) และมาตราประมาณค่าจากครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแสดงตัว ผลปรากฏว่าบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิญญา วิศาลภรณ์ (2522:95) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก จำนวน 436 คน ที่เรียนวิชาเอกต่าง ๆ 9 วิชาเอก โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 ด้านของแคทเทล (Cattell) Form B เป็นเครื่องมือในการศึกษา ผลปรากฏว่าบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางบวก คือ บุคลิกภาพด้านอารมณ์ผ่อนคลาย ชอบออกสังคม อารมณ์มั่นคง และกล้าเข้าสังคม

สมคิด พรหมจ้อย (2526:บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการอ่อนไหวไปตามอารมณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 740 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านการอ่อนไหวไปตามอารมณ์ในแต่ละด้าน ผลปรากฏว่าบุคลิกภาพด้านการอ่อนไหวไปตามอารมณ์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละวิชาทั้งทางบวกและทางลบ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และ .01 และบุคลิกภาพด้านการอ่อนไหวไปตามอารมณ์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษกับภาษาไทยมากกว่าคณิตศาสตร์กับวิทยาศาสตร์

อรพิน หวงศิริ (2533:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบุคลิกภาพ นักวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โปรแกรมวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ จำนวน 569 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดคุณลักษณะของบุคลิกภาพนักวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 7 คุณลักษณะ คือ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ความรับผิดชอบ ความอยากรู้อยากเห็น ความมีวินัยในตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความเชื่อมั่นในตนเอง และความใจกว้าง ผลปรากฏว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักวิทยาศาสตร์ในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละวิชาทั้งทางบวกและทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

รสรินทร์ สายแก้ว (2536:บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ แบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การแสดงตัว ความสุภาพอ่อนโยน ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความมั่นคงทางอารมณ์ สถิติปัญญา และแบบการเรียนรู้ 5 แบบ คือ แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือและแบบแข่งขัน พบว่าบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ แบบการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

แฮร์ริสัน (Harrison. 1964:191) ได้ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ CPI วัดบุคลิกภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในประเทศอิตาลี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา จากเมืองต่าง ๆ ดังนี้ เมืองโคโม (Como) 2 โรงเรียน เมืองฟลอเรนซ์ (Florence) 4 โรงเรียน เมืองเนเปิลส์ (Naples) 1 โรงเรียน เป็นนักเรียนชาย 204 คน และนักเรียนหญิง 137 คน ผลปรากฏว่าองค์ประกอบที่กระตุ้นให้เกิดความสำเร็จในการเรียน คือ บุคลิกภาพการทำตามผู้อื่น และการเป็นตัวของตัวเอง

ฟลาเฮอร์ตี้และเรูทเซล (Flaherty and Reutzel. 1965:409-411) ได้ทำการศึกษาเพื่อหาคุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนที่ประสบความสำเร็จทางการเรียนสูง และนักเรียนที่ประสบความสำเร็จทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยเม้าท์ ผลปรากฏว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้คะแนนบุคลิกภาพด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น การยอมรับตนเอง ความรับผิดชอบ และการทำตามผู้อื่นมากกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คิมเมล (Kimmel. 1965:5765-5764) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของนิสิตฝึกสอนกับความสำเร็จในการสอน ผลปรากฏว่าองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความสำเร็จในการสอน

ฟิลลิส (Phyllis. 1965:5764-A) ได้ใช้แบบสอบถาม Guilford Zimmerman Temperament Survey (GZTS) กับนักศึกษาฝึกสอน พบว่าบุคลิกภาพด้านความสามารถในการควบคุมตนเอง การมีวินัยในตนเอง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอน โดยนักศึกษาที่ได้เกรด A จากการฝึกสอน และได้เกรด A จากอาจารย์ที่เลี้ยงจะได้คะแนนบุคลิกภาพสูงด้วย

ซาเวก (Sawage. 1968:543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชายและหญิง พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงตัว และ I.Q. (Intelligence Quotien) มีค่าเท่ากับ .267 และความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงตัวกับ A.Q. (Arithmetic Quotient) มีค่าเท่ากับ .235 โดยสหสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจกล่าวได้ว่านักเรียนยิ่งมีการแสดงตัวมากก็จะมีสติปัญญา หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ริดดิ้ง (Ridding. 1967:394-398) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง จำนวน 600 คน ที่มี

อายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป จากโรงเรียนแมนเชสเตอร์ ผลปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคงทางอารมณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่บุคลิกภาพด้านการชอบแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

รัสเซล (Russell. 1971:137-143) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูแอฟริกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัย จำนวน 69 คน ใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของแคทเทล (Cattell) Form C เป็นเครื่องมือในการศึกษา ผลปรากฏว่าองค์ประกอบของบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ บุคลิกภาพด้านการชอบเข้าสังคม อารมณ์มั่นคง การถือตนเป็นใหญ่

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยสะสมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยในประเทศ

สุมา สุทธิวาทนฤพุฒิ (2522:57) ได้ศึกษาว่าตัวแปรใดมีความสัมพันธ์สูงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 211 คน โดยใช้คะแนนพื้นฐานทางธุรกิจ ภาษาอังกฤษธุรกิจ วิชาเฉพาะ 1 วิชาเฉพาะ 2 วิชาคณิตศาสตร์ วิชาสถิติธุรกิจ และพื้นฐานการศึกษาเดิม คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่าตัวพยากรณ์ที่ใช้ได้ดีมีเพียงตัวเดียว คือ พื้นฐานการศึกษาเดิม

เจนวิทย์ ทรงคน (2536:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน และเกรดเฉลี่ยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 จำนวน 572 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาในสาขาวิชาบัญชี จำนวน 181 คน สาขาวิชาการเลขานุการ จำนวน 144 คน สาขาวิชาการตลาด จำนวน 150 คน และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 97 คน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน 7 ด้าน และเกรดเฉลี่ยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านบริหารธุรกิจแต่ละสาขาวิชามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

เดวิส (Davis. 1986:90) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเลขานุการของนักศึกษา ระดับวิทยาลัย จำนวน 207 คน โดยใช้แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน (SAT) คะแนนเฉลี่ยจากโรงเรียนมัธยม และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในวิทยาลัยที่เรียนไปแล้ว 40-50 ชั่วโมง พบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิทยาลัย ได้แก่ คะแนน SAT รวม คะแนน SAT ทางภาษา คะแนนเฉลี่ยจากโรงเรียนมัธยม และคะแนน SAT ทางคณิตศาสตร์ ตามลำดับ และเมื่อเรียนไปได้ 90 ชั่วโมง พบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ คะแนน SAT รวม คะแนน SAT ทางคณิตศาสตร์ ตามลำดับ

ลีฟเวอร์ (Leaver. 1965:1429) ได้ศึกษาตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนธุรกิจ (Business Student) ของวิทยาลัยเซนต์โยเซฟ (Saint Joseph College) โดยใช้อันดับที่จากโรงเรียนมัธยม แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนด้านคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนด้านภาษา เป็นตัวพยากรณ์เกรดเฉลี่ยในชั้นปีที่ 1 พบว่าแบบทดสอบความถนัดด้านคณิตศาสตร์พยากรณ์ได้ดีกว่าความถนัดด้านภาษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพยากรณ์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพยากรณ์

ในวงการศึกษได้เริ่มใช้การพยากรณ์มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1900 โดยการปรับปรุงระบบการสอบวัดความสามารถของบุคคล และนำองค์ประกอบทางสถิติปัญหา ที่เรียกว่าแบบทดสอบประเภทวัดความถนัด หรือสมรรถภาพสมองมาใช้วัดบุคคลเพิ่มเติมขึ้นอีก บิงแฮม (Bingham. 1937:135) กล่าวว่าความถนัดจะช่วยให้เห็นศักยภาพของบุคคลว่าควรจะสามารถทำอะไรได้สำเร็จในสถานการณ์ใดบ้าง โดยความถนัดจะช่วยวัดสิ่งที่เป็นผลจากการกระทำ ผลกับผลของประสบการณ์ และการฝึกหัดต่างๆ ในอดีตที่แฝงอยู่ในบุคลิกภาพ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงสถานการณ์ในปัจจุบันของบุคคลที่จะช่วยให้เห็นศักยภาพในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

สุพร เข้มเฮง (2522:1-74) ได้ศึกษาความถนัดทางการเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนธุรกิจศึกษา โดยใช้แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนเป็นตัวพยากรณ์ผลการวิจัยพบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนธุรกิจศึกษาเป็นรายวิชาดังนี้

วิชาธุรกิจศึกษา ตัวพยากรณ์ที่ดี คือ แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนฉบับอุปมาอุปไมย ได้ค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่เท่ากับ .3334

วิชาพิมพ์ดีด ตัวพยากรณ์ที่ดี คือ แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนฉบับการรับรู้ ได้ค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่เท่ากับ .1048

วิชาบัญชีเบื้องต้น ตัวพยากรณ์ที่ดี คือ แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนฉบับอุปมาอุปไมย ได้ค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่เท่ากับ .2195

วิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ ตัวพยากรณ์ที่ดี คือ แบบทดสอบการคำนวณ และแบบทดสอบอุปมาอุปไมย มีค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่เท่ากับ .3870

วิชาธุรกิจเบื้องต้น ตัวพยากรณ์ที่ดี คือ แบบทดสอบความจำ และแบบทดสอบอุปมาอุปไมย มีค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่เท่ากับ .2461

วรัญญา เสวิกุล (2533:1-166) ได้ศึกษาองค์ประกอบทางด้านตัวของนักเรียน และองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 273 คน ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย คือ การส่งเสริมของผู้ปกครองทางการเรียน อาชีพของมารดา การชมโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ยของคะแนน วุฒิภาวะทางปัญญาที่ได้จากแบบทดสอบภาพวาดคนผู้ชาย และแบบทดสอบภาพวาดคนผู้หญิง การฟังวิทยุ คะแนนวุฒิภาวะทางปัญญาที่ได้จากแบบทดสอบภาพวาดคนผู้ชายและการอ่านหนังสือ ได้สมการการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย = .169875(การส่งเสริมของผู้ปกครองทางการเรียน) - .130313(อาชีพของมารดา) - .118066(การชมโทรทัศน์) - .417856(ค่าเฉลี่ยของคะแนนสติปัญญาที่ได้จากแบบทดสอบภาพวาดคนผู้ชาย และแบบทดสอบภาพวาดคนผู้หญิง) + .093356(การฟังวิทยุ) + .324198(คะแนนสติปัญญาที่ได้จากแบบทดสอบภาพวาดคนผู้ชาย) + .074886(การอ่านหนังสือ)

เกียรติศักดิ์ ส่องแสง (2538:1-166) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบุคลิกภาพด้านการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2537 จำนวน 335 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย พบว่าคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 2.23 มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .1492

การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ พบว่าคุณลักษณะด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 1.23 มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .1108

การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่าคุณลักษณะด้านทักษะทางสังคม สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 4.29 มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .2070

การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา พบว่าคุณลักษณะด้านทักษะทางสังคม และด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 4.96 มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .2228

ศรัทธา จันทโนทก (2538:1-115) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2537 จำนวน 1,774 คน เป็นนักศึกษาชาย 867 คน และนักศึกษาหญิง 907 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า

ตัวแปรวิธีสอนของอาจารย์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนัยในการเรียนด้านการทบทวนบทเรียนสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวแปรนัยในการเรียน (โดยรวม) เพศ ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางจากบ้านถึงมหาวิทยาลัย และสายวิชาที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวแปรนัยในการเรียนด้านการทำการบ้าน นัยในการเรียนด้านการวางแผนในการเรียนสายวิชาที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และบรรยากาศการเรียนการสอน สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อนงค์ พรหมจักร (2538:บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และศึกษาคำนำหนักความสำคัญของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำนวน 505 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ (Big-Five) เป็นข้อความ หรือสถานการณ์สมมุติ มี 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพ เป็นแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ พบว่าตัวพยากรณ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับเกณฑ์สูงสุด คือ ความซื่อตรงต่อหน้าที่ และองค์ประกอบของบุคลิกภาพบางองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่าบุคลิกภาพด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่ และด้านสติปัญญาส่งผลต่อตัวเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .8193 สามารถพยากรณ์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ได้ 6.48% ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 3.3427

งานวิจัยต่างประเทศ

สตินสัน (Stinson. 1959:103-104) ได้ใช้แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน DAT (Differential Aptitude Test) เป็นตัวพยากรณ์ ใช้พยากรณ์เกรดเฉลี่ยของนักเรียน 69 คน จากเมเบิลวูด (Maplewood Missun) ได้ค่าสหสัมพันธ์ของเกรดเฉลี่ยกับแบบทดสอบ DAT ด้านภาษาเท่ากับ .45 ด้านจำนวนเลขเท่ากับ .55 และด้านเหตุผลเท่ากับ .34 จะเห็นว่าแบบทดสอบความถนัดด้านจำนวนเลข เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด

ไมเยอร์ (Myers. 1959:3218) ได้ใช้แบบทดสอบ DAT ทดสอบนักเรียนของวิทยาลัยนิวยอร์ก ซิตี้ คอมมิวนิตี (New York City Community College) สาขาวิชาเลขานุการ ช่างไฟฟ้า ช่างกล และการขายปลีก พบว่าแบบทดสอบ DAT สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนวิชาชีพได้

เอลลี (Elle. 1967:2875-2876) ได้ทำการวิจัยที่วิทยาลัยโอเรกอนใต้ (Southern Oregon College) พบว่าถ้าใช้ตัวพยากรณ์ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการหลาย ๆ ชุด กับแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนรวมกันจะสามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ 1 ได้ดี และแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนสามารถพยากรณ์ผลการเรียนได้ดีที่สุด

เลวิส (Lewis. 1967:2890A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดกับความสำเร็จในการเรียน และการประกอบอาชีพของนักเรียนที่สำเร็จจากไฮสกูล ในรัฐเท็กซัส จำนวน 804 คน โดยใช้แบบทดสอบ GATB (General Aptitude Test Battery) เป็นตัวพยากรณ์ พบว่าความสามารถด้านตัวเลขและความคล่องแคล่วว่องไวในการรับรู้ สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียน และการประกอบอาชีพได้ดีที่สุด

ไรซ์ (Rice. 1967:1267) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการกับกลุ่มตัวอย่าง 1,662 คน โดยใช้แบบทดสอบทักษะเบื้องต้นของไอโอวา (The Iowa Test of Basic Skill) แบบทดสอบสติปัญญาของลอร์จ-ทอร์นไดค์ ที่ใช้ภาษาและไม่ใช้ภาษา (The Lorge Thorndike Verbal and Nonverbal Intelligence Test) และแบบทดสอบความถนัด DAT เป็นตัวพยากรณ์ ส่วนตัวเกณฑ์ คือ คะแนนจากการเรียนวิชาต่างๆ ในโรงเรียน และคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ของไอโอวา (The Iowa Test of Educational Development) ผลการศึกษาพบว่าตัวพยากรณ์สามารถพยากรณ์คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบมาตรฐานของไอโอวาได้ดีกว่าคะแนนที่ครูให้จากโรงเรียนมัธยม

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

บุคลิกภาพนักธุรกิจอย่างน้อยหนึ่งด้าน หรือคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายบริหารธุรกิจ แยกตามสาขาวิชา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สายวิชาบริหารธุรกิจ 3 สาขาวิชา คือ การบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 31 โรงเรียน และมีนักศึกษาทั้งหมด 14,841 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สายวิชาบริหารธุรกิจ 3 สาขาวิชา คือ การบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มโรงเรียนจากจำนวนทั้งหมด 31 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มมา 10 เปอร์เซนต์ ของโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้จำนวนทั้งสิ้น 3 โรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย โรงเรียนพนิชยการเจ้าพระยา และโรงเรียนเทคนิคเจ้าพระยา

ขั้นที่ 2 สุ่มห้องเรียนตามสาขาวิชา โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากโรงเรียนที่สุ่มได้ในขั้นที่ 1 มีสาขาวิชาเป็นชั้น (Strata) แบ่งออกเป็น 3 สาขาวิชา คือ การบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ดำเนินการสุ่มห้องเรียนจากสาขาวิชาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนดังนี้ สาขาวิชาที่มีห้องเรียนตั้งแต่ 15 ห้องเรียนขึ้นไป สุ่มมาสาขาวิชาละ 4 ห้องเรียน สาขาวิชาที่มีห้องเรียนตั้งแต่ 10-14 ห้องเรียน สุ่มมาสาขาวิชาละ 3 ห้องเรียน สาขาวิชาที่มีห้องเรียนตั้งแต่ 5-9 ห้องเรียน สุ่มมาสาขาวิชาละ 2 ห้องเรียน และสาขาวิชาที่มีห้องเรียนตั้งแต่ 1-4 ห้องเรียน สุ่มมาสาขาวิชาละ 1 ห้องเรียน ได้จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 731 คน แสดงรายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

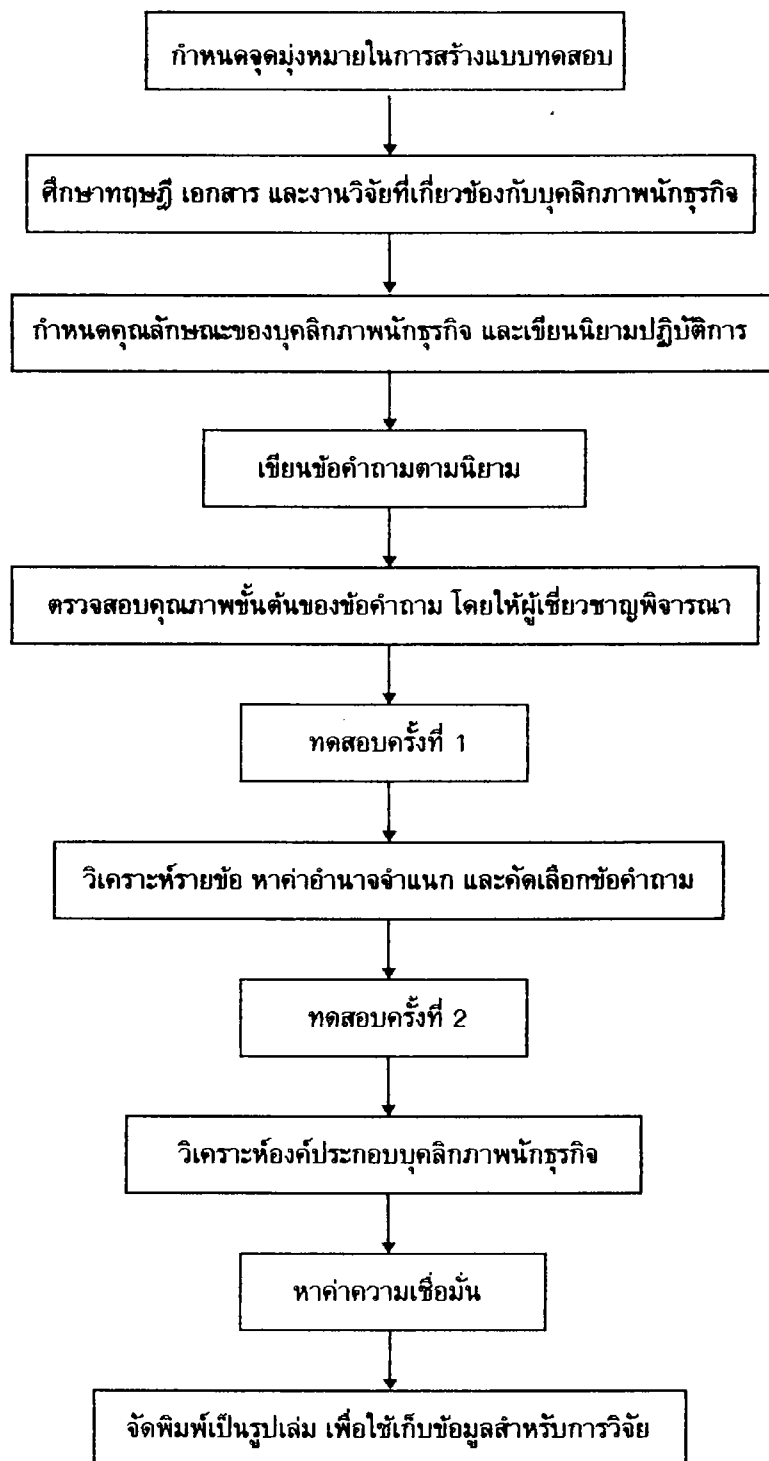
โรงเรียน	สาขาวิชา	จำนวนทั้งหมด		กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	
		จำนวนห้อง	จำนวนคน	จำนวนห้อง	จำนวนคน
กรุงเทพมหานครวิทยาลัย	การบัญชี	15	765	4	204
	การตลาด	13	663	3	153
	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	12	612	3	142
พัฒนัยการเจ้าพระยา	การบัญชี	5	170	2	65
	การตลาด	3	100	1	30
	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	2	70	1	35
เทคนิคเจ้าพระยา	การบัญชี	3	108	1	38
	การตลาด	2	70	1	34
	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	2	70	1	30
รวม		57	2628	17	731

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ ชนิดข้อความแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ช่วงคะแนน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและสร้างครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน แบบทดสอบทั้งหมด มีจำนวน 42 ข้อ (เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยปรากฏในภาคผนวก)

วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ ตามลำดับขั้นดังแสดงในภาพประกอบ

ภาพประกอบ 2 ลำดับขั้นของการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนตามภาพประกอบข้างต้น ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ

1.1 เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจสำหรับนักศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความเที่ยงตรง
เชิงพินิจ ค่าอำนาจจำแนก ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

1.3 เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

2. วางแผนสร้างแบบทดสอบ โดยศึกษานิยาม ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อ
วิเคราะห์พฤติกรรมของผู้มีบุคลิกภาพนักธุรกิจ ศึกษาทฤษฎีการจัดระบบของกิลฟอร์ด (Guilford, 1959:
99-103) ได้คุณลักษณะของบุคลิกภาพนักธุรกิจจำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ความมุ่งมั่น ความกระตือรือร้น
ความกล้าเสี่ยง ความกล้าแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเอง การมองโลกในแง่ดี และการพึ่งตนเอง ดังที่กล่าว
ไว้ในบทที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

3. จากคุณลักษณะบุคลิกภาพนักธุรกิจ ที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในข้อ 2 นำ
มาเขียนนิยามตามพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีบุคลิกภาพนักธุรกิจที่วัดได้ในรูปนิยามเชิงปฏิบัติการ

4. เขียนข้อคำถามตามคำนิยามของพฤติกรรมที่แสดงการมีบุคลิกภาพนักธุรกิจในแต่ละด้าน

4.1 ลักษณะของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นลักษณะข้อคำถามที่ถามถึงเหตุการณ์ที่ประสบใน
ชีวิตเป็นเรื่องทั่วไป ครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง 7 ด้าน

4.2 ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดน้ำหนักความรู้สึกไว้ 4
ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงหนึ่งระดับ โดยมีข้อความทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 155 ข้อคำถาม
จำแนกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1	คุณลักษณะด้านความมุ่งมั่น	จำนวน 24 ข้อคำถาม
ด้านที่ 2	คุณลักษณะด้านความกระตือรือร้น	จำนวน 25 ข้อคำถาม
ด้านที่ 3	คุณลักษณะด้านความกล้าเสี่ยง	จำนวน 20 ข้อคำถาม
ด้านที่ 4	คุณลักษณะด้านความกล้าแสดงตัว	จำนวน 25 ข้อคำถาม
ด้านที่ 5	คุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	จำนวน 21 ข้อคำถาม
ด้านที่ 6	คุณลักษณะด้านการมองโลกในแง่ดี	จำนวน 19 ข้อคำถาม
ด้านที่ 7	คุณลักษณะด้านการพึ่งตนเอง	จำนวน 21 ข้อคำถาม

4.3 การให้คะแนนแต่ละข้อคำถามมีน้ำหนักตั้งแต่ 1 - 4

ข้อความทางบวก

มีความรู้สึก คิดเห็นหรือการกระทำเป็นจริง

มากที่สุด ให้ 4 คะแนน

มาก ให้ 3 คะแนน

น้อย ให้ 2 คะแนน

น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ข้อความทางลบ

มีความรู้สึก คิดเห็นหรือการกระทำเป็นจริง

มากที่สุด ให้ 1 คะแนน

มาก ให้ 2 คะแนน

น้อย ให้ 3 คะแนน

น้อยที่สุด ให้ 4 คะแนน

5. ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยนำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญปรากฏในภาคผนวก) เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบที่ได้สร้างตามนิยามปฏิบัติการ ผู้เชี่ยวชาญจะให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรง ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรง และให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจ แล้วใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องพิจารณาข้อคำถาม ข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยาม และมีความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามไว้ทั้งหมด 155 ข้อคำถาม แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านพิจารณา ผลปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วได้ข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .5 ขึ้นไป จำนวน 126 ข้อคำถาม จำแนกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1	คุณลักษณะด้านความมุ่งมั่น	จำนวน 18 ข้อคำถาม
ด้านที่ 2	คุณลักษณะด้านความกระตือรือร้น	จำนวน 19 ข้อคำถาม
ด้านที่ 3	คุณลักษณะด้านความกล้าเสี่ยง	จำนวน 18 ข้อคำถาม
ด้านที่ 4	คุณลักษณะด้านความกล้าแสดงตัว	จำนวน 19 ข้อคำถาม
ด้านที่ 5	คุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	จำนวน 19 ข้อคำถาม
ด้านที่ 6	คุณลักษณะด้านการมองโลกในแง่ดี	จำนวน 16 ข้อคำถาม
ด้านที่ 7	คุณลักษณะด้านการพึ่งตนเอง	จำนวน 17 ข้อคำถาม

6. นำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อนำไปหาคุณภาพเครื่องมือ คือ ค่าอำนาจจำแนก โดยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วจำนวน 126 ข้อคำถาม ไปทดสอบกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนคฤสดีพนิชการ ซึ่งไม่ใช่มูลนิธิตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 105 คน

7. นำผลที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) เป็นค่าสถิติในการวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจสูง และกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจต่ำ นำมากลุ่มละ 25% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าที่ต่ำกว่าระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 ข้อคำถามใดไม่อยู่ในเกณฑ์ก็ตัดทิ้ง (ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดในตารางในภาคผนวก) ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ ได้ค่าที่(t-test) อยู่ระหว่าง .1290 ถึง 7.6550 และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าที่ (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผู้วิจัยคัดเลือกไว้จำนวน 102 ข้อคำถาม จำแนกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1	คุณลักษณะด้านความมุ่งมั่น	จำนวน 17 ข้อคำถาม
ด้านที่ 2	คุณลักษณะด้านความกระตือรือร้น	จำนวน 16 ข้อคำถาม
ด้านที่ 3	คุณลักษณะด้านความกล้าเสี่ยง	จำนวน 12 ข้อคำถาม
ด้านที่ 4	คุณลักษณะด้านความกล้าแสดงตัว	จำนวน 17 ข้อคำถาม
ด้านที่ 5	คุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	จำนวน 14 ข้อคำถาม
ด้านที่ 6	คุณลักษณะด้านการมองโลกในแง่ดี	จำนวน 10 ข้อคำถาม
ด้านที่ 7	คุณลักษณะด้านการพึ่งตนเอง	จำนวน 16 ข้อคำถาม

8. นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกแล้วไปทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อนำไปหาคุณภาพเครื่องมือ คือ ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งสถิติที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบจะ

ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 500 คน (ส.วาสนา ประมวลพฤกษ์. 2535:1-56) ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 102 ข้อ จากการทดสอบครั้งที่ 1 ไปทดสอบกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาการบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนเทคนิคฉะเชิงเทราวิทยาลัย โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค โรงเรียนพณิชยการสามเสน และโรงเรียนพณิชยการสันติราษฎร์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 595 คน

9. นำผลที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีองค์ประกอบ (Factor Analysis) มีรายละเอียดดังนี้

9.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพนักธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for The Social Science Personal Computer Plus) ผู้วิจัยใช้เทคนิควิธีสกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ PC (Principal Component Analysis) โดยกำหนดให้สกัดในแต่ละคุณลักษณะ (Trait) เป็น 1 องค์ประกอบ (Factor) และเพื่อให้การแปลความหมายของตัวแปรชัดเจนขึ้นจึงทำการหมุนแกนแบบออร์ทोगอนัล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Method) พิจารณาตัวแปร (ข้อคำถาม) ที่มีน้ำหนักตัวประกอบ ตั้งแต่ .3 ขึ้นไป และมีค่าสูงสุดลงมาคุณลักษณะละ 7 ตัวแปร (ข้อคำถาม) คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง .3433 ถึง .7334 (ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดในตารางในภาคผนวก) ได้จำนวน 49 ตัวแปร (ข้อคำถาม)

9.2 นำตัวแปรที่คัดเลือกได้ทั้ง 49 ตัวแปร (ข้อคำถาม) มาวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อคัดเลือกจำนวนองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Values) มากกว่าหรือเท่ากับ 1 ผลปรากฏว่าค่าความร่วมกัน (Communality) ในแต่ละตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง .3674 ถึง .7130 และค่าไอเกน (Eigen Values) ในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1 มี 11 องค์ประกอบ ทั้ง 11 องค์ประกอบมีความแปรปรวนสะสมเท่ากับร้อยละ 53.8 ของความแปรปรวนทั้งหมด (ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดในตารางที่ภาคผนวก)

9.3 ทำการหมุนแกนภายหลังจากการสกัดองค์ประกอบ เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบในลักษณะที่ชัดเจนขึ้น แล้วพิจารณาคำนวณน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) โดยพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) มากกว่าหรือเท่ากับ .3 และจำนวนตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบต้องไม่น้อย 3 ตัวแปรขึ้นไป จึงจะถือว่าเป็น 1 องค์ประกอบ (ส.วาสนา ประมวลพฤกษ์. 2535:1-56) ผลปรากฏว่ามีองค์ประกอบที่ชัดเจนเพียง 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ถึง 7 (ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดในตารางในภาคผนวก) ทั้ง 7 องค์ประกอบมี 42 ตัวแปร (ข้อคำถาม)

9.4 ตั้งชื่อองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้ชัดเจน 7 องค์ประกอบ (รายละเอียดดังในภาคผนวก) ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 มีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .5882 ถึง .7274 และค่าไอเกนเท่ากับ 10.4679 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การมองโลกในแง่ดี มีจำนวน 7 ตัวแปร (ข้อคำถาม)

องค์ประกอบที่ 2 มีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .3041 ถึง .7177 และค่าไอเกนเท่ากับ 3.2214 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง มีจำนวน 7 ตัวแปร (ข้อคำถาม)

องค์ประกอบที่ 3 มีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .5595 ถึง .6473 และค่าไอเกนเท่ากับ 2.4335 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความมุ่งมั่น มีจำนวน 6 ตัวแปร (ข้อคำถาม)

องค์ประกอบที่ 4 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .4373 ถึง .7094 และค่าไอเกนเท่ากับ 1.7003 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความกล้าแสดงตัว มีจำนวน 6 ตัวแปร (ข้อคำถาม)

องค์ประกอบที่ 5 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .5596 ถึง .6353 และค่าไอเกนเท่ากับ 1.5098 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การพึ่งตนเอง มีจำนวน 5 ตัวแปร (ข้อคำถาม)

องค์ประกอบที่ 6 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .4851 ถึง .6723 และค่าไอเกนเท่ากับ 1.3481 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความกระตือรือร้น มีจำนวน 7 ตัวแปร (ข้อคำถาม)

องค์ประกอบที่ 7 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .3153 ถึง .6361 และค่าไอเกนเท่ากับ 1.2712 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความกล้าเสี่ยง มีจำนวน 4 ตัวแปร (ข้อคำถาม)

10. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยนำข้อคำถามที่รวมเป็นองค์ประกอบ มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .9123

11. จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม เพื่อทำการวิจัยต่อไป

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวัน เวลาในการสอบ
2. ขออนุญาตทางโรงเรียน เพื่อคัดลอกคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และคะแนนเฉลี่ยสะสมรวมทุกวิชาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของกลุ่มตัวอย่าง
3. จัดเตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าสอบ วางแผนดำเนินการสอบ
4. ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการสอบ และอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มต้นทำแบบทดสอบ
5. ดำเนินการสอบ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ และทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้

วิธีดำเนินการจัดกระทำข้อมูล

หลังจากที่นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง และนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์แยกตามสาขาวิชา ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
2. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามสาขาวิชา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2. การวิเคราะห์แบบทดสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สถิติ (t-test) แบบเทคนิค 25 % ของกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจสูง และกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531:185; อ้างอิงมาจาก Edwards. 1957:152-154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบรายข้อ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจต่ำ

3. ความเที่ยงตรง (Validity)

ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หาโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for The Social Sciences Personal computer Plus) สกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ PC (Principal Component Analysis) และใช้การหมุนแกนแบบอโรทอนอล (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Method)

4. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ

หาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531:170)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อคำถามของแบบทดสอบ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

5. คำนำน้หนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ (β , b) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R)

คำนวณโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC⁺ (Statistical Package for The Social Sciences Personal Computer Plus) ซึ่งใช้สูตรในการคำนวณดังต่อไปนี้

5.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (Correlation Coefficient) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536:170)

$$r = \frac{n\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n\sum X^2 - (\sum X)^2][n\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนตัวแปร X กับตัวแปร Y
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนน Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณ X กับ Y ทุกคู่
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

5.2 คำนำน้หนักความสำคัญของตัวพยากรณ์

5.2.1 คำนำน้หนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) (Kerlinger and Pedhazur. 1973:87)

$$b_i = r_{iY} \cdot \frac{S_Y}{S_i}$$

เมื่อ	b_i	แทน	ค่าน้หนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ตัวที่ i ในรูปคะแนนดิบ (Score-Weight)
	r_{iY}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์ตัวที่ i กับ ตัวเกณฑ์ (Y)
	S_Y	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวเกณฑ์
	S_i	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ตัวที่ i

5.2.2 คำนำน้หนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Kerlinger and Pedhazur. 1973:25)

$$\beta_i = \frac{S_i}{S_Y} \cdot b_i$$

เมื่อ	β_i	แทน	ค่านำน้หนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ตัวที่ i ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta-Weight)
	b_i	แทน	ค่านำน้หนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ตัวที่ i ในรูปคะแนนดิบ (Score-Weight)
	S_i	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ตัวที่ i
	S_Y	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวเกณฑ์

5.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) (Kerlinger and Pedhazur. 1973:75)

$$R_{Y123...m}^2 = \sum \beta_i r_{iY}$$

เมื่อ	$R_{Y123...m}^2$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวพยากรณ์ตัวที่ i ถึง m กับตัวเกณฑ์ (Y)
	β_i	แทน	ค่านำน้หนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ตัวที่ i ใน รูปคะแนนมาตรฐาน (Beta-Weight)
	r_{iY}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์ตัวที่ i กับ ตัวเกณฑ์ (Y)

6. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ t-test (ชูศรี วงศ์วิริยะ. 2537:325; อ้างอิงมาจาก Welkowitz. 1971:158)

$$t = r \sqrt{\frac{n-2}{1-r^2}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าจากการแจกแจงแบบที
	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

7. ทดสอบนัยสำคัญของค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ โดยใช้สูตร
(บุญชม ศรีสะอาด. 2532:161)

$$t_i = \frac{b_i}{SE_{b_i}}$$

เมื่อ t_i แทน ค่าการแจกแจงแบบที (t)
 b_i แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ตัวที่ i ในรูปคะแนนดิบ
 ที่ต้องการทดสอบนัยสำคัญ
 SE_{b_i} แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญ

8. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร (Kerlinger and
Pedhazur. 1973:75)

$$F = \frac{R^2/m}{[1-R^2]/[n-m-1]}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
 R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 m แทน จำนวนตัวพยากรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลดังจะได้นำเสนอต่อไป และเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

k	แทน	จำนวนข้อคำถามของแบบทดสอบ
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าการแจกแจงแบบที
F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
α	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
X_1	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี
X_2	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
X_3	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่น
X_4	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความกล้าแสดงตัว
X_5	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการพึ่งตนเอง
X_6	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความกระตือรือร้น
X_7	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความกล้าเสี่ยง
X_8	แทน	คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
Y	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
b	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
SE_b	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง
Y'	แทน	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่ได้จากการพยากรณ์ด้วยตัวพยากรณ์ต่างๆ ในรูปคะแนนดิบ

**Z' แทน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ที่ได้จากการพยากรณ์ด้วยตัวพยากรณ์ต่างๆ ในรูปคะแนนมาตรฐาน**

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
2. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจำแนกตามสาขาวิชา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแยกตามสาขาวิชาดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้าน (องค์ประกอบ) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำแนกตามสาขาวิชา

ตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์	ข้อ	คะแนนเต็ม	สาขาวิชา					
			การบัญชี		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	
			$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
ตัวพยากรณ์								
1. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ								
1.1 ด้านการมองโลกในแง่ดี	7	28	22.1670	3.0205	21.5559	3.2296	21.8771	2.9213
1.2 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	7	28	20.4430	3.3857	19.9614	3.2648	20.4562	3.2014
1.3 ด้านความมุ่งมั่น	6	28	16.7182	3.9036	16.5458	4.0633	16.7926	3.9450
1.4 ด้านความกล้าแสดงตัว	6	28	17.5617	3.7360	17.3933	3.9648	17.4250	3.8789
1.5 ด้านการพึ่งตนเอง	5	28	20.3550	3.1114	20.2174	3.2659	20.2166	3.2524
1.6 ด้านความกระตือรือร้น	7	28	23.2033	3.0266	22.5169	3.5181	22.7742	3.2102
1.7 ด้านความกล้าเสี่ยง	4	28	18.2052	4.1715	17.9816	4.1615	17.6389	4.2987
2. คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับ ปวช.			2.9036	.4454	2.4097	.3104	2.7892	.4166
ตัวเกณฑ์								
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ ปวส.			2.9710	.5046	2.7108	.4154	2.7134	.5167

จากตาราง 4 ผู้วิจัยได้ปรับคะแนนของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจให้มีคะแนนเต็มเท่ากันทุกด้าน คือ มีคะแนนเต็มเท่ากับ 28 คะแนน และพบว่าคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของทุกสาขาวิชา มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งสิ้น โดยแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความกระตือรือร้นของทุกสาขาวิชา คือ การบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 23.2033, 22.5169 และ 22.7742 ตามลำดับ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.0266, 3.5181 และ 3.2102 ตามลำดับ ส่วนแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่นของทุกสาขาวิชา มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 16.7182, 16.5458 และ 16.7926 ตามลำดับ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.9036, 4.0633 และ 3.9450 ตามลำดับ

คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพทุกสาขาวิชา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.9036, 2.4094 และ 2.7892 ตามลำดับ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .4454, .3104 และ .4166 ตามลำดับ

ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงทุกสาขาวิชา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.9710, 2.7108 และ 2.7134 ตามลำดับ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .5046, .4154 และ .5167 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาการบัญชี มีแนวโน้มที่คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจทุกด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาอื่น ๆ (ยกเว้นด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านความมุ่งมั่น)

2. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน
คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	Y
X ₁	1.0000	.6071**	.3481**	.2945**	.3896**	.3340**	.3102**	.1748**	.2283**
X ₂		1.0000	.5452**	.4451**	.4417**	.3329**	.4454**	.1694**	.1784**
X ₃			1.0000	.4937**	.4278**	.2036**	.5152**	.1131*	.1364*
X ₄				1.0000	.4919**	.2814**	.4467**	.0993	.1425*
X ₅					1.00000	.4990**	.5543**	.0785	.1566**
X ₆						1.0000	.3686**	.2591**	.2838**
X ₇							1.0000	.0960	.1170*
X ₈								1.0000	.7269**
Y									1.0000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิชาการบัญชีมีค่าอยู่ระหว่าง .0785 ถึง .6071 โดยบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่นกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความกล้าแสดงตัว ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความกล้าเสี่ยงกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .1170 ถึง .7269 และมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ทุกค่า โดยคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสูงสุด ส่วนบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความกล้าเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงต่ำสุด

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเป็นเกณฑ์ บุคลิกภาพนักธุรกิจ 7 ด้าน และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นตัวพยากรณ์ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 6.

ตาราง 6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชีเป็นเกณฑ์

Source of Variation	df	SS	MS	F
Regression	3	42.3866	14.1289	120.5168**
Residual	303	35.5224	.1172	
Total	306	77.9090		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับตัวแปรที่ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ จึงคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ คำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน และคะแนนดิบ รวมทั้งสร้างสมการถดถอยพหุคูณ ดังแสดงในตาราง 7 ถึง ตาราง 8

ตาราง 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบุคลิกภาพนักธุรกิจ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี

ตัวพยากรณ์	R	R ²	F
X ₈	.7269	.5284	341.7842**
X ₈ , X ₁	.7342	.5390	177.7214**
X ₈ , X ₁ , X ₆	.7376	.5441	120.5168**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 ปรากฏว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ถูกเลือกเข้ามาก่อน คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ คือ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ คือ ด้านความกระตือรือร้น พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ คือ ด้านการพึ่งตนเองเข้าไปพบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แสดงว่า ตัวพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้นให้ผลน้อยมาก จึงไม่สมควรนำมาใช้เป็นตัวพยากรณ์ และเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ตัวอื่นๆ เข้าไปก็ให้ผลเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี และด้านความกระตือรือร้น จึงคำนวณหาค่าน้ำหนักความสำคัญของการพยากรณ์ และสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าน้ำหนักความสำคัญของการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี โดยวิธี Stepwise

ตัวพยากรณ์	β	b	SE _b
คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (X_0)	.6927	.7847	.0457
ด้านการมองโลกในแง่ดี (X_1)	.0814	.0134	.0068
ด้านความกระตือรือร้น (X_6)	.0772	.0129	.0070
a	.0962		
R	.7376		
R ²	.5441		
SE _{est}	.3424		
F	120.5168**		

** มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่ามีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี และด้านความกระตือรือร้น ส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชีมีค่าเท่ากับ .6927, .0814 และ .0772 ตามลำดับ โดยคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสูงสุด และบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความกระตือรือร้นส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงต่ำสุด

ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี และด้านความกระตือรือร้นมีค่าเท่ากับ .7376 โดยที่ตัวพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 54.41 มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ .3424

สมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สาขาวิชาการบัญชี เขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .6927(Z_8) + .0814(Z_1) + .0772(Z_6)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .0962 + .7847(X_8) + .0134(X_1) + .0129(X_6)$$

3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน
คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบนัยสำคัญ
ทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน
คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการตลาด

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	Y
X_1	1.0000	.5275**	.5039**	.3477**	.4985**	.3395**	.4258**	.2332**	.4182**
X_2		1.0000	.5922**	.4963**	.5316**	.3462**	.4454**	.0939	.3589**
X_3			1.0000	.3865**	.4125**	.2598**	.4070**	.0426	.3216**
X_4				1.0000	.5028**	.2840**	.4174**	.1210	.2925**
X_5					1.00000	.4748**	.5025**	.1765*	.3890**
X_6						1.0000	.3552**	.1749*	.3336**
X_7							1.0000	.1124	.3267**
X_8								1.0000	.5356**
Y									1.0000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน
และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิชาการตลาด มีค่าอยู่ระหว่าง .0426 ถึง .5922
โดยคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการพึ่งตนเอง และด้านความ

กระตือรือร้นมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความมุ่งมั่น ด้านความกล้าแสดงตัว และด้านความกล้าเสี่ยง มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .2925 ถึง .5356 และมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสูงสุด บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความกล้าแสดงตัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงต่ำสุด

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเป็นเกณฑ์ บุคลิกภาพนักธุรกิจ 7 ด้าน และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นตัวพยากรณ์ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาดเป็นเกณฑ์

Source of Variation	df	SS	MS	F
Regression	5	15.4324	3.0865	30.8401**
Residual	201	20.1161	.1001	
Total	206	35.5485		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาด มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับตัวแปรที่ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ จึงคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ คำนวณหาค่าสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน และคะแนนดิบ รวมทั้งสร้างสมการถดถอยพหุคูณ ดังแสดงในตาราง 11 ถึงตาราง 12

ตาราง 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบุคลิกภาพนักธุรกิจ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการตลาด

ตัวพยากรณ์	R	R ²	F
X ₈	.5357	.2869	82.4846**
X ₈ , X ₂	.6189	.3830	63.3193**
X ₈ , X ₂ , X ₁	.6402	.4099	46.9967**
X ₈ , X ₂ , X ₁ , X ₆	.6517	.4247	37.2869**
X ₈ , X ₂ , X ₁ , X ₆ , X ₃	.6589	.4341	30.8401**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 ปรากฏว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ถูกเลือกเข้ามาก่อน คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ คือ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ คือ ด้านการมองโลกในแง่ดี พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ คือ ด้านความกระตือรือร้น พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ คือ ด้านความมุ่งมั่น พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ คือ ด้านการพึ่งตนเองเข้าไปพบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าตัวพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้นให้ผลน้อยมาก จึงไม่สมควรนำมาใช้เป็นตัวพยากรณ์ และเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ตัวอื่น ๆ เข้าไปก็ให้ผลเช่นเดียวกันดังนั้น จึงสรุปได้ว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาด คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านความกระตือรือร้น ด้านความมุ่งมั่น และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จึงกำหนดหาค่าน้ำหนักความสำคัญของการพยากรณ์ และสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 คำนำนักความสำคัญของการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาด โดยวิธี Stepwise

ตัวพยากรณ์	β	b	SE _b
คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (X_8)	.4639	.6208	.0738
ด้านการมองโลกในแง่ดี (X_1)	.1374	.0177	.0087
ด้านความกระตือรือร้น (X_6)	.1305	.0154	.0069
ด้านความมุ่งมั่น (X_3)	.1257	.0128	.0070
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง (X_2)	.1233	.0157	.0090
a	-.0388		
R	.6589		
R ²	.4341		
SE _{est}	.3164		
F	30.8401**		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 พบว่ามีค่านักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านความกระตือรือร้น ด้านความมุ่งมั่น และด้านความเชื่อมั่นในตนเองส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาดมีค่าเท่ากับ .4639, .1374, .1305, .1257 และ .1233 ตามลำดับ โดยคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่สุด และบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความเชื่อมั่นในตนเองส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงต่ำสุด

ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านความกระตือรือร้น ด้านความมุ่งมั่น และด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีค่าเท่ากับ .6589 โดยที่ตัวพยากรณ์ทั้ง 5 ตัวสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 43.41 มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ .3164

สมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาดเขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .4639(Z_8) + .1374(Z_1) + .1305(Z_6) + .1257(Z_3) + .1233(Z_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = -.0388 + .6208(X_8) + .0177(X_1) + .0154(X_6) + .0128(X_3) + .0157(X_2)$$

4. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	Y
X ₁	1.0000	.5639**	.4230**	.3787**	.4488**	.3030**	.3404**	.2007**	.1980**
X ₂		1.0000	.5118**	.4031**	.4596**	.2578**	.4535**	.1739*	.2269**
X ₃			1.0000	.5425**	.4763**	.1704*	.5441**	.0675	.1761**
X ₄				1.0000	.5488**	.2518**	.5106**	.1271	.1707*
X ₅					1.00000	.3138**	.5026**	.0447	.0425
X ₆						1.0000	.2886**	.1759**	.1990**
X ₇							1.0000	-.0536	.0570
X ₈								1.0000	.7170**
Y									1.0000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีค่าอยู่ระหว่าง -.0536 ถึง .5639 โดยบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความเชื่อมั่นในตนเองกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่นกับด้านความกระตือรือร้น มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่น ด้านความกล้าแสดงตัว และด้านการพึ่งตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความกล้าเสี่ยงกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .0425 ถึง .7170 โดยคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสูงสุด ส่วนบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการพึ่งตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงต่ำสุด

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเป็นเกณฑ์ บุคลิกภาพนักธุรกิจ 7 ด้าน และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นตัวพยากรณ์ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจเป็นเกณฑ์

Source of Variation	df	SS	MS	F
Regression	2	30.5883	15.2941	120.8817**
Residual	214	27.0756	.1265	
Total	216	57.6639		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับตัวแปรที่ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ จึงคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ คำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน และคะแนนดิบ รวมทั้งสร้างสมการถดถอยพหุคูณ ดังแสดงในตาราง 15 ถึงตาราง 16

ตาราง 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบุคลิกภาพนักธุรกิจ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ตัวพยากรณ์	R	R ²	F
X ₈	.7170	.5141	227.4394**
X ₈ , X ₃	.7283	.5305	120.8817**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 ปรากฏว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ถูกเลือกเข้ามาก่อน คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ คือ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่น พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ คือ ด้านการพึ่งตนเอง เข้าไปพบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าตัวพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้นให้ผลน้อยมาก จึงไม่สมควรนำมาใช้เป็นตัวพยากรณ์ และเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ตัวอื่นๆ เข้าไปก็ให้ผลเช่นเดียวกัน ดังนั้นสรุปได้ว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คือคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่น จึงคำนวณหาค่าน้ำหนักความสำคัญของการพยากรณ์ และสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 ค่าน้ำหนักความสำคัญของการพยากรณ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยวิธี Stepwise

ตัวพยากรณ์	β	b	SE _b
คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (X ₈)	.7083	.8784	.0582
ด้านความมุ่งมั่น (X ₃)	.1284	.0168	.0061
a	-.0189		
R	.7283		
R ²	.5305		
SE _{est}	.3557		
F	120.8817**		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 พบว่ามีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่นส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีค่าเท่ากับ .7083 และ .1284 ตามลำดับ โดยคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่สุด และบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่นส่งผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงต่ำสุด

ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่นกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีค่าเท่ากับ .7283 โดยที่ตัวพยากรณ์ทั้ง 2 ตัวสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 53.05 มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ .3557

สมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .7083(Z_8) + .1284(Z_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = -.0189 + .8784(X_8) + .0168(X_3)$$

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยประสงค์จะศึกษาการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร จากบุคลิกภาพนักธุรกิจ และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ แยกตามสาขาวิชา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สายวิชาบริหารธุรกิจ 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 731 คน ซึ่งได้มา โดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ ชนิดข้อความ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ช่วงคะแนน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวัน เวลาในการสอบ
2. ขออนุญาตทางโรงเรียน เพื่อคัดลอกคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และคะแนนเฉลี่ยสะสมรวมทุกวิชาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของกลุ่มตัวอย่าง
3. จัดเตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าสอบ วางแผนดำเนินการสอบ
4. ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการสอบ และอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มต้นทำแบบทดสอบ
5. ดำเนินการสอบ และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ และทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ทาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
2. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจำแนกตามสาขาวิชา

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานจากคะแนนแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจของทุกสาขาวิชา มีคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความกระตือรือร้นสูงสุด และมีบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่นมีค่าต่ำสุด นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาการบัญชี มีแนวโน้มที่คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจทุกด้านคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาอื่น ๆ (ยกเว้นด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านความมุ่งมั่น)

2. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี พบว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (X_8) บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี (X_1) และด้านความกระตือรือร้น (X_6) มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 54.41 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ .3424 มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .7376 สมการพยากรณ์ เขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .6927(Z_8) + .0814(Z_1) + .0772(Z_6)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .0962 + .7847(X_8) + .0134(X_1) + .0129(X_6)$$

3. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาด พบว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (X_8) บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี (X_1) ด้านความกระตือรือร้น (X_6) ด้านความมุ่งมั่น (X_3) และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง (X_2) มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 43.41 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ .3164 มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .6589 เขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .4639(Z_8) + .1374(Z_1) + .1305(Z_6) + .1257(Z_3) + .1233(Z_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = -.0388 + .6208(X_8) + .0177(X_1) + .0154(X_6) + .0128(X_3) + .0157(X_2)$$

4. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ พบว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (X_8) และบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่น (X_3) มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 53.05 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ .3557 มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .7283 เขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .7083(Z_8) + .1284(Z_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = -.0189 + .8784(X_8) + .0168(X_3)$$

อภิปรายผล

1. จากค่าสถิติพื้นฐาน ปรากฏว่าได้คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจแต่ละด้านมีค่าสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่มีบุคลิกภาพนักธุรกิจ ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ทำการศึกษาอยู่ในสายวิชาบริหารธุรกิจ โดยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายบริหารธุรกิจ มีความมุ่งเน้นให้ผู้ศึกษาพัฒนาความรู้และนำความรู้ความชำนาญที่ได้รับไปประกอบกิจการของตนเอง และประกอบสัมมาอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536:1-11)

2. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแต่ละสาขาวิชา โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise Multiple Regression Analysis ปรากฏว่าตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแต่ละสาขาวิชาดังนี้ คือ

สาขาวิชาการบัญชี พบว่าตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 3 ตัว คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี และด้านความกระตือรือร้น ตัวพยากรณ์ทั้ง 3 สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 54.41 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .7376 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สาขาวิชาการตลาด พบว่าตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 5 ตัว คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านความกระตือรือร้น ด้านความมุ่งมั่น และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ตัวพยากรณ์ทั้ง 5 สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 43.41 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .6589 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ พบว่าตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 2 ตัว คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่น ตัวพยากรณ์ทั้ง 2 สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 53.05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .7283 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิจัย ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นตัวยุทธศาสตร์ที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้อย่างมีนัยสำคัญในทุกสาขาวิชา ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในแต่ละสาขาวิชาเป็นพื้นฐานของหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบลูม และแฟรงค์ ที่พบว่าเกรดเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษามีความสัมพันธ์กันสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับวิทยาลัย (Bloom and Frank, 1961:8-9) และผลการวิจัยของสุมา สุทธิวาทนฤพุฒิ (2522:57) ที่พบว่าพื้นฐานความรู้เดิม คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ

สำหรับตัวยุทธศาสตร์ด้านบุคลิกภาพนักธุรกิจนั้น ปรากฏว่าตัวยุทธศาสตร์ที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแต่ละสาขามีดังนี้ สาขาวิชาการบัญชี ตัวยุทธศาสตร์ที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านการมองโลกในแง่ดี และด้านความกระตือรือร้น สาขาวิชาการตลาด ตัวยุทธศาสตร์ที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านความกระตือรือร้น ด้านความมุ่งมั่น และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ตัวยุทธศาสตร์ที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านความมุ่งมั่น ผลการวิจัยของทุกสาขาวิชาสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของคิมเมล (Kimmel, 1965:5765-5764) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของนิสิตฝึกสอนกับความสำเร็จในการสอน ผลปรากฏว่าองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความสำเร็จในการสอน และสอดคล้องผลการวิจัยของรัสเซล (Russell, 1971:137) ที่พบว่าองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการถือตนเป็นใหญ่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรพิน หงวนศิริ (2533:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบุคลิกภาพนักวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่าความเชื่อมั่นในตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละวิชา

จากผลการวิจัยปรากฏว่าตัวยุทธศาสตร์บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี และด้านความกระตือรือร้นเป็นตัวยุทธศาสตร์ของสาขาวิชาการบัญชีและสาขาวิชาการตลาด ตัวยุทธศาสตร์บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่นเป็นตัวยุทธศาสตร์ของสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจและสาขาวิชาการตลาด นั่นคือ ตัวยุทธศาสตร์บุคลิกภาพนักธุรกิจที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของสาขาวิชาการบัญชี และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาการตลาด นั่นเป็นเพราะว่านักศึกษาทุกสาขาวิชาเมื่อจบการศึกษาจะไปประกอบอาชีพที่มีสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน คือ ประกอบอาชีพทางด้านสายบริหารธุรกิจ มีโอกาสพบปะผู้คนเสมอ และความมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกสาขาวิชาสามารถติดต่อประสานงาน สามารถรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และติดตามประเมินผลงาน เพื่อเสนอหัวหน้างาน หรือผู้บริหาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536:12)

สำหรับบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความกล้าแสดงตัว ด้านการพึ่งตนเอง และด้านความกล้าเสี่ยง ซึ่งคาดว่าจะเป็นตัวพยากรณ์ที่มีความสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงทุกสาขาวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย แต่กลับไม่ปรากฏเช่นนี้ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษาเป็นนักศึกษาหญิงถึง 90 เปอร์เซ็นต์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ

วันเพ็ญ อายุการ (2512:102) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงตัว เก็บตัว การยอมรับตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักเรียนชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่านักเรียนหญิงจึงเป็นข้อสังเกตสำหรับการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แนวความคิดสำหรับการศึกษาและวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ในการสอบคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ควรใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ 4 ด้าน คือ ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความมุ่งมั่น และด้านความกระตือรือร้น

ถ้าผู้สมัครสอบมีคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี และด้านความกระตือรือร้นสูง ก็ควรคัดเลือกให้เข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาการบัญชี

ถ้าผู้สมัครสอบมีคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความมุ่งมั่น และด้านความกระตือรือร้นสูง ก็ควรคัดเลือกให้เข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาการตลาด

ถ้าผู้สมัครสอบมีคะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่นสูง ก็ควรคัดเลือกให้เข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2. ในการสอบคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ควรมีการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินผลการคัดเลือกด้วย

3. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจวัดหลายคุณลักษณะ การนำแบบทดสอบไปใช้ควรผสมคุณลักษณะต่าง ๆ คละกันเป็นฉบับเดียว ไม่ควรแยกเป็นแต่ละคุณลักษณะ เพราะผู้รับการทดสอบจะพิจารณาใช้เหตุผลตัดสินใจเฉพาะข้อคำถามต้น ๆ เท่านั้น ข้อคำถามต่อ ๆ ไป ก็จะตอบคล้าย ๆ ข้อคำถามตอนต้น โดยไม่ใช้เหตุผลในการพิจารณาตัดสินใจ ทำให้วัดได้ไม่ตรงวัตถุประสงค์

4. ควรสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้เป็นตัวเกณฑ์เป็นการลดความคลาดเคลื่อนอันเนื่องมาจากมาตรฐานการให้เกรดเฉลี่ยของสถานศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. ควรได้มีการวิจัยในทำนองเดียวกัน โดยทำการศึกษากับกลุ่มประชากรอื่น ๆ ซึ่งเป็นนักศึกษาที่อยู่ในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับปริญญาตรี เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพนักธุรกิจให้กับนักศึกษาในระดับชั้นดังกล่าว

6. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ประกอบกับบุคลิกภาพนักธุรกิจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อจะได้ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน. "ผลการวิจัยวิกฤติอุดมศึกษาไทยและทางออก," ประชาคมวิจัย. 11:18-20; มกราคม 2540.
- กันยา สุวรรณแสง. การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ:บำรุงสาส์, 2533. ก.
- _____. การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ:บำรุงสาส์, 2533. ข.
- กัลยา สุวรรณรอด. การวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- เกียรติศักดิ์ ส่องแสง. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบุคลิกภาพด้านการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, สำนักงาน. โครงการวิจัยผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รายงานการวิจัยการสังเคราะห์กรณีศึกษาผู้ประกอบการอาชีพในภาคพัฒนกรรมและบริการ. ม.ป.ท., 2532.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ:สรรพผลการพิมพ์, ม.ป.ป.
- จรัสศักดิ์ บุญฤทธิ์. การวิเคราะห์องค์ประกอบความสนใจ ตามหลักพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- จิตริยา ไชยศรีพรหม. ลักษณะบุคลิกภาพการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (ม.1-ม.6) ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- จุฑา บุรีภักดี. การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ:สมเจตน์การพิมพ์, 2533.
- จวีร์ดีน นันทยทวิกุล. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- เจนวิทย์ ครองตน. ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนและเกรดเฉลี่ยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ชิน ไสภณพานิช. 2453-2531. พิมพ์ครั้งที่ 2. ม.ป.ท. 2531.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ:ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- เชิดศักดิ์ ไชวาสันธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ:สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- ดนัย เทียมพุ่ม. นักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพฯ:ไอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์, 2530.

- _____ . 110 ไอดีจาก 80 ผู้บริหารชั้นนำของเมืองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:ดอกหญ้า, 2536.
- ตามพ์ สุขสวนนท์. การวิเคราะห์องค์ประกอบแบบทดสอบทักษะภาษาเดบออล. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- เดช กาญจนางกูร. "บทบาทในทางเศรษฐกิจของเยาวชนชนบทจังหวัดเชียงใหม่," วารสารเศรษฐศาสตร์. 1 (1):84-88; กรกฎาคม-กันยายน 2539.
- เดโช สวนานนท์. "บุคลิกภาพความสำเร็จในการทำงาน" วิทยาสาร. 22-23; ตุลาคม 2523.
- ดุษย์ ชุมสาย. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช, 2508.
- ทวี ท่อแก้ว และอภรณ์ สันภิบาล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ:ไอดีเอ็นเอสโตร์, 2517.
- ธีรบุษย์ โมลิสกุลมงคล. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นนักธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนครนายก. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- นวลละออ สุภาผล. การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- นัสดา นาศรีเจริญสุข. การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นนักอ่านที่ดีของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- นามิซิมะ อิเดยูกิ. "เปิดตัวธุรกิจ," มีเดีย. 7 (85):100-103; พฤษภาคม 2534.
- นิภา นิธยานน. การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. กรุงเทพฯ:ไอ.เอส.พรินต์ติ้ง เฮาส์ การพิมพ์, 2530.
- บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ. "บุคลิกภาพแห่งบุคคล," วิจัย 81. (1):41-53; พฤษภาคม 2524.
- บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (เล่ม 1 และ 2). มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.
- บุญลือ ทองอยู่. "บุคลิกภาพแห่งบุคคล," มิตรครู. 20 (15):13-14; สิงหาคม 2521.
- ประชา ผ่องใส. การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. ลักษณะบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2517. อัดสำเนา.
- ไพบุลย์ ดำรงชัยธรรม. "ความสำเร็จชื่อแกรมมี่," แพรว. 11 (246):161-169; 25 พฤศจิกายน 2532.
- ไพบุลย์ สำราญภูมิ. ผู้จัดการขาย. กรุงเทพฯ:สามเกลอ, 2529.
- ไพสิน ผ่องใส. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ภัทรา นิคมานนท์. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้เกี่ยวกับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2517. อัดสำเนา.
- เย็นใจ เลหาวิช. "การวิจัยเพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเอง," ในวันสถาปนากระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี. กรุงเทพฯ:กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและพลังงาน, 2539.

- รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. การวัดทัศนคติศึกษา. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา, 2533.
- รสรินทร์ ฉายแก้ว. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ แบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ เขตกรุงเทพฯ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ:อักษรเจริญทัศน์, 2524.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2521.
- _____. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:ศึกษาพรจำกัด, 2531.
- _____. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- ลือชัย ชื่นอ้อม. การวิเคราะห์องค์ประกอบความสามารถด้านเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- แสง, เจ ดับบลิว. คุณก็เป็นได้นักขายชั้นยอด. แปลและเรียบเรียงโดย เริงศักดิ์ ปานเจริญ. กรุงเทพฯ:ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2531.
- วรัญญา เสถิกุล. การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- วัชรวิ ทรัพย์มี. "บุคลิกภาพของครูแนะแนวที่พึงปรารถนาจากการจัดลำดับของนักเรียน," วารสารแนะแนว. 57:42-48; มิถุนายน-กรกฎาคม 2521.
- วัญญา วิชาลาภรณ์. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2522. อัดสำเนา.
- วันเพ็ญ อายุกกร. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพเก็บตัว แสดงตัวถึงการยอมรับตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดราชบุรี. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2512. อัดสำเนา.
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม. เทคนิคการรักษาโรคประสาทด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: เขียวบุ๊คพับลิเชอร์, 2528.
- วัลลภ สุระกำพลธ. "แนวคิดบางประการในงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี," ประชาคมวิจัย. 11 (1):12-14; พฤศจิกายน 2539.
- วิมลพร พันธมนตรี. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญตามรูปแบบของกอร์ดอน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- เวลเลอร์ เวลเบอร์. จิตวิทยายอดนักขาย. แปลโดย เฉลิมพงษ์ จิระรัตน์. ม.ป.ท., 2526.
- เวียร์ว อี วอลเตอร์. คุณก็เป็นยอดนักขายชั้นยอด. แปลโดย เริงศักดิ์ ปานเจริญ. กรุงเทพฯ:ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2531.
- ศรีระพร จันทโนทก. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. รู้เรา รู้เขา. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2531.

- ศลักษณ์ ทรรพนันท์. "ยูเนสโก-อีกด้านหนึ่งของเหรียญ," วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา
สหประชาชาติ. 28 (3):34-39; กรกฎาคม-กันยายน 2539.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 109 ตอนที่
71. กรุงเทพฯ:ม.ป.ท., 2535.
- _____. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2536) สายวิชาบริหารธุรกิจ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ม.ป.ท., 2536.
- สถิต วงศ์สวรรค์. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ:พระพินา, 2523.
- สมกิจ กิจพูนวงศ์. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพชีวิตครูสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์. "การพัฒนาคณะทำงาน," มนุษยศาสตร์-ปริทรรศน์. 12 (1):37-41; 2533.
- สมคิด พรหมจ้อย. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านการอ่อนไหวไปตามอารมณ์กับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2526. อัดสำเนา.
- สมชอบ ไชยเวช. "การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม," วารสาร
การศึกษาแห่งชาติ. 29 (6):58-70; สิงหาคม-กันยายน 2538.
- ส. วาสนา ประวาลพฤกษ์. เอกสารประกอบการเรียนวิชาวัดผล 522 การวิเคราะห์องค์ประกอบ. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- สำอางค์ งามวิชา. การส่งเสริมการขาย. กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์, 2525.
- สิริ เปรมจิต. ชีวิตและผลงานเศรษฐกิจเมืองไทยและเศรษฐกิจนานาชาติ. กรุงเทพฯ:รวมสาส์น, 2505.
- สื่อธุรกิจ. นันทวรรณกับวันครบรอบ 37 ปีของ สกส. 31-33; 14 กุมภาพันธ์ 2539.
- สุจิตรา เหลืองรังสรรค์. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ:วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- สุชา จันทรเอม. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- สุปริดา ประศาสน์วินิจชัย. การจัดการขาย. ม.ป.ท., ป.ป.ป.
- สุภาพร เลาสถิตย์. การวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ใน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สุมา สุทธิวาหนฤพณ. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัย
เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
อัดสำเนา.
- สุริยะ เจียมประชากร. "การพัฒนาแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนพิเศษการ," วารสารการวิจัย
อาชีวศึกษา เอกสารวิชาการกรมอาชีวศึกษา. 4 (5):31-32; พฤษภาคม 2535.
- สุพร เข้มเอง. ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนธุรกิจศึกษาของ
บทเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- เสริม ทศศรี. การวิเคราะห์องค์ประกอบความสามารถทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

- โสภา ชูพิกุลชัย. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- โสมสกา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. "การถ่ายทอดเทคโนโลยีกับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย," สุทธิปริทัศน์. 5 (13):33-36; มิถุนายน-กันยายน 2533.
- อนงค์ พรหมจักร. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดขอนแก่น. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- อรพิน หงวนศิริ. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบุคลิกภาพนักวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- อัจฉรา ลักขณาสนัด. การวิเคราะห์องค์ประกอบของความสามัคคีในนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- อารีรัตน์ อุสาหวิวิกิจ. เอกสารหมายเลข 3 คุณสมบัติของบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- อุทุมพร จามรมาน. "การศึกษาเกี่ยวกับการเป็นนิกรของเมืองไทย," สุโขทัยธรรมาธิราช. 6(3):13-25; กันยายน-ธันวาคม 2536.
- _____. วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- อุไร สิงห์โต. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแบบแสดงตัว กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2521. อัดสำเนา.
- เอนกกุล กริแสง. จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. พิษณุโลก:ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2521.
- Allport, G.W. Pattern and Growth in Personality. New York: Holt Rinehart and Winston. Inc., 1961.
- Anastasi, Anne. Personality Development. New York: McGraw-hill Book Company, 1968. A.
- _____. Psychological Testing. New York: MacMillan, 1968. B.
- Bingham, Walter van Dyke. Aptitude and Aptitude Testing. New York: Harper & Brothers, 1937.
- Bloom, benjamis S. and Frank R. Peters. The use of Academic Prediction Scales for Counseling and Selection College Entrants, New York: The Free Press of Glencae, Inc, 1961.
- Cattell, Raymond B. Handbook for the Sixteen Personality Factor Questionnaire. Illionois: Institution for Personality and Ability Testing, 1957.
- _____. Personality and Motivation: Structure and Measurment. New York: Hareourt, Brace, World, 1970.
- Davis, Brenda Kelley. "Academic Achievement of Secretarial Science Atudents At. The Junior College Level (Carcer, Transfer Program, HAGPA, College GPA, SAT)," Dissertation Abstracts International. 90:1661; 1986.
- Elle, Martin Joseph. "Prediction of the Academic Success of freshmen at Southern Oregon College," Dissertation Abstracts. 27:2875-2876; March, 1967.
- Epstein, J. L., and McPartland, J.M. "The concept and measurement of the quality of school life," American Educational Research Journal. 13:15-30; 1976.

- Flaherty, M.R. and Eileen Reutzel. "Personality Traits of High and Low Achievers in College," The Journal of Educational Research. 58(9):409-410; May-June, 1965.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York: McGraw-Hill, 1973.
- Gordon, Leonard V. Manual (of) Gordon Personal Profile. New York:Test Department of Harcourt, Brace & World, 1963.
- Guilford, J.P. Personality. New York:McGraw-Hill Book Co., 1959.
- Guthrie Edwin Ray. Psychology a First Course in Human Behavior. New York:Harper, 1944.
- Harrison. "A Cross Cultural Study of Achievement Motivation," Journal of Applied Psychology. 48(3): 191-996; June, 1964.
- Hillgard E.R. Introduction to Psychology. New York:Harcourt Brace & World Inc., 1967.
- Holland, John L. The Psychology of Vocation Choice:A Theory of Personality Types and Model Environments. Mass: Blaisdell Publishing Co., Inc., 1966.
- Kerlinger, Fred N. and Elazar J. Pedhazur. Multiple Regression in Behavior Research. New York:Holt Rinehart and winston, Inc., 1973.
- Kimmel, P.B. "Characteristics of Student Teachers as Correlates of Success in Student Teaching," Dissertation Abstracts international. 10:5765-5766; April, 1965.
- Kleinmuntz, Benjamin. Personality Measurement, An Introduction. Illinois:Dorsey Press, 1967.
- Leaver, Thomas Eugene. "The Prediction of Academic Achievement of Freshman Business Students at Saint Joseph's College," Dissertation Abstracts. 24:1429; September, 1965.
- Lewis, Harry Jackson. "The Relationship between Aptitudes Success in Vocational and Education Pursuits," Dissertation Abstracts. 27:2890-A; March, 1967.
- McCannell, J.V. Understanding Human Behavior. New York:Holt, Rinehart and winston, Inc., 1974.
- Mischel, Watter. Introduction to Personality. 2nd ed. New York:Holt Rinehart and Winston, 1967.
- Munn, Narman L., Fernald L. Dodge and Fernald Peter S. Introduction to Psychology to Psychology. 2nd ed. Boston:Haughton Mifflin Compay, 1966.
- Myers, Maurice. "A Comparison of Differential Aptitude Test Patterns of Junior College Students in Five Semi-Professional Fields," Dissertation Abstracts. 19:3218; June, 1959.
- Noll, Victor H. Introduction to Educational Mesurement. Boston:Houghton Mifflin Company. 1957.
- Pervin, Lawrence A. Personality Theory and Research. 5th ed. John Wiley Sons, 1989.
- Phyllis, F.G.H. "A Comparison of Selected Personality Traits of Student Teachers SupervisiOs Supervising Teachers," Dissertation Abstracts International. 25:5764-A; 1965.
- Randle, C.W. "How to Ideable Executive," Harvard Business Revicw. 34 (3):1956.
- Rice, Victor. "An Appraisal of the Predictive Value of Patterns of Subset Scores in Achievement Test Batteries," Dissertation Abstracts. 28:1267; October, 1967.
- Ridding, L.W. "An Investigation of Personality Measure Associatyed with Over and Under Achievement in English and Arithmetic," The British Journal of Educational Psychology. 37:397-398; November, 1967.

- Russell, G.W., "The Personality of Zambian Student Teachers in Relation to Their Social Behavior and Teaching Ability," Teacher Education in Countries. 12:137-143; 1971.
- Samuel, William. Personality Searching for Sources of Human Behavior. New York: McGraw - Hill, 1981.
- Savage, R.D. "Personality Factor and Academic Attainment in Junior School Children," The British Journal of Education Psychology. 39:543; February, 1968.
- Stinson, Pairs J. "Sex Differences Among High School Seniors," Journal of Educational Research. 53:103-104; November, 1959.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผลการวิเคราะห์ข้อคำถาม จากการทดสอบครั้งที่ 1

ตาราง 17 อำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ

ข้อ	t-test	ข้อ	t-test	ข้อ	t-test	ข้อ	t-test
1	2.7690**	33	1.2130	65	2.5200**	97	4.8920**
2	2.5650**	34	3.3330**	66	3.0370**	98	.2920
3	3.5600**	35	0.1290	67	4.0310**	99	4.5670**
4	5.5590**	36	4.1980**	68	2.8880**	100	2.8830**
5	3.4590**	37	2.2070*	69	4.6360**	101	1.4580
6	7.6550**	38	3.6640**	70	6.1310**	102	3.6030**
7	4.9810**	39	1.7250	71	3.5810**	103	1.6390
8	4.6830**	40	3.0900**	72	5.1170**	104	1.4340
9	4.1950**	41	1.3690	73	.8140	105	2.0380*
10	4.3070**	42	4.726**	74	5.3830**	106	3.5180**
11	6.5210**	43	4.3950**	75	5.4400**	107	3.8480**
12	2.7540**	44	4.4450**	76	1.0940	108	3.3440**
13	1.4250	45	5.7700**	77	5.1480**	109	2.4160*
14	3.2920**	46	3.2340**	78	3.0750**	110	2.4730*
15	6.9060**	47	3.0080**	79	3.7970**	111	3.5790**
16	3.7570**	48	.8760	80	3.5930**	112	6.4990**
17	3.9750**	49	2.7420**	81	2.8930**	113	.5820
18	6.4880**	50	5.8560**	82	4.5960**	114	7.3560**
19	2.7860**	51	3.3500**	83	6.2710**	115	6.3700**
20	1.3920	52	2.0800*	84	1.8250	116	3.4550**
21	5.4760**	53	1.6670	85	3.5160**	117	4.8060**
22	5.9470**	54	1.1670	86	.3300	118	5.3110**
23	4.3930**	55	1.8610	87	7.5590**	119	3.6290**
24	4.0010**	56	7.2190**	88	3.6490**	120	5.7680**
25	6.5620**	57	1.0480	89	5.6010**	121	5.3470**
26	6.9870**	58	4.2720**	90	5.9710**	122	5.8060**
27	3.4900**	59	3.6290**	91	6.8040**	123	6.6820**
28	3.4640**	60	3.1860**	92	.4280	124	6.5540**
29	2.9600**	61	3.1990**	93	.5490	125	2.9740**
30	4.4100**	62	6.7030**	94	.3890	126	4.4800**
31	6.8020**	63	4.3560**	95	3.1230**		
32	4.2050**	64	7.0580**	96	.2530		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบ จากการทดสอบครั้งที่ 2

ตาราง 18 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่หมุนแบบอโรทอนอล ของคุณลักษณะ (Trait) บุคลิกภาพ
นักธุรกิจด้านที่ 1 ถึง 7

คุณลักษณะบุคลิกภาพนักธุรกิจ	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปร (ข้อคำถาม)
ด้านที่ 1	.5601 - .6693	10, 11, 13, 14, 15, 16, 17
ด้านที่ 2	.5496 - .6647	3, 4, 5, 7, 11, 12, 13
ด้านที่ 3	.3433 - .6565	1, 2, 5, 6, 8, 10, 12
ด้านที่ 4	.5237 - .6683	1, 2, 11, 12, 14, 15, 16
ด้านที่ 5	.5233 - .7207	7, 8, 10, 11, 12, 13, 14
ด้านที่ 6	.5142 - .7265	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
ด้านที่ 7	.6494 - .7335	4, 7, 10, 11, 13, 14, 15

ตาราง 19 จำนวนองค์ประกอบ ค่าความร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมในแต่ละองค์ประกอบ

ตัวแปร	องค์ประกอบ	ค่าความร่วมกัน	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	1	.6012	10.4679	21.4	21.4
2	2	.5034	3.2214	6.6	27.9
3	3	.5316	2.4352	5.0	32.9
4	4	.5040	1.7002	3.5	36.4
5	5	.4974	1.5098	3.1	39.5
6	6	.5221	1.3481	2.8	42.2
7	7	.4543	1.2712	2.6	44.8
8	8	.6143	1.2171	2.5	47.3
9	9	.5690	1.1095	2.3	49.6
10	10	.4648	1.0487	2.1	51.7
11	11	.5434	1.0449	2.1	53.8
12		.5643			
13		.5259			
14		.4964			
15		.5145			
16		.5914			
17		.6265			
18		.4921			
19		.5779			
20		.5274			
21		.4038			
22		.5181			
23		.5931			
24		.5374			
25		.5220			
26		.5146			
27		.5125			
28		.4330			
29		.6440			
30		.5798			
31		.6187			

ตาราง 19 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ	ค่าความร่วมกัน	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวน	ร้อยละของ ความแปรปรวนสะสม
32		.5985			
33		.4983			
34		.5143			
35		.3674			
36		.5905			
37		.5378			
38		.4746			
39		.5502			
40		.5217			
41		.5468			
42		.4548			
43		.7130			
44		.6250			
45		.5626			
46		.5622			
47		.5622			
48		.5482			
49		.5474			

ตาราง 20 น้ำหนักองค์ประกอบที่หมุนแกนแบบอโรทอนอล

ตัวแปร	องค์ประกอบ										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	.0950	-.0589	.6259	.2238	.1582	.2645	-.1424	.0591	-.0642	.0960	.1216
2	.0194	.1650	.5819	.1214	.1884	.1809	-.0809	.0643	.1815	-.0889	-.0525
3	.2388	.0293	.6429	.1016	-.0206	.1391	.1124	-.1124	-.0322	-.0054	.0632
4	.1304	.1307	.5596	.0884	.0858	.1463	-.0500	-.0041	.2500	.0109	-.2347
5	.0222	.1123	.4448	.0203	.1178	.1600	.1002	.0255	.4610	.0058	-.1528
6	.0982	.0518	.6473	.0030	.0075	.1063	.1549	.1692	-.1395	.0256	.0824
7	-.0298	.0496	.5966	-.0599	.1255	.0152	.1684	.0923	.1670	.0841	.0600
8	.1166	.1413	.2944	.3546	.2100	.4851	-.2095	-.1251	.1692	.0241	.0121
9	.0697	.0293	.1098	.1350	.3387	.5661	.1724	-.0834	.2411	.0127	.0539
10	.0259	.1901	.2129	.2235	.0683	.5316	.1398	.0656	.1465	.0098	-.0031
11	.0613	.2057	.3598	.0690	-.0270	.5572	.0688	.1779	-.1231	-.0065	.0162
12	.0428	.0985	.1794	.0400	.0660	.4879	.4578	-.0383	.1763	.1761	-.0597
13	.1731	.0984	.0785	.0124	.1041	.6723	-.0443	.0955	.0507	-.0035	.0589
14	.0530	.1320	.2533	.1182	.1127	.5065	.2439	.1222	-.2001	-.0467	.1102
15	.1335	.1197	.1373	.2855	.0497	.1227	.4185	.2186	.3717	-.0499	-.0295
16	.0523	.0223	.0104	.1529	.2832	.2152	.6361	.0325	.1436	-.1086	-.0066
17	.1429	.0960	.0905	.2320	.0560	.0749	.0944	.0740	.6857	.0807	.1862
18	-.0649	-.2834	.0860	.2417	.2839	.0915	.4665	-.1563	-.0146	-.1024	.0015
19	.2085	.0328	.0506	.1431	.0309	.2086	-.0339	.2379	.0900	.0848	.6267
20	.0558	.0993	.1677	.0610	-.0440	.1123	-.0273	.6565	.0797	-.0365	.1692
21	-.0709	.2399	.1682	.1684	.1766	-.1268	.3153	-.1656	-.0507	-.2530	.2094
22	.1142	.1498	.1487	.6013	.0865	.1830	.0879	.1989	.0062	.1019	.0154
23	.0072	.2286	.0260	.7094	.0947	.0035	.0754	-.0769	.1040	.0577	.0461
24	-.0129	.3118	.1033	.4373	.1747	.1750	.3670	.0304	-.0251	.0859	-.1827
25	.0316	.2378	.0857	.5512	.0795	.2388	.0836	-.2257	.1643	-.0371	.0613
26	.0016	.1295	.1278	.5597	.1018	-.0130	.3904	-.0376	-.0423	.0255	.0377
27	.0415	.3424	.0377	.3769	.2838	-.0977	.3896	.0516	-.0003	.0719	.0198
28	.0617	.0202	-.0204	.5524	.0257	.1685	.0400	.2509	.1264	-.0430	.1087
29	.0289	.7177	.0571	.1100	.2233	.1812	.0995	-.0524	.0665	-.0917	.0672
30	.1482	.6696	.1059	.1838	.1209	.1037	.0549	.1052	.1276	.0049	-.0935
31	.0945	.6513	.0256	.2247	.2388	.1965	.1566	-.0167	-.1171	-.0159	.0025
32	.2443	.5942	.1160	.1846	.0812	.1752	.0472	.1004	.0765	.0801	-.2763
33	.2601	.4087	.2183	.1723	.0449	.0496	.0901	.2927	.1508	.2121	.1425
34	.0804	.5905	.0264	.1210	.0721	.0127	.0151	.0705	.0745	-.0161	.3571
35	.2257	.3041	.1209	.0368	.1621	.1510	.0560	.2931	-.0452	.2606	-.0011
36	.7274	.0078	.1221	-.0054	.1455	.0637	.0069	.0532	.0250	.1163	.0644
37	.6713	-.0283	.0591	.0639	.0953	.0960	.0424	.1347	-.0246	.1702	.1046

ตาราง 20 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
38	.6309	.1667	.1196	-.0412	.1145	.0643	-.0077	.0519	.0884	.0570	.0414
39	.6758	.1936	.0532	.1453	-.0889	.0826	-.0018	-.0993	-.0459	.0074	-.0726
40	.6170	.0169	-.0319	.0313	.0706	.1687	.1353	.2521	.0484	.0474	-.1373
41	.5947	.1176	.0598	-.0050	.1568	.0025	.0261	-.0568	.0628	-.1667	.3397
42	.5882	.0627	.0618	.0153	-.0613	-.0698	-.1054	-.1289	.0832	-.2399	-.0053
43	.0387	.0109	.0695	.07787	.0441	-.0104	-.0761	-.0447	.0581	.8283	.0326
44	-.0249	.0559	.0682	.4361	.4218	-.0443	-.0843	.3818	.0204	-.2320	-.1986
45	.0833	.2600	.0784	.1196	.6101	.1174	.2154	.1685	.0442	.0125	-.0682
46	-.0245	.3215	.1170	.0935	.5968	.0190	.1834	-.0712	.1280	.0684	.1398
47	.2088	.0760	.1008	.1248	.6135	.2522	.0454	-.1250	-.0163	.1604	.0589
48	.2137	.3121	.1995	.0081	.5594	.0794	-.0218	-.0140	.0124	.2084	-.0029
49	.0784	.0522	.0806	.1197	.6353	.1335	.2224	.0734	.0356	-.2004	.0017

ตาราง 21 ชื่อองค์ประกอบ และค่าน้ำหนักตัวประกอบในแต่ละองค์ประกอบภายหลังจากหาค่าเฉลี่ย

องค์ประกอบ	ชื่อองค์ประกอบ	ตัวแปร	ข้อคำถาม	น้ำหนัก ตัวประกอบ	
1	การมองโลกในแง่ดี	36	ข้าพเจ้ารับฟังข้อโต้แย้งจากเพื่อนจนกระทั่งเพื่อนพูดจบ	.7274	
		39	ข้าพเจ้ายอมรับวิรุจน์ใจลูกค้าเข้าร้านของเพื่อน	.6758	
		37	ข้าพเจ้ายอมรับฟังคำวิจารณ์ และนำมาพิจารณา	.6713	
		38	ข้าพเจ้ายอมรับกับกลยุทธ์วิรุจน์ใจลูกค้าของคนอื่นเท่า ๆ กับ กลยุทธ์ของตนเอง	.6309	
		40	เมื่อคนอื่นทำให้ข้าพเจ้าเสียหายโดยไม่ตั้งใจ ข้าพเจ้ายินดีให้อภัย	.6170	
		41	เมื่อมีผู้แสดงความคิดเห็นที่ขัดกับความคิดของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะอดทนรับฟังความคิดเห็นนั้นจนจบก่อนโต้แย้ง	.5947	
		42	เพื่อนของข้าพเจ้าส่วนใหญ่ไว้วางใจได้	.5882	
		ค่าไอเกน เท่ากับ 10.4679			
2	ความเชื่อมั่นในตนเอง	29	ข้าพเจ้ากล้าตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ส่งเสริมการขายแบบใด แบบหนึ่งลงไป เพราะมั่นใจว่าทำได้แน่นอน	.7177	
		30	การจัดตกแต่งร้านในงานจัดแสดงสินค้า ข้าพเจ้ามั่นใจว่าทำ ให้สำเร็จด้วยดี	.6696	
		31	ข้าพเจ้าสามารถหาวิธีเพิ่มยอดขายได้ด้วยตนเอง	.6513	
		32	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถออกร้านได้สำเร็จ	.5942	
		34	ข้าพเจ้าแน่ใจว่าการตัดสินใจของตนเองถูกต้อง เพราะมี เหตุผลและข้อมูลรองรับ	.5905	
		33	ข้าพเจ้าเชื่อว่าไม่มีงานใดยากเกินความสามารถ	.4087	
		35	ถ้ามีคนของความช่วยเหลือในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ข้าพเจ้าพร้อมให้ความช่วยเหลือทันที	.3041	
		ค่าไอเกน เท่ากับ 3.2214			
3	ความมุ่งมั่น	6	ข้าพเจ้าจัดตกแต่งร้านค้าอย่างเต็มกำลังความสามารถ	.6473	
		3	การจัดตกแต่งร้านค้าเป็นงานที่ทำสำเร็จได้ยาก แต่ข้าพเจ้าก็ จะทำอย่างเต็มที่	.6429	
		1	ข้าพเจ้าพยายามขายสินค้าอย่างเต็มกำลังความสามารถ	.6259	
		7	ข้าพเจ้าวางแผนการออกร้านอย่างรอบคอบ เพื่อให้การออกร้าน ครั้งนี้นำผลกำไรมา	.5966	
		2	ข้าพเจ้าตั้งใจขายสินค้าทุกวันตลอดงาน	.5819	
		4	ถึงแม้ว่าการประชาสัมพันธ์งานใช้เวลาหลายวัน ข้าพเจ้าก็จะ ทำให้สำเร็จ	.5596	
		ค่าไอเกน เท่ากับ 2.4352			

ตาราง 21 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ชื่อองค์ประกอบ	ตัวแปร	ข้อความถาม	น้ำหนัก ตัวประกอบ
4	ความกล้าแสดงตัว	23	เพื่อน ๆ มักชมข้าพเจ้าว่าเป็นคนกล้าพูดกล้าทำ	.7094
		22	ข้าพเจ้าเป็นคนเข้ากับลูกค้าได้ง่าย	.6013
		26	เมื่อมีการประชุมข้าพเจ้ามีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นของตนเองเสมอ	.5597
		28	ถ้าข้าพเจ้าต้องการรู้จักใคร ข้าพเจ้าจะเข้าไปทำความรู้จักด้วยตนเอง	.5524
		25	ข้าพเจ้าสามารถประสาสัมพันธ์สินค้ากับลูกค้าทุกคนได้อย่างถูกต้อง ไม่ประมาท	.5512
		24	ข้าพเจ้ายินดีเป็นตัวแทนของเพื่อนไปร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องการส่งเสริมการขาย	.4373
			ค่าไอเกน เท่ากับ 1.7003	
5	การพึ่งตนเอง	49	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเทคนิคการขาย เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	.6353
		47	ข้าพเจ้าพัฒนาการขายของตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเมื่อมีโอกาส	.6135
		45	ถ้ามีการอบรมการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ ข้าพเจ้าสมัครเข้ารับการอบรมทันที	.6135
		46	ข้าพเจ้าพยายามศึกษาเทคนิคการจูงใจลูกค้าด้วยตนเอง	.5969
		48	ข้าพเจ้าใช้ความรู้ของตนเองอย่างเต็มที่ในการเลือกกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด	.5594
			ค่าไอเกน เท่ากับ 1.5998	
6	ความกระตือรือร้น	13	ในการทำป้ายโฆษณา ข้าพเจ้าต้องทำให้เสร็จก่อนกำหนด	.6723
		9	ข้าพเจ้าแสวงหาข้อมูลประกอบการส่งเสริมการขาย	.5661
		11	ข้าพเจ้ารีบจัดตกแต่งร้านค้าตามทำเลที่ข้าพเจ้าเลือกไว้	.5572
		10	เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจูงใจลูกค้าเข้าร้าน ข้าพเจ้ารีบดำเนินการทันที	.5316
		14	ข้าพเจ้ารีบจัดทำบรรจุภัณฑ์สินค้าที่ทันสมัยไว้ใช้ในงาน	.5067
		12	เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำป้ายโฆษณา ข้าพเจ้าลงมือทำทันที	.4879
		8	ข้าพเจ้าเตรียมพร้อมที่จะขายสินค้าอยู่เสมอ	.4485
			ค่าไอเกน เท่ากับ 1.3481	

ตาราง 21 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ชื่อองค์ประกอบ	ตัวแปร	ข้อคำถาม	น้ำหนัก ตัวประกอบ
7	ความกล้าเสี่ยง	16	ข้าพเจ้าติดตามวิธีการส่งเสริมการขายแบบใหม่ของนักขาย คนอื่นเป็นพิเศษ	.6361
		18	ข้าพเจ้าเป็นผู้ริเริ่มวิธีประชาสัมพันธ์งานจัดแสดงสินค้าแบบ ใหม่ ๆ	.4665
		15	ข้าพเจ้าภูมิใจอย่างยิ่งถ้าได้ประกอบอาชีพที่ยาก ซึ่งท้าทาย ความสามารถ	.4185
		21	ถ้าข้าพเจ้าสนใจขายสินค้าที่เพื่อนห้องเดียวกันไม่สนใจ ข้าพเจ้าจะออกร้านสินค้าชนิดนั้นกับนักศึกษาต่างห้องที่ มีความสนใจตรงกันทันที	.3153
			ค่าไอเกน เท่ากับ 1.2712	

ภาคผนวก ค
แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ

แบบทดสอบเพื่อการวิจัย

แบบทดสอบฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนตัว และแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ
นักธุรกิจ

ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบทดสอบส่วนนี้ถามข้อมูลส่วนตัวของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓
ลงในช่อง []

1. รหัสประจำตัว เลขที่ ห้อง
2. สาขาวิชา [] การบัญชี
[] การตลาด
[] คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้เป็นการศึกษาถึงความรู้สึก ความคิดเห็นหรือการกระทำบางอย่างของนักศึกษา
ดังนั้นจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักศึกษา กรุณาตอบแบบทดสอบตามความเป็นจริงด้วยตนเอง เพราะการ
ตอบแบบทดสอบครั้งนี้มีผลต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง คำตอบที่นักศึกษาตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิด ไม่ก่อให้เกิด
ผลเสียแก่ผลการเรียน และตัวนักศึกษาเลย จึงใคร่ขอให้กรุณาตอบแบบทดสอบด้วยความจริงใจ
มากที่สุด โดยคำตอบของนักศึกษาจะเก็บไว้เป็นความลับ

**สมมติว่านักศึกษาได้รับมอบหมายจากอาจารย์ให้จัดตกแต่งร้านค้า เพื่อออกร้านในงาน
จัดแสดงสินค้า** นักศึกษาในฐานะผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมในงานนี้ จากเหตุการณ์ตามข้อคำถามที่ให้น่าศึกษา
จะอย่างไร โดยให้นักศึกษาอ่านคำถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าข้อความที่ให้มามีระดับความเป็นจริงกับ
ความรู้สึกของนักศึกษา และสิ่งที่นักศึกษปฏิบัติในระดับใดโดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่อง
ใดช่องหนึ่งในสี่ช่อง ได้แก่

จริงมากที่สุด หมายถึง นักศึกษาผู้ตอบแบบทดสอบมีความคิดเห็น ความรู้สึก การปฏิบัติ
หรือการกระทำตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด

จริงมาก หมายถึง นักศึกษาผู้ตอบแบบทดสอบมีความคิดเห็น ความรู้สึก การปฏิบัติ
หรือการกระทำตรงกับข้อความนั้นมากพอสมควร

จริงน้อย หมายถึง นักศึกษาผู้ตอบแบบทดสอบมีความคิดเห็น ความรู้สึก การปฏิบัติ
หรือการกระทำไม่ตรงกับข้อความนั้นมากพอสมควร

จริงน้อยที่สุด หมายถึง นักศึกษาผู้ตอบแบบทดสอบมีความคิดเห็น ความรู้สึก การปฏิบัติ
หรือการกระทำไม่ตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	ข้าพเจ้าจัดตกแต่งร้านค้าอย่างเต็มกำลังความสามารถ				
2.	การจัดตกแต่งร้านค้าเป็นงานที่ทำสำเร็จได้ยากแต่ข้าพเจ้าก็จะทำอย่างเต็มที่				
3.	ข้าพเจ้าพยายามขายสินค้าอย่างเต็มกำลังความสามารถ				
4.	ข้าพเจ้าวางแผนการออกร้านอย่างรอบคอบ เพื่อให้การออกร้านครั้งนี้บรรลุเป้าหมาย				
5.	ข้าพเจ้าตั้งใจขายสินค้าทุกวันตลอดงาน				
6.	ถึงแม้ว่าการประชาสัมพันธ์งานใช้เวลาหลายวัน ข้าพเจ้าก็จะทำให้สำเร็จ				
7.	ในการทำป้ายโฆษณา ข้าพเจ้าต้องทำให้เสร็จก่อนกำหนด				
8.	ข้าพเจ้าแสวงหาข้อมูลประกอบการส่งเสริมการขาย				
9.	ข้าพเจ้ารีบจัดตกแต่งร้านค้าตามทำเลที่ข้าพเจ้าเลือกไว้				
10.	เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจูงใจลูกค้าเข้าร้าน ข้าพเจ้ารีบดำเนินการทันที				
11.	ข้าพเจ้ารีบจัดทำบรรจุภัณฑ์สินค้าที่ทันสมัยไว้ใช้ในงาน				
12.	เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำป้ายโฆษณา ข้าพเจ้าลงมือทำทันที				
13.	ข้าพเจ้าเตรียมพร้อมที่จะขายสินค้าอยู่เสมอ				
14.	ข้าพเจ้าติดตามวิธีการส่งเสริมการขายแบบใหม่ของนักขายคนอื่นเป็นพิเศษ				
15.	ข้าพเจ้าเป็นผู้ริเริ่มวิธีประชาสัมพันธ์งานจัดแสดงสินค้าแบบใหม่ ๆ				
16.	ข้าพเจ้าภูมิใจอย่างยิ่งที่ได้ประกอบอาชีพที่ยาก ซึ่งท้าทายความสามารถ				
17.	ถ้าข้าพเจ้าสนใจขายสินค้าที่เพื่อนห้องเดียวกันไม่สนใจ ข้าพเจ้าจะออกร้านสินค้าชนิดนั้นกับนักศึกษาต่างห้องที่มีความสนใจตรงกันทันที				
18.	เพื่อน ๆ มักชมข้าพเจ้าว่าเป็นคนกล้าพูดกล้าทำ				
19.	ข้าพเจ้าเป็นคนเข้ากับลูกค้าได้ง่าย				
20.	เมื่อมีการประชุม ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นของตนเองเสมอ				
21.	ถ้าข้าพเจ้าต้องการรู้จักใคร ข้าพเจ้าจะเข้าไปทำความรู้จักด้วยตนเอง				
22.	ข้าพเจ้าสามารถประชาสัมพันธ์สินค้ากับลูกค้าทุกคนได้ถูกต้อง ไม่ประหม่า				
23.	ข้าพเจ้ายินดีเป็นตัวแทนของเพื่อนไปร่วมแสดงความคิดเห็น เรื่องการส่งเสริมการขาย				
24.	ข้าพเจ้ากล้าตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ส่งเสริมการขายแบบใดแบบหนึ่งลงไป เพราะมั่นใจว่าทำได้แน่นอน				
25.	การจัดตกแต่งร้านในงานจัดแสดงสินค้า ข้าพเจ้ามั่นใจว่าทำให้สำเร็จด้วยดี				
26.	ข้าพเจ้าสามารถหาวิธีเพิ่มยอดขายได้ด้วยตนเอง				
27.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถออกร้านได้สำเร็จ				
28.	ข้าพเจ้าแน่ใจว่าการตัดสินใจของตนเองถูกต้อง เพราะมีเหตุผลและข้อมูลรองรับ				
29.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าไม่มีงานใดยากเกินความสามารถ				

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
30.	ถ้ามีคนของความช่วยเหลือในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ข้าพเจ้าพร้อมให้ความช่วยเหลือทันที				
31.	ข้าพเจ้ารับฟังข้อโต้แย้งจากเพื่อนจนกระทั่งเพื่อนพูดจบ				
32.	ข้าพเจ้ายอมรับวิธีจูงใจลูกค้าเข้าร้านของเพื่อน				
33.	ข้าพเจ้ายอมรับฟังคำวิจารณ์ และนำมาพิจารณา				
34.	ข้าพเจ้ายอมรับกลยุทธ์จูงใจลูกค้าของคนอื่นเท่า ๆ กับกลยุทธ์ของตนเอง				
35.	เมื่อคนอื่นทำให้ข้าพเจ้าเสียหายโดยไม่ตั้งใจ ข้าพเจ้ายินดีให้อภัย				
36.	เมื่อมีผู้แสดงความคิดเห็นที่ขัดกับความคิดของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะอดทนรับฟังความคิดเห็นนั้นจนจบก่อนโต้แย้ง				
37.	เพื่อนของข้าพเจ้าส่วนใหญ่ไว้วางใจได้				
38.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเทคนิคการขาย เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม				
39.	ข้าพเจ้าพัฒนาการขายของตนเองโดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเมื่อมีโอกาส				
40.	ถ้ามีการอบรมการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ ข้าพเจ้าสมัครเข้ารับการอบรมทันที				
41.	ข้าพเจ้าพยายามศึกษาเทคนิคการจูงใจลูกค้าด้วยตนเอง				
42.	ข้าพเจ้าใช้ความรู้ของตนอย่างเต็มที่ในการเลือกกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด				

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

อาจารย์ยุพา มานะจิตต์	อดีตอาจารย์ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ผศ. เขาวนา ชวลิตขำรง	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
อาจารย์วาสนา ดาราสุวรรณศรี	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย
อาจารย์จารุวรรณ พุทธิบัณฑิต	อาจารย์ใหญ่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย
อาจารย์วินัย เจริญสุข	อาจารย์ใหญ่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวทัศนีย์ แสนพลพัฒน์
เกิดวันที่	11 พฤศจิกายน 2512
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 83 ถนนประชากรราษฎร์สาย 1 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	หัวหน้าแผนกวิเคราะห์และประเมินผลการศึกษา โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย เลขที่ 588 ถนนเพชรบุรี เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2531 มัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนกวิทยาศาสตร์) โรงเรียนสตรีนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2535 การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.ม.) วิชาเอกการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พ.ศ. 2541 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สายวิชาบริหารธุรกิจ โรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
จากบุคลิกลักษณะนักธุรกิจ และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

บทคัดย่อ
ของ
ทัศนีย์ แสนพลพัฒน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2541

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ จำแนกเป็นสาขาวิชาการบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา โดยใช้คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นตัวพยากรณ์ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 สายวิชาบริหารธุรกิจ 3 สาขาวิชา คือ การบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 731 คน โดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน จากโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักธุรกิจ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความมุ่งมั่น ด้านความกล้าแสดงตัว ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความกระตือรือร้น และด้านความกล้าเสี่ยง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี และด้านความกระตือรือร้น สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 54.41 และมีสมการพยากรณ์ดังนี้

$$Z' = .6927(\text{คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ}) + .0814(\text{การมองโลกในแง่ดี}) + .0772(\text{ความกระตือรือร้น})$$

$$Y' = .0962 + .7847(\text{คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ}) + .0134(\text{การมองโลกในแง่ดี}) + .0129(\text{ความกระตือรือร้น})$$

2. ตัวแปรที่พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการตลาด คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านความกระตือรือร้น ด้านความมุ่งมั่น และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 43.41 และมีสมการพยากรณ์ดังนี้

$$Z' = .4639(\text{คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ}) + .1374(\text{การมองโลกในแง่ดี}) + .1305(\text{ความกระตือรือร้น}) + .1257(\text{ความมุ่งมั่น}) + .1233(\text{ความเชื่อมั่นในตนเอง})$$

$$Y' = -.0388 + .6208(\text{คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ}) + .0177(\text{การมองโลกในแง่ดี}) + .0154(\text{ความกระตือรือร้น}) + .0128(\text{ความมุ่งมั่น}) + .0157(\text{ความเชื่อมั่นในตนเอง})$$

3. ตัวแปรที่พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บุคลิกภาพนักธุรกิจด้านความมุ่งมั่น สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 53.05 และมีสมการพยากรณ์ดังนี้

$$Z' = .7083(\text{คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ}) + .1284(\text{ความมุ่งมั่น})$$

$$Y' = -.0189 + .8784(\text{คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ}) + .0168(\text{ความมุ่งมั่น})$$

**THE PREDICTION OF ACADEMIC ACHIEVEMENT OF HIGHER VOCATIONAL CERTIFICATE
STUDENTS IN BUSINESS ADMINISTRATION OF PRIVATE SCHOOLS IN BANGKOK
FROM BUSINESS PERSONALITY TRAITS AND GRADE POINT AVERAGE AT
THE VOCATIONAL CERTIFICATE LEVEL**

AN ABSTRACT

BY

TASSANEE SAENPHOLPHAT

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University**

May 1998

The purpose of this study was to predict the achievement of Higher Vocational Certificate in Business Administration, majoring in Accounting, Marketing, and Business Computer of private Vocational schools, using Business Personality traits and Grade Point Average at the Vocational Certificate level of Vocational Certificate as the predictors was used to draw Two-Stage Random Sampling a sample of 731 students from second year students of Private Vocational schools in Bangkok in the year 1997. The students were majoring in Accounting, Marketing, and Business Computer. Research instrument was Business Personality inventory comprised of 7 traits : optimism, self-confidence, attempting, extrovert, self-reliance, enthusiasm, and risk-taking. Multiple Regression Analysis was used to analyze the data.

The results were as follow :

1. The Higher Vocational Certificate in Accounting was Predicted by Grade Point Average at the Vocational Certificate level of Vocational Certificate and two business Personality traits namely optimism, and enthusiasm with 54.41%. The Prediction equation wer

$$Z' = .6927(\text{G.P.A. at Vocational Certificate Level}) + .0814(\text{optimism}) + .0772(\text{enthusiasm})$$

$$Y' = .0962 + .7847(\text{G.P.A. at Vocational Certificate Level}) + .0134(\text{optimism}) + .0129(\text{enthusiasm})$$

2. The Higher Vocational Certificate in Marketing was Predicted by Grade Point Average at the Vocational Certificate level of Vocational Certificate and four business Personality traits namely optimism, enthusiasm, attempting, and Self-Confidence with 43.41%. The Prediction equation wer

$$Z' = .4639(\text{G.P.A. at Vocational Certificate Level}) + .1374(\text{optimism}) + .1305(\text{enthusiasm}) + .1257(\text{attempting}) + .1233(\text{Self-Confidence})$$

$$Y' = -.0388 + .6208(\text{G.P.A. at Vocational Certificate Level}) + .0177(\text{optimism}) + .0154(\text{enthusiasm}) + .0128(\text{attempting}) + .0157(\text{Self-Confidence})$$

3. The Higher Vocational Certificate in Business Computing was Predicted by Grade Point Average at the Vocational Certificate level of Vocational Certificate and one business Personality traits namely attempting with 53.05%. The Prediction equation were

$$Z' = .7083(\text{G.P.A. at Vocational Certificate Level}) + .1284(\text{attempting})$$

$$Y' = -.0189 + .8784(\text{G.P.A. at Vocational Certificate Level}) + .0168(\text{attempting})$$